

308976

వ త్రి ది న ము ప్ర క టిం వ (బ డు ను

VOL. 4.

దెన్న వట్టణము 1917 సం॥ అక్టోబరు నెల 3 వ తేది బుధవారము

No. 154

చంపుటము. క.

పింగళ నామ సంవత్సర నిజభాద్రపద మాస బహుళ తృతీయ 3.

సంచిక ౧౫౪



మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126

(8జుష్టు కాబడినది) ఆటో దిల్ బహార్. (8జుష్టు కాబడినది)

ఇప్పటికాలపు రుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞ మగు సువాసనగలది. ఆల్కాహోలుగాని, రాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేరల పువ్వుసారము.

నీ తువాలపై కొన్ని నిమిషము చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు సువాసన ని స్తులనరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

చిన్ననైజు (ఆరద్రాం)	సీసా 1-కి రు	0-8-0
మధ్యరకము నైజు 1-ద్రాం	" "	0-12-0
పేరొకనైజు 2 "	" "	1-4-0
పెద్దనైజు 4 " తేక 1/2 డ్రాస్సు	" "	2-0-0

వి.పి. ఖర్చులు రు 0.4.0 ప్రత్యేకము.

పత్తెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిమెపులలోను దొరకును. దీనికి ఆ నేకమగు నకలు నెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగత్తును సీసాపై న న, కాట్టనైన ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరికిలింపుము. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సలతులును పరికిలించు గోరువారి దిగువ వారికి వ్రాసినచో ఆకాశిమృతుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

సోల్ పబ్లింట్లు ఆంగ్లో ఇండియన్ ప్రెస్ అందు తెమికల్ కో; నెం. 153, జుమ్మా మసీదు బొంబాయి.

మలబద్ధకమున కిద్దుత చికిత్స

మదమహా! క్యాలాల్ మదమహా!! అను ద్రావక మొక్కటే.

ఇయ్యది రుచియు వాసనయు లేకది. దీనిని శుద్ధి చేసి చెన్నపట్టణములోని న్యాయాధ్యక్ష స్టాండ్ డ్రు ఆయిల్ కంపెనీ వారిచే బజారులో అమ్మకమునకు ఇవ్వబడుచున్నది.

ఈ క్రింది యావధ దుకాణములయందు దొరకును:—

స్మిత్ స్టాకింగు అండ్ కంపెనీ, ఎస్టేబ్లిష్డ్ డిస్ట్రి. హెచ్. హుల్స్. బ్రాడ్వే ఆర్. మెన్స్ట్యాక్. మా లుగోడ్

నార్బన్ అండ్ కంపెనీ నెకాహోమ్ మరియు నార్బుచ్ దాదా అందు కంపెనీ చీవాబజారు వీధి

అశ్వీన్ అందు కంపెనీ బ్రాడ్వే అయ్యాకట్టు వాడలి 3-57 దేవరాజ మొదలివీధి

నెకాట్ ఆండ్రూస్ ఫార్మెసీ. వేపేరి చాచా. డి. మాని. బందరువీధి 879

చూచుతి! 5 రూ.ల వెలగల వాచ్. బహుమతి!!



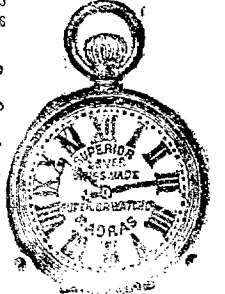
ఈ చిత్రవల్లోను సీరా అద్దక వ్రాయు ఆస్త్రియా దేశపు 14 క్యాబ్లెస్ లోల్ల పేటెడ్ స్వాగల ఫౌకటెక్ పేనా, ఒక నూబుడ్డి, 1 నిబ్బు, 1 క్లిప్పతో వెల రు. 8-4-0. ఈ పేనాను కొనుగార్చుట వై చెప్పిన గడియారము ఒకటి బహుమతిగా యివ్వబడును. మదరాసు మెయిల్ గార్డు కంపెనీ, (888) వైసాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

శ్రీ శానవాటిక

శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి కృతముగు నవల కాలికో బైండు 1-0-0 అట్టబైండు అ. 0-14-0 889 మానేజరు, కలాభివర్ధని రాయవరం, రాజచంద్రపురం పోస్టు; గోదావరిజిల్లా.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయల్స్ వాచ్ గొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0. దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈ గడియారము డయిలమిడ మా కంపెనీ పేరు ఎట్టనిసితో ముద్రింపబడియుండును. ఇది చూచుట కందమై తలచినచును, డెన్టు ప్రూఫ్ అను గ్లాసు జోమును గలిగి మొరటుపనులతో తగియుండును. ఇట్లెయ్యిలో భాగమున గ్యారంటీ చీట్ అతికించియుండును. సీమనండి మా క్లెయిమ్ చేయవచ్చును. ఇది సెలవి యొక్క జిక్కదు. ఒక్కొక్కరును తీయుదును రెండువో నెట్టినవలె ఉంచవచ్చు. చాలకాలము పనిచేయుచు స్వల్ప ధరగల గడియార మిది ముక్కటియే యని యనుకుంటున్నచో యును. ఇదికల కనేక గడియారములు ఖర్చులు యెక్కువగా పుత్రుల నుదయిస్తున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూచుము. ఈ పట్టణమున నడేరుల కొని సంకలించినన, పేరమాట తెలుగు? సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టు బాక్సు నెం 151 మదరాసు.



‘శాస్త్రోక్త మై న ఎరువు’.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువు శాలా (లిమిటెడ్)

వై విచారణాధికారులు: మెసర్స్ వ్యారీ కంపెనీవారు, చెన్నపట్నం,

వరి, బొగ్గు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెజ్జ, అరిటి మొదలగు మాగాణి, ఖమ్మి, పయ్యంబున్న, దుంప, ఫలవృక్ష ములను, మొక్క తీగగడ్డలను సంతృప్తపరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి సిక్రయించుచున్నారు. ఇవి యెక్కియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తీగట్లు ఉయ్యారచేయవలెనట్లెవరు ఎరువులు కొనదలచిన వారి తాలూకు భూములపట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరిశీలించి ఆయాభూముల గుణానుగుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నారు. “శాస్త్రోక్త ఎరువు” అను మాసాంతర కలెక్టరు ఇచ్చి, లెజి, అరవం, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాఖ్యములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీన్ దార్లకును ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వై చెప్పిన ఒత్తికట్ట, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములకును ఈ క్రింద నుడవారిచియుండు వైసిలాగమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

వ్యారీ అందు కంపెనీ, పోస్టు బాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

ఆంధ్ర రాష్ట్రముకొరకు ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడిన

“ఆంధ్ర శిగరెట్లు”

881

(కోడిపుంజు మార్కు గలవి)

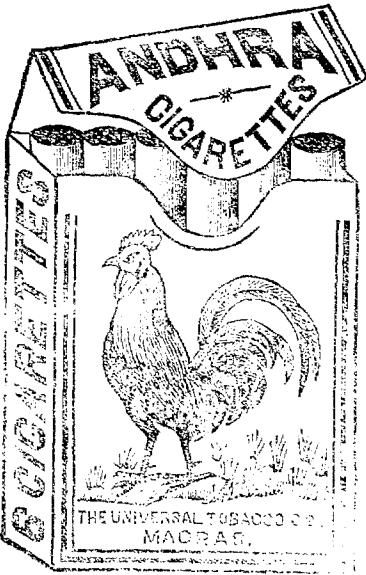
స్వదేశీవ్యాపారమును ప్రోత్సహింపగ నడచిన ప్రతివారును ధరతెలుపక మన వెరిగిన మేలైనపుగాకుచే చేయబడు కోడిపుంజు మార్కు ఆంధ్ర శిగరెట్లకు కొనుగడు. వెల నరసము. మొంతమాత్రమును నిదేశి శిగరెట్లకు తీసికొనుట. పాకెట్ 1-కి ఆరు శిగరెట్లుగల నూరు పాకెట్లు గల పెట్టె 1-కి వెల రు. 1-8-0

నూరు పెట్టెలుగల కేసు 1-కి వెల రు. 118-12-0

వికలేనుగాని, వైదగాని తీయువారికి స్పెషల్ కొనుగడు ఇవ్వబడును

యూనివర్సల్ టుబాకో కంపెనీ,

6, జనరల్ పీటర్స్ బోర్డ్, మాంట్యూరీడ్ పోస్టు, మదరాసు.



పండిత ముద్గల్ రంగాచార్య

వైద్యవిద్యా విచక్షణ, భిష. గృహణ "వైద్యశాస్త్రము"
సం. 4/81వ నలకంబి మొదలివీధి - ట్రస్టి కేస్ మద్రాసు.

జ్వర కేసరి మాత్రలు.

పసిబిడ్డలకు ఒక్కొక్క మాత్రను ప్రాతఃకాలము సాయంకాలము సహ చనుపాలలోను తీసి వేయునది కీతము, పడి నెము, దగ్గు, వాయువు, ప్రక్కలు ఎగర వేయుట, కడుపుబ్బరము, పాలతీయము, పెద్దలకు కామల మలబంధము అతిసారము జ్వరపుగడ్డ మొదలైన వ్యాధులను ముఖముగా పరిహరించును. 1-2 మాత్రలు భేదిని గావించి జ్వరము నిలుపుటయే కాక దిన దినమునకును జ్వరమును మోచుచును. జ్వరము నిలిచినపిమ్మట మాత్రలు ఉపయోగించకూడదు. పెద్దలు 2 మాత్రలు కాఫీయందుగాని నిమ్మపండు రసమునగాని కలిపి త్రాగునది. వాయు పాగులు, తీయము, చాతుర్థము, పాతజ్వరము, విషము శీతజ్వరము, మలేరియా శోభము ఎద జొప్పి మొదలైన వన్నియును పరిహరయ్యును. చారు అన్నము పధ్యము. నెల 50 మాత్రలు సీసా 1 టిక్ 0.8-0 అణాలు. ధాతువుక్రికి! అమృతోపమానము!!

ప్రాణ సంజీవన లేహ్యము

సిద్ధముగానున్నది. అలస్యము చేయకండి. ముఖ్యముగా బాల్యపు అత్యాచారముచేత ధాతున వ్యయము, రక్తహీనతలను పొందియుండు అతిదుర్బలత్వం శ్రీ పురుషుల కీమందు బహు సౌఖ్యమును గలుగజేయుచుండుట చేత దీనిని "సంజీవన" యని చెప్పవచ్చును. శ్రీలకు సంభవించెడు అకాల ఆక్రమ ఋతుసంబంధములగు రోగములను, కడుపుకొలు, రక్తస్రావము, అతిసారము, అస్థిస్రావము, అక్షరము, మలబద్ధము, దౌర్బల్యము వీటిని పోగొట్టి ఇంగ్లీషుపట్టుకొను మనో దార్ధ్యము జ్ఞాపకశక్తిలనిచ్చి లేజశక్తిల వృద్ధిజేయును. చదువు వాఙ్మయ సర్వకాలములయందును సర్వదేశములయందును ఉద్యోగస్థులకు న్యాయస్థానాధిపతులకు లాయర్లకును యోచనయుక్తి వీటిని గలిగించును. ఈ ప్రాణ సంజీవన లేహ్యము అమృతోపమైనది. దీనికి సమానముగా గుణమిచ్చినదియే ధాతువృద్ధి చేయునదియు వేరొకటిలేదు. రాత్రి భోజనానంతరము మాత్రమే 1/2 తులముకంటె ఎక్కువ నేపించకూడదు. పగలు నేవనవేయకూడదు. నెల 24 తులములు డబ్బి 1 టిక్ రూ 4.0-0. 12 నులముల డబ్బి 1-టిక్ రూ. 2.0-0. 857

నిర్మల మైన మలబారు సారాయి

(కొబ్బరికల్లునుండి బట్టిదినబడినది)
కొలంబో అరెక్ వలెనె, ఇది మలబారులో సిద్ధము చేయబడినది. బహు నిర్మలమయినది. ఆరోగ్యకరమయినది. శుభ్రము కాలుగలను బుడ్లుగల పెట్టెలుగ అమ్మబడును. విడి సీసాలు అమ్మబడవు.

యస్. పి. సారథి, ఆంధ్రుకో, (826) మద్రాసు.

అత్యద్భుతమైన జోస్యము
మీ జననకాలమును తేదీనిగాని లేక మీ వయస్సును నక్షత్రముగాని లేక మీరు బాబును వ్రాయువేళను గాని తెలియజేయుదు. మీ జీవితఫలములు సంపూర్ణముగ ఒక సంవత్సరమునకు తెలుపబడును. ఇందులకుగాను మీ రొకరూపాయిని మాకు పంపవలెను. మా జోస్యముయొక్క శ్రేష్ఠతను గూర్చి కుంభకోణములో హైకోర్టువకీలుగనున్న టి. కే. శివ రామయ్యుల బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:-
మీరు చెప్పిన భవిష్యత్తు అత్యద్భుతముగ ఈ సంవత్సరమంతయు ఇనుమంతయు విరుద్ధములేకుండగ నిజమైన దృష్టాంతము నిచ్చినది.
దీ కలింగ అప్రెంటిస్ జిల్లు బ్యూరో
902 చౌడారము, విశాఖపట్టణము జిల్లా.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కాపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసు డిపములు - బొమ్మల కాళ్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము. కాటలాగు కావలెనా? (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

రాజకీయ బంధితులు

దర్శాపు సంఘములు

హిందూ దేశ రక్షణకాసనపు సక్రమపరిపాలనము
డాక్టరు సర్ ఎస్. కుబ్రమ్మయ్య అయ్యరుగారు మా కిటుల్ వ్రాయుచున్నారు:-
ప్రముఖ బెసెంటు, అరండేలు, వాడి యాగార్ల విడుదలను గూర్చి, విందులు, సభలు మున్నగు కోలాహలములచే మనవారు తమ సంతసమును వెలువరించుచుండ కొంద రివిడుదల ప్రత్యేక పరిస్థితుల వలన సంభవించినదేగాని రాజ్యాంగవిధానమున మార్పును సూచించునదిగాదని యభిప్రాయపడుచున్నట్లు నాకు తెలియవచ్చెను. ప్రవాస శిక్షలకు పూర్వమున నమలు జరుగుచుండిన కఠిన కాసన ప్రయోగము వల్ల ప్రజలయందు కలిగిన యలజడి బీసెంటు ప్రభుత్వాలకు దలచుకొను విశేషముగ తొలగలేదు. బొంబాయి, మధ్య రాష్ట్ర దొరతనములు బీసెంటుమ్య విషయమున నొనర్చిన నిరోధనపు టు తరువులు రద్దుచేయబడి ఆమెయిప్పుడా రాష్ట్రము లకుబోవ నేర్పబడెననిది. గాని యితరుల విషయమున రాష్ట్ర పాలకులు రక్షణ కాసనము క్రింద నొనర్చిన నిర్బంధము లింకను రద్దు కాలేదు. ఈ యంశము బెసెంటు ప్రభుత్వ ప్రవాస శిక్షలు రద్దుచేయబడుట ప్రత్యేక పరిస్థితులనుబట్టి యొనర్చిన యు తరువులనుబట్టి సంభవించునదిగాని ప్రజలనుముల నిట్టియభిప్రాయమాక్రమింపనిచ్చినదో, మాంటేగుగారి రాక సందర్భమున దేశము శాంతియుగ నుండవలయునను రాజప్రతినిధిగారి యభిప్రాయమునొనగ నేరదు. గనుక వాతావరణమును శుద్ధమొనరింప యత్నించువారందరును ప్రవాసశిక్ష సుసంస్థల యప్పటివలెనే ప్రజలకు భయకారణములై, అవిశ్వాసమును కలుగ జేయుచున్నవని స్పష్టముగ వెల్లడి చేయవలయును. బంధితులనుగూర్చి వంగ రాష్ట్రము మున్నగు ప్రదేశములనుండి అప్పడప్పుడు నెలకుండిన సంఘాలు ప్రజల మనములను నొప్పించుచున్నవి. స్థితిగతు లీతీరున నున్నవిగాన ప్రవాస శిక్ష సుసంస్థల నెల్లప్పుడును అధికారుల దృష్టిపథముల నుంచుట తప్ప వేరొక మార్గము లేదు. గాని పాలనాకార్యములకు విఘ్నముల కల్పింపజూచుచుంటిమని యధికారులకు సుగ్రహంబుజేయకూడదు. ఈ యద్వయమును నెరవేర్చుకొనుట కొకమార్గమున్నది. బంగారము మున్నగు రాష్ట్రములయందు బంధితులై యున్న వారలను గూర్చి సమాచారమును లభ్యపరచుకొని ఆసమాచారమును ప్రజలకును దొరతనమునకును విదితపరచ వలయును. బంధితులనుగూర్చిన సమాచారమును సంపాదించుట బహుకష్టమేగాని నమ్మకమగు మనుష్యు లీకార్యమును నైపుణ్యముతో భరించి నచో, వారుపొందిన శ్రమ లాభకారిక నుండగలదు. ప్రజాక్షేమమునకై పాలుపడుచున్న మహానీయులీ బంధితుల కుటుంబములనుబ్రోవ సమకట్టుట విధియైయున్నది. బంధితులగు కొందరను విడుదలచేయుట న్యాయమై యుండును. మరికొందర యెడ నెనర్పబడిన నిర్బంధము లనావశ్యకములై యుండును. గనుక నిట్టివారల గూర్చి శ్రీ రాజప్రతినిధికి విన్నపముల నంప నికరమగు సమాచారమును జాగ్రత్త చేయవలసియున్నది. ఇంతియ గాక రక్షణ కాసనముక్రింద కొందరు బంధితులపై చర్య జరుపబడు నపుడు వారల పక్షమున వాదింపవలసి యుండును. గనుక నీ విషయము లన్నిటినుండును దర్శాపు చేయుటకు కొందరనేర్పరవ వలసి యున్నది. దర్శాపు వార్త సంఘమునొక దాని నేర్పాటు చేయుటయుచితము. సంఘసభ్యులు వివిధప్రదేశములకు బోయి బంధితులగుగూర్చి వారివారి కుటుంబములతో ముచ్చటించి, ఆవశ్యకమగు సమాచారము నంతయు జాగ్రత్త చేయుదురు. బంధితులైన వారు జయశ్యలో నుండక పోయిన యెడల సంఘసభ్యులు బంధితులతో స్వయముగ ముచ్చటించుదురు. తమ నేరమును బంధితులకు తెలియనో లేదో బంధితుని కుటుంబ పోటపెట్టు జరుగుచున్నదియు, బంధింపబడినది. మొదలు యాతని చరిత్రమున్నగు వివరములను సంఘసభ్యు లారయ్యుదురు. అత్యంతశ్రద్ధలై జరిగియున్నవి యు, కఠినకాసన ప్రయోగము దుర్వినియోగమగు చుండిన నట్టి దుర్వినియోగములు మున్నగుయావత్తు కథయుసంఘ సభ్యులు కనుగొందురు. ఈ విషయమునుగూర్చి బలమగు కట్టుదిట్టములతో యత్నములు సాగింపబూనుకొనినచో, సంఘసభ్యులై బంధితుల యొకక్షేమము నారయు బాధ్యతను వహింప విత్తులనేకులు సంసిద్ధులై యున్నారు. దర్శాపు సంఘమును గూర్చి యంతటితో ముగింతును. నూచన మొనర్చి, చర్యను లేవదీయుటయే నామూల్యము. వ్యవస్థను పరిశీలించి, నూచనము యుక్తమైనచో, దాని నామోదించి చర్య జరుప ప్రార్థితులు.

ఇండియా రక్షణకాసనపు బలాబలములను పరికింప బెసెంటుమ్యగారి పక్షమున ప్రీవికౌన్సిలు కొక విన్నప మంపబడియుండెను. ఆమెకు విధింపబడిన శిక్ష యీలావున రద్దు చేయబడుటచే నిక చర్య జరుపవలసిన యావశ్యకతలేక పోయెను. ఆవిన్నపముపై ప్రీవికౌన్సిలు న్యాయు సర్ అల్బ్రిక్టు ఫిజ్ రోయిగా రొ స గ క ప్రత్యుత్తరము ప్రాప్తాధాన్యమై యున్నది. ఈ ప్రత్యుత్తరము గత ఆగష్టుమాసము 11-వ తేదీన బెసెంటుమ్యగారి న్యాయవాది డి. గ్రాహము పోలోగారికి చేరియుండెను. బెసెంటుమ్యగారు పంపుకొనిన విజ్ఞాపనమును కౌన్సిలులోని ప్రభువులు స్వాధీనముగ పరిశీలించియున్నారు. గాని ఆమె కోర్కె సంగీకరింపవలసినదని ప్రీవి క్రవర్తికి సలహా నీయ వీర సచురులు. "అయినను వేరొక విషయమును వివరింప నామోదించబడితిని. హిందూదేశపు కాసనసభ నొనర్చిన కాసనముల బలాబలములను తిర్కింప హైకోర్టువారికి జ్యూరికుడికవను లేదనుటకు బలమగు కారణములు గానరాకున్నవి. గనుక నామెకు చెన్నపురి హైకోర్టున న్యాయము దొరకనియెడల, మామూలు తీరున ప్రీవి కౌన్సిలువారి కప్పీలు జరుపుకొన నెలపు వేసుకొన నగును." అని నైలేఖయందు లిఖింపబడినది.

గనుక ఇండియా రక్షణకాసన మొత్త వరకు సాంప్రదాయ సిద్ధమును సమస్య యిచటి హైకోర్టులలో ప్రవేశ పెట్ట నవకాశముకలిగినది. వంగ రాష్ట్రమున బంధితులైనవారిని గూర్చి కలకత్తా హైకోర్టులో నీ సమస్య ప్రవేశ పెట్టినగును. అచట బంధితులకు వ్యతిరేకముగ తీర్మాన మొనరింపబడిన యెడల, ప్రీవికౌన్సిలున కప్పీలు చేయవలయును. హైకోర్టులో నిట్టి చర్య, పత్రికలయందు తగుమాత్రపు టలజడిజరుగుచుండినచో, ప్రవాస శిక్షలను గూర్చి ప్రజలను శాంతింపజేయవలయునన్న నాశిక్షలనుగూర్చి అధికారు లేమరియుండకూడదని ఇండియాదొరతనమువారికి విదితమగును. మహమ్మదల్లివాకిదల్లి గార్ల విషయమును బుద్ధిపూర్వకముగ విడిచిపెట్టితిమి. ఈ విషయమున ననాధారణమగు సమస్య లిమిడియున్నది. దీనిని ప్రత్యేకముగ చర్చింప వలయును.

"శ్రీ రాజా రామమోహనరాయల వర్ధంతి - ధూళి పూడి" - ధూళిపూడి సెకండరీ స్కూలు విద్యార్థి బృందము తరపున గతనెల 27 తేదీ సాయంత్రము స్కూలు హాలులో సభజరిగెను. చెన్ను కుబ్రమ్మయ్యగారు రాయలవారి జీవితమును సులభతైలిన బాలరకు ఉపన్యసించిరి. విద్యార్థుల ప్రవర్తనలకు చక్కబరచుకొనుచు స్కూలు హాలులో గురువులకు సాయపడుట - మహాపురుషుల వర్ధంతలను జరపుట - సులభమైన విషయములపై వాద ప్రతివాదములను సభలలో నడపుట - విద్యార్థులలోని కొద్ది తగాదాలను విచారించి తమలో తామే తీర్పు చెప్పట-ఇట్టి సద్గుణములతో పాఠశాల అభివృద్ధికివచ్చుచున్నది. (ఒకవిలేఖరి.)

కుమ్మరొగమున కమూల్యముగు మందు.
ఇది మిగుల హాస్యకరమగు మందు. పది పదునైదు రోజులు రాయటవలన తెల్లని మచ్చలు, అట్లుకాక చర్మముపై మరియేవిధమైన రంగులను నిర్మూలముచేయును ముఖ్యముగా నీరోగమునకు జాగ్రత్త తీసికొను (భూతరగు) మందిదియే. దీని వెల టిన్ను 1-కి రూ. 4-6-0. అంచెకాలి వేతే.
[983] Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

సుప్రసిద్ధమగు చల్లని నవనీతము.

ఒట్లమంటకును, పెదపుల పగుళ్లకును, చేతుల ఒరుపులకును దివ్యోషధము. శీతకాలమునందు అమితోపయోగముగ నుండును. మంచి సువాసన గలిగియుండును. దీనియందు క్రొవ్వ లేమినిజేసి యెన్నటికిని చెడిపోదు. నిలవగ చిరకాలము వరకు యుండును. బుడ్డి 1-కి 7 అణాలు.

బెంగాల్ ఫార్మేటికల్ వర్క్స్ లిమిటెడ్ 91, అప్పరు సర్క్యులరురోడ్, కలకత్తా.

భారతీయ క్రైస్తవ సమావేశము.

(1)

మొన్న టిడినము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు యువజన క్రైస్తవసంఘ మందిరమున, ప్రస్తుత రాజకీయపరిస్థితులనుగూర్చి పర్యాలోచించి, మాంటాగ్యూగారిని కోరవలసిన రాజకీయ సంస్కరణ విధానముల నిర్ణయించుట కొక సంఘము నేర్పరచుటకు భారతీయ క్రైస్తవసమావేశము జరిగినది. సభకు రోజును కేధలిక్కులు, ప్రోటెస్టెంట్లు, సిరియను క్రైస్తవులు, ఆ నేకులు విచ్చేసిరి. ఎమ్. డి. దేవదాసుగారు (భారత్తు) ఆధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్ష కోపన్యాసము

సభా ప్రారంభమున దేవదాసుగారిక యుపన్యాస మిచ్చుచు, "కొంతకాలమునకును నివిలసర్వగులూ నున్న విరోధియనల సంఖ్య నవకరముగ తగ్గింపరాదనియు, అట్టి మార్పులకు దేశ పరిస్థితుల ననుకూలముగ నున్నవనియు చెప్పిరి. జాతిపరిపిధేదములు ప్రబలముగ నున్నవని గుర్తించిన వారెల్లరును, అన్ని జాతులను నిష్పక్షపాతముగ పాలింపబడ వలెననిన నివిల సర్వమునం దైరోషియనలే యుండవలెనని గ్రహింపకపోయి, దిట్టాలోచన చేసిన పిమ్మట, యీ అభిప్రాయములను నేను వ్యక్తీకరించితిని. ఇందులకు నన్ను కొందరు వెనుకంజ వేయువాడ నని నిందించువా యందరని నే నెరుంగుదును. మనలో జాతిపక్షతే తర వివాదములు సంభవమైనపుడు మనవారు విరోషియను మేజిస్ట్రేటువద్దకు బోవుదురు గాని భారతీయుల వద్దకు బోవనిని తెలిసియున్న విషయమే. ఇది మంచిది కాదని ఎవ్వరును చెప్పజాలరు. ఒకానొక విషయమును నిష్పక్షపాతముగ విచారించ గల వారందరిని తెలిసినపుడు ప్రముఖులచ్చటకు పోయి న్యాయనిర్ణయము గావించుట స్వాభావికమే! వైద్యము, ఆదవి, ఇంజనీరింగు, ఆర్మీ-రీజిఖలలో విరోషియనలను చాలవరకు తగ్గించిన యెడల ఆర్థిక విషయమునను, సామర్థ్య విషయమునను యెక్కుడు లాభకారిగా నుండును.

ప్రాతినిధ్య ప్రతిష్టాపనలో, అన్నిసంఘములకును తగిన విధమున ప్రాతినిధ్యముండవలెను. హిందూదేశములోని జనులను నాలుగు తరగతులుగ విభజింపవచ్చును:—(1) దేశమున నివసించు అంగ్లోయిండియనులు, విరోషియనులు. (2) హిందువులు. (3) మహమ్మదియులు. (4) క్రైస్తవులు. ఎట్టి ప్రాతినిధ్య ప్రతిష్టాపనమునం దయినను, యీనాలుగు తరగతులవారును, యుండవలెను. క్రైస్తవులు, శాసన సభలు మున్నగువానిలో మొక ప్రతినిధిని కలిగి యుండవలెను. క్రైస్తవుల కితరులతో సామ్యమునుకొని విషయములలో నిరుత్సాహము కన్పింపవలయు. వీరికి గల కొన్ని ప్రత్యేకతయముల సంరక్షణార్థము వీరికి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మవలయు. క్రైస్తవాభివృద్ధి సుసాధ్యమగుటకును, దేశపరిపాలనమున పాల్గొనటకును తగిన విద్యా సౌకర్యము వారికి గలదని యెల్లరును గ్రహించి, వారలకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య సౌకర్యముల సేవగవలెను. ఈసంఘమువారెన్నుకొనిన ప్రతినిధుల సభలలో కూర్చుండవలయును. వారు ప్రాగ్భవము చేత యలకు మధ్యగానుండుటకు వారికి గర్హము గానున్నది. వారు సాత్త్విక ప్రాగ్భవ వాగరకతలలో నిమగ్నులై విషయముల గ్రహించిరి. వారు ముందు భారతీయులమనియు, పిమ్మట క్రైస్తవుల నియు యెల్లపుడును భావించుచున్నారు. మీ భారతీయులను, విరోషియనులకును స్నేహభావముల నెలకొల్పి యత్నింపుచున్నారు. ప్రభుత్వోద్యోగములలో క్రైస్తవులు తమ శీలమును గాపాడుకొని కీర్తితరముగ నేవడిసిరి.

శాసనసభలకు శాసననిర్మాణాధికార మొసంగబడిన యెడల, అందరికీకార సంఖ్యా బాహుళ్య మున్నయెడల, వారు మత, సాంఘిక విషయమై చట్టముల చేయరాదు. పిమ్మట, క్రైస్తవులెవ్వని మానింపరాదనియు, యెవ్వరిని భూషింపరాదనియు అధ్యక్షులు నడిపిరి.

1 వ తీర్మానము.

పి. చెంచెయ్య (భారత్తు) గారి తీర్మానము నుపహరించిరి:— "భారతదేశమున క్యవరిపాలనా కేంద్రీకృతమునలుల యుగారభావ సమన్వితముగు విధానము ననుసరింపవలెనని తెలిపినందులకు రాజప్రతినిధిగారి ప్రభుత్వమునకును, చక్రవర్తిగారి ప్రభుత్వమునకును భారతీయ క్రైస్తవులందరకు సమావేశమై నమస్కృతు లొనర్చుచున్నాము.

డి. కులాండ్రోగారు యీ తీర్మానము నామోదించుచు, ఇండియను కాథలిక్కులకు యిద్దరు సభ్యులనిచ్చునటుల సంఘమువారు సలహానీయవలెనని చెప్పిరి.

నెధనీలుగారు దీని నామోదించిరి.

2 వ తీర్మానము

ఎస్. బాలసింగము సత్యగా రీతీర్మానము నుపహరించిరి:—

"భారతదేశమున బ్రిటిషువారి పరిపాలనాకాలము దేశమునకు క్యవరిపాలన మొనంగుటయే యని మాంటాగ్యూగారు ప్రకటించుటచే, అధికారియు క్రమక్రమముగ ప్రజలహృదయమునకు కేయటకును, ప్రజాప్రభుత్వములకు సహాయసానుభూతి గలుగుటకు ప్రాతినిధ్య ప్రతిష్టాపనములను వెంపొందించుటకును తగిన ప్రయత్నములను ప్రభుత్వమువారు గావించవలెను."

ఈ తీర్మానమును గూర్చి మాట్లాడుచు భారతీయ క్రైస్తవులు దేశీయోద్యమముల యందు పాల్గొన లేదను నేరము నాపాదించుట న్యాయము కాదనియు, జాతియాశయముల యెడల వీరెల్లరును సానభూతిని గలిగి యున్నారనియు చెప్పిరి.

ఫిలిప్పగారు దీనిని ఆమోదించుచు, ఇండియా కార్యదర్శిగారు సంస్కరణ విధానములను తయారు చేయుటకు పూర్వము, భారతీయ క్రైస్తవ సంఘముల రాష్ట్రీయ సమావేశము గావించుట మంచిదని చెప్పిరి.

మైకేలుగారు దీనిని బలపరచిరి.

3 వ తీర్మానము.

సిద్ధుగారి తీర్మానము నుపహరించిరి:— "రాజప్రతినిధిగారిని, ఇండియా కార్యదర్శిగారిని సంస్కరణ విధానముల తయారుచేసి యొక పరచుటకును, ఈ సభాదేశముల కొనసాగించుటకును ఈక్రింది నెద్ద మనుష్యులుగల యొకసంఘమును యేర్పరచవలెను. ఈ సంఘసభ్యుల సంఖ్యను వృద్ధిచేయుటకు వీరి కధికారముగలదు.

దేవదాసుగారు, సంఘాధ్యక్షు, బాలసింగము సత్య ఎస్. డబ్ల్యు. లూక్సు, ఎఫ్. జి. నటేశును కార్యదర్శులు; బి. ఎస్. హెన్రీమాను, కులాండ్రో, పి. చెక్కరాయ, పి. చెంచెయ్య, టి. ఆరుమైసాధం మున్నగు వారు సభ్యులు కావలెను సభ్యులకు సంఖ్య యెక్కుడు కావలెననిలండలుగారు చెప్పిరి.

గోపాల అయ్యరుగారు తీర్మానము నామోదించిరి.

చెంచెయ్య గారు ప్రోటెస్టెంటులను, కాథలిక్కులను సంఘములో సమాన సంఖ్యగలవారుగా నుండవలెనని చెప్పిరి.

తీర్మాన మంగీకరింప బడెను.

4 వ తీర్మానము.

లూక్సుగారి రీతీర్మానము నుపహరించి, ఎ. ఎ. హేలు గారు దీని నామోదించిరి.

"రాజప్రతినిధిగారిని, ఇండియా కార్యదర్శిగారిని దక్షిణ ఇండియా భారతీయ క్రైస్తవుల ప్రతినిధిసంఘమువారు సందర్శింప ననుమతి మొసంగునని కోరుచు ఆద్యక్షు లొక తంతివార్తను రాజప్రతినిధిగారికి పంపవలయును"

ఈ తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. రాజప్రతినిధిగారిని కరించినంతయందీ వారిని సందర్శించుటకు బోయెదరనియు, వీరి నెన్నుకొనుట కొక ప్రత్యేకసభ ఆవసరమనియు చెప్పిరి. జాతీయ గీతమును పాదిన పిమ్మట సభముగిసెను.

పంజాబు రాష్ట్రీయసభ:—మాంపేగుగారి రాక సందర్భమున ప్రస్తుతరాజకీయస్థితిని గూర్చి ప్రత్యేక రాష్ట్రీయసభను గావించవలయునని లాహోరులో నిశ్చయింపబడెను. మా. బి. ఎస్. కర్మగారు లాహోరును జూడబోవ క్రిందటికినివారము వారు భక్తి లేకచెడుగారు వారికాతిధ్య మొసగిరి. ఆసయమున అక్టోబరు 28వ తేదీ నెంక సభగావించుటకు తీర్మానింపబడెను. వెంటనే ఆహ్వానసంఘ మొకటి నియమింపబడెను. లాలా హరిదేవలూలుగారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

వ్యవహార చంద్రిక:—ఇది గ్రామ మునకపు, కరణము, స్త్రీదరుగునస్తాలు, గొప్పరైతులు, జమీందారులు, వ్యాపారములు మొదలగువా రందరికి అనుకూలముగా నుండుటకు నూతన ఆట్ట ననుసరించి తెనుగున వ్రాయబడియున్నది. వెల 12 అణాలు. ఇదిగాక మాన్య ఇతరమైన తెలుగు, ఇంగ్లీషు నవలలు కూడ దొరుకును. అయ్యర్ అండ్ రావుజీ,

(893) కృష్ణమనాయుని ఆగ్రహారం మద్రాసు.

కొల్లేరు ముల క.

ఇంకొక వరద.

(కైకలూరు విలేఖరి.)

ఈ సంవత్సరము మామూలుకంటె ముందుగనే ములక వచ్చుటచే కొన్నిపొలములు నాటువేయుటకే వీలుకలిగినది కాదు. 10 దినములక్రిందట కొల్లేటికి ములక పూర్తిగావచ్చింది. చాలాభాగము చేలు నీటిలో మునిగిపోయినవి. కొన్ని చేలు కుల్లిపోయినవి. ఇకపనికి వచ్చుననే ఆశలేదు. పంటలు వరుసగా పోవుటకు ఇది నాలుగవ సంవత్సరము. గత సంవత్సరము కంటె యీసంవత్సరపు ములక ఒక అడుగు తక్కువవచ్చినను నష్టము నిరుడుకలిగినంత నష్టముకలిగినది. ఏలనన యిప్పటిచేలు బాగా యెదిగి యుండలేదు. కొన్నిలంకలు నీటినుముమైనవి. కొన్నిలంకలలోని ప్రజలు ఇండ్లు వదిలిపెట్టి మెరకగ్రామములకు వెళ్లిపోయినారు కొన్నియిండ్లు నుచ్చుమిల్లి గ్రామములో నీళ్లలో నుండుటచే పడిపోయినవి. మెరకను నిల్చి యున్న యింకరుల ఇండ్లలో తెలదాచుకొను చున్నారు. చాలామంది కొల్లేటిలంకలవారు తినతిండిలేక మల మల మాచుచున్నారు. ప్రజలగోల యెక్కువగుచున్నది. వరుసగా ఇట్టి ములకలువచ్చి ప్రజలను బాధించుచున్న ను గవ్వ మెంటువారు ఏవిధమైన జోక్యమును తీసుకొనరైరి. ఇకముందు కర్షవ్యమే మోప్ర జానాయకులును శాసన సభ్యులును సర్కారు వారును త్వరలో ఆలోచించిన నేగాని ప్రజాక్షోభ తగ్గుదు. నేటి దినము తిండిలేక ములకవల్ల యిబ్బందిపడు దీనులకు తిండి సదుపాయముచేయు నిమిత్తము కయికలూరు గ్రామములో ఒక కమిటీ ఏర్పాటుచేయబడినది. గత వత్సరము తాలూకు నిలవయున్న సామ్యురు 134-0-0ఖర్చు చేయుటకు ఏర్పాటు చేయబడినది. మెరకగ్రామములకువెల్లి చందాలు వసూలు నిమిత్తము తిరుగుచున్నారు. తగినంత సహాయము చేయవలెనని పనిచేయుచున్నారు. కయికలూరు తాలూకా తహశీల్దారు ము||రా||రా||శ్రీ అల్లూరి రామకృష్ణరాజుగారు కడు శ్రద్ధతో తమ శక్తి కొలది యిబ్బందిపడు కొల్లేటి ప్రజలకు సాయము చేయుచున్నారు. గుడివాడ డివిజన్ డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు ను మొన్నను మునిగియున్న చేలను, పడిపోయిన యిండ్లను, ప్రజలు పడు యిబ్బందులను తనిఖీచేసి వెళ్లిన్నారు. గత వత్సరపు ములకలలో కష్టపడి సహాయ మొనర్చిన దెబవాడ సేవా సంఘమువారిని శ్రీపికాపురము రాజావారి వాత్సల్యమును కొల్లేటి ప్రజలు ఎన్నటికిని మరుచుజాలరు. ఇట్టి కష్టకాలముల యందు సహాయ మొనర్చిన వారిదే సార్థకజన్యము.

కుముదవల్లి - పార్థసారథి సమాజము

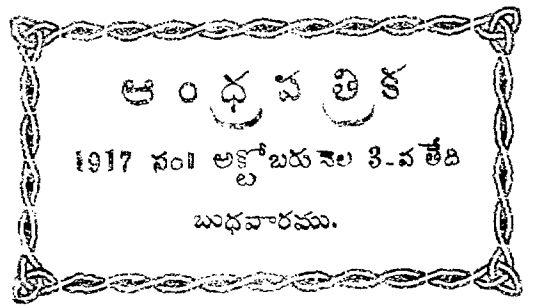
గత నెల 27 వ తేదీని యీ సమాజమువారిచే జరుపబడిన శ్రీ రాజా రామమోహనరాయలువారి 85 వ పుట్టినాంవత్సరక సభ కార్యక్రమరి నరసింహము పంతులుగారి యాధిపత్యముక్రింద జయప్రథముగా జరిగినది. ఈసభకు చెరుకుమిల్లి, చినఅమిగము, యండగండి, పాలకోడేరు, కోపల్లె, అనపిడు మున్నగు గ్రామములనుండి చాలమంది విచ్చేసిరి. దైవప్రార్థనలోను జాతీయసంకీర్తనలోను సభ ప్రారంభింపబడి భారత దేశాభ్యుదయ కర్తయని ప్రసిద్ధిమెంది మృతీశ్రీవులయియున్న శ్రీ రాజా రామమోహనరాయలువారి పుత్రుడైనగురు నేటి రోజున వారియందు గల కృతజ్ఞతను, సంస్మరించుకొనుటకు నేటి సభయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యమని శ్రీయిత ప్రసిడెంటుగారు ప్రారంభోపన్యాసము గావించిరి.

శ్రీ రాయలువారియొక్క పరిపూర్ణదీవమును గూర్చి యు, వారు భారతదేశమునకు చేసిన సేవనుగూర్చియు, మత, సాంఘిక, రాజకీయ విషయములలో ఆత్మ్యావశ్యకములగు సంస్కరణములు జరుగుటకు చేసిన కృషి, స్వాభ్యుదయములను గురించియు, సాగి చలపతిరాజు, భూపతిరాజు, తిరుపతిరాజు, సాగి వెంకటనరసింహ రాజు, భూపతిరాజు, సోమరాజు గార్లుపవ్యసించిరి.

శ్రీ రామమోహనరాయలువారి అన్నివిధములగు సంస్కరణలయొక్క ఫలితలను ప్రతివారును చూడయత్సార్యకముగా పరిశీలించి వానిని ఆదర్శకములుగ నుంచుకొని అనుష్టాపనలగుటకు సర్వదా కృషిచేయుటకు హెచ్చరించుచు శ్రీ ఆగ్రాసవాధిపతిగారు తమ యంతోపన్యాసముతోను ఈశ్వరసంకీర్తనలోను సభ ముగించిరి. (ఒక విలేఖరి.)

విషయానుక్రమణిక.

రాజకీయ బంధులు	2
భారతీయ ప్రజల సమావేశము	3
ప్రజాభిప్రాయము	4
రాజకీయ పోరాటము	5
వాస్తవ - వ్యాఖ్యలు	6
ప్రజాభిప్రాయ ఆంధ్రాదేశము	7-8
విరోధానుభవము	9
రాజకీయ ప్రజాభిప్రాయము	10
ప్రజాభిప్రాయము	11,12
ప్రజాభిప్రాయము	13
ప్రజాభిప్రాయము	14
ప్రజాభిప్రాయము	15



రానున్న పోరాటము.

(-o-)

ప్రజా పరిపాలనాశాస్త్రము ప్రపంచమునందు నలుగడలను అల్లుకొనుచున్నది. ప్రాతీ ప్రతీచీ విభేదములేక, ఎల్లజేతములందును వ్యాపించుచున్నది. ఒక వ్యక్తియందుగాని, యొక సంఘము నందుగాని యధికారము కేంద్రీకృతముగ దినములు గలించుచున్నది. హిందూదేశమునందు గూడ నీ సామాన్యసూత్రమునకు భిన్నముగ జరుగుటకు ఏలులేదు. ఇంతవరకును పరిపాలనాధికారము, అధికారవర్గపు హస్తగతమయియున్నది. పలుకుబడియంతయు ఆంగ్లోహైందవుల సొత్తయియున్నది. ఆంగ్లోహైందవ వర్తకసంఘముల వాక్యములు చెల్లుబాడి యయినట, యధికారుల వాంఛలుగూడ ఫలించుటలేదు. ఇట్టి నిరంకుశాధికారమునకు సుస్థిరములు సంభవించినవి. పాలక జాతీయను విజృంభింపజేయు ఆంగ్లోహైందవుల కికనుండి వీలుండదు. సార్వభౌముని సామాన్యమున భారతీయులకును, ఆంగ్లోహైందవులకును, సమాన స్వాతంత్ర్యము లమరింపును, ఆంగ్లో హైందవుల నిరంకుశము దగ్గి పోవును. వారును ప్రజా సామాన్యమున నొకభాగ మయ్యెదరు. అట్టి పరిస్థితులు సమకూరుట స్వపరిపాలనాసిద్ధికిని, దేశశాంతికిని, ఆంగ్లసామాన్యకారవమునకును, దోడ్పడుట నిష్పేషమే యయినను, ఆంగ్లో హైందవులపలుకుబడికిమాత్రము నవి గొంత భంగమును గలిగించు ననుటకు సందియము లేదు. సామాన్యభివృద్ధి కన్న, తమ స్వప్రయోజనము నే నెక్కుడుగ భావించు ఆంగ్లో హైందవులు గొందరు, స్వపరిపాలనాశాస్త్రమున కభ్యంతరముల గలిగించ జూచుచున్నారు. మొయుపత్రిక నాయకత్వముని, దేశాన్వయమునకై గావించు చున్న ప్రయత్నముల కింతకన్న వేరుగమ్యసాసము లేదు. నిర్బంధితులను వదిలివేసి కారణము ప్రతికూలాంధోదేశమునకు మివవచ్చు వేరెన్నియు గాదు. రాజకీయ సంస్కరణములు హిందూ దేశమునకు లభింపకండ నష్టపెట్టుటయే, వీరల ముఖ్య శయము. తమ యధికారము దగ్గునను భీతియే వీరి మానసముల జీకాకు పరచు చున్నది.

మాంటాగుగారి రాకచే, దేశీయుల యాశయములు ఫలించు నేమో యని దిగులుజెంది, మాంటాగుగారిని పదభ్రష్టులజేయు, వీరు శపథముని బనిచేయు చున్నారు. విమోచితులయిన నిర్బంధితులు, తమయాంధోదేశముచే దిరిగి నిర్బంధమున నుంచబడదనను నాశ వీరికి లేదనుట స్పష్టము. ప్రతికూలభావప్రకటనముచే ఆంగ్లో హైందవుల ప్రతిభదగ్గకుండ, ప్రజలకు నిజమును యధికారము లభింపకుండ జేయు గలుగుచును నాశ వీరి మానసముల నావరించియున్నది. ప్రజలకును ఆంగ్లో హైందవులకును, యాతరుణ్యమున, రాజకీయ పోరాటము దప్పుదు. స్వపరిపాలనా విధానము బొందుటకు బ్రజలు కృతనిశ్చయములై యున్నారు. ఇట్టిఫలితము సమకూరుటకు, ప్రభుత్వమువారిలో దోడ్పడి, దేశమున శాంతివాతావరణమును గల్పించుటకు ప్రజలు తమశక్తివంచన లేక బాటుపడుచున్నారు. మాంటాగుగారు, ప్రజల సంతృప్తులజేయ నీదేశమున కేటించుచున్నారు. కాని, ఆంగ్లోహైందవులు ప్రజలవైనను, ప్రభుత్వమువైనను, పోరాటము జరుప నాయత్న లగుచున్నారు. పాలకజాతీయల యన్యోన్యప్రేమానుభవమునకు విఘాతముల గల్పించు నుండుచున్నారు. దేశములో శాంతివాతావరణమును వ్యాపింపజేయుటకు బ్రజలు ప్రభుత్వమునకు దోడ్పడుట కెంతసంసిద్ధులయినను, తమ వాంఛలకు భంగము గలిగించ నుకట్టిన ఆంగ్లో హైందవులయొక్కయు వారి యచుచరులగు భారతీయులయొక్కయు బహుగడలు గొనసాగుటకేమాత్ర మంగీకరింపరు. ఆంగ్లో హైందవుల ప్రతికూలాంధోదేశము మితిమీరు కొలదిని, దాని విజృంభణము నాపుటకు ప్రతికూల నొనర్చుటకు భారతీయులు వెనుదీయరని, వీరు చెప్పికొనుట శ్రేయస్కరము. దేశహితము గోరని భారతీయుల సాయమును ఆంగ్లో హైందవులు గొండ రపేషించినయెడల, ఉదార పాక్షికులగు పార్లమెంటు సభ్యుల సాయమును, దేశీయులు కైకొని, వారి కార్యముల నిర్వహించుచునుటకు సందియము లేదు. మాంటాగుగారిని పదభ్రష్టులజేయు ప్రయత్నములను విఘ్నముగావించుటకు భారతీయులు తమశక్తిని వినియోగించెదరు. వారి ప్రభుత్వమును గాపాడుటకు సమకట్టినారు. భారతీయులును ప్రభుత్వమువారును ఒకవంకను, ఆంగ్లో హైందవులొకవంకను నలుపు పోరాటములో, నెరరు విజయము లగుదురో యూహించుట సులభసాధ్యము. భారతీయుల కాత్మజ్ఞానము గలిగినది. ఆశ్చర్యలభ్యమైన వారు గావించుచున్న సత్ప్రయత్నములకు విఘ్నముల గావించుట కేమిసాధ్యపడును? ప్రస్తుతసమయమున బహిష్కరణమగుచున్న ఆంగ్లో హైందవుల ప్రతికూలభావము, నిరాశా సంజనితము. ప్రజల దృఢనిశ్చయము కార్యరూపము దాల్చినచో, ఆంగ్లోహైందవులు తమవ్యక్తప్రయత్నములనుపసంహరించికొనెద రనుటకు సందియములేదు. పజలు తమకోర్కెల నైకకంఠ్యముగ, గాంధీగారి విధానముననుసరించి, ప్రభుత్వమునకు చెలికియెడల, ఆంగ్లో హైందవపత్రికల బెడరింపు లక్కరకు రాజాలపు. అప్పుడు, మాతనపరిస్థితుల కనుగుణ్యముగ వారు నడిచి తీరుదురు. అందుచే ప్రజల స్వాగత్యము, కార్యసానుకూల్యత, దూరదృష్టియు, ప్రతిపక్షుల యుద్ధమమును నిరుపయోగము జేయజాలి యుండును.

మొయుపత్రిక యచుదినము ప్రభుత్వముపై బహురాని కోపము జూపుచున్నది. ఆంగ్ల దేశమునకు మొయుపత్రిక యంపెడి వార్తలను ప్రభుత్వమువా రాపినైచు చున్నారను యపనింద

నిదివరకు వారిపై నీ పత్రిక మోపియుండెను. అది యసత్యమని జేసినది. అందుచే మొయుపత్రిక నధికారుల క్షమాపణ గోరుచున్నది. మొయుపత్రిక గానిపుడు యూదోశనపుర సాన్యము గూడ యీ తరుణమున వెల్లడియైరది. ఇంతవరకును బిసెంటుగారి నిర్బంధవిమోచనమునకు మాత్రమే తాను ప్రతిఘటించెనని మొయుపత్రిక చెలిపినది. కాని యీతకన్నను, నెక్కుడు సారాంశములకొరకై తాము పోరాడుచున్నామని నిన్నటి పత్రికలో చెలుపబడినది. ఆ సారాంశము లెన్నియో భారతీయులకు తెలుతెల్లమే. భారతీయులకు స్వాతంత్ర్యము నొసగ గొండ జేయుటయే, ఆంగ్లోహైందవుల పరమావధి. మొయుపత్రికకు గుడిభుజమై నిలిచిన స్పెక్టేటరు పత్రిక చెలిపిన యభిప్రాయము ప్రకటింప బడినది. హిందూ దేశమున జాతిభేదము, మతభేదము ప్రబలుటచే, భారతజాతి లేదని, స్పెక్టేటరుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. జప్తిను పత్రికలో హిందూయులనుకు ప్రతికూలముగ ప్రకటింపబడెడి వ్యాసములనిగుకు గ్రహాముగ స్పెక్టేటరు పత్రిక గైకొనినది. సంగ్రామ సమయమున ఎట్టి రాజకీయాంధోదేశము జరుగకుండ నాపినైవనంయ్యరని, యీ పత్రిక శాసింపుచున్నది. స్పెక్టేటరు పత్రికాభిప్రాయము, ఆంగ్లో హైందవుల యూదోశా రసాన్యమును వెలిబుచ్చుచున్నది. బిసెంటుగారి నిర్బంధవిమోచనముపై వారు గనబడుచు యాగ్రహావేశములు తమ మానసమును గట్టిపుచ్చుటకు నవలంబించిన సాధనములని తెలుప సుచున్నది. నిజ మరసిన వారి ప్రయత్నము లన్నియు, ప్రజాపరిపాలనాశాస్త్రములు ఫలించకుండ, కేంద్రీకరింపబడుచున్నవి.

ఇందుచే ఆంగ్లో హైందవులలో భారతీయులకు బోరాటము దప్పుకలుల లేదు. ఇట్టి పరిస్థితులు సమకూరుటకు ఆంగ్లో హైందవులే కారకులు. ఎట్టి స్వాగత్యమునకయినను లోబడి, కాంగ్రెసు, సంస్కరణవిభావమునకు విజయము గలుగ భారతీయులు ప్రయత్నింపవలెను. ప్రజాభిప్రాయము నీ విషయమై ఏకముఖమునకు దీసికొని రావలయును. ఈ సమయమున వెనుకంజ నైచి లాభము లేదు. విఘ్న పరంపరల నెరుక్కొనుటలోనే, దేశీయుల యాత్మనిశ్చయము వెల్లడిగావలయును. ఈ ప్రయత్నములో విజయము గాంచగలిగితమేని, భారతీయులు స్వపరిపాలనమున కర్హులని, నాగరికప్రపంచమున కంతకును, కరతలామలక మగును.

(-o-)

ఆంధ్రుల దూరదృష్టి : వ త్రిక ప్రాతినిధ్యము.

(-o-)

రాజకీయ పరిస్థితులలో అనుక్షణము మార్పు గలుగుచుండును. ఈ మార్పుల గమనించి, ప్రజాభిప్రాయమును నడుపువారలే దేశనాయకులు. ఆంగ్లదేశ చారిత్రమును బరికించితిమేని, సమయమునకు దగిరటలు, రాజకీయ నాయకులు విధానముల యందు మార్పు గావించు చున్నటుల వ్యక్తమగును. ఆంగ్లదేశము ప్రళయసంగ్రామము నెదుర్కొనవలసిన సమయ మాసన్నమయినపుడు, రాజకీయ కక్షలన్నియు నొక్క మూలంఠరింపవలసి వచ్చెను. ప్రభుత్వమున, అన్నికక్షలకును ప్రాతినిధ్య మొసగవలసి వచ్చెను. అందుచే రాజకీయ సమస్యల నాలోచింపు చున్నపుడు, వాటి బరిష్కారము నైతికసూత్రములకు సరిపోవునాయని విచారించుటకన్న, దేశహితము నాలోచించి నపు డట్టికార్య మవసరమా లేదాయని విచారించుట ముఖ్యము. ప్రజాపరిపాలనమందు, ప్రజలవాంఛలు గొనసాగవలయును.

వృత్తాంతములు

ఒకటవ తేదీనరకును గూడ బొంబాయి తపాలా కట్టు దారులు మరల తమ పనుల స్వీకరింపలేదు.

పుదుచ్చేరిగవర్నరు:—పుదుచ్చేరి గవర్నరుగారు తమ సంచారము ముగిసినవెనుక గత ఆదివారమున పుదుచ్చేరి నగరము చేరిరి.

విద్యుచ్ఛక్తి తీగల సమరణాలలో నేడేదియో ప్రమాదము వచ్చి బొంబాయి నగరమునందు 1-వ తేదీ ఉదయ మొక పురుషుడు మరణించెను. 14 గురకు దెబ్బలుతగిలెను.

రంగూను వర్తకసంఘము వారు బీసెంటు ప్రభృతుల విడుదలచేసి నందులకు దొరతనమువారిని గర్హించుచు సొక తీర్మానము గావించిరి.

విద్యుచ్ఛక్తి తీగల ప్రమాదము:—బొంబాయిలో నొక అంగడిలో కొన్ని విద్యుచ్ఛక్తి తీగలు గత సోమవార ముదయమున మండి ప్రేలుటచే నచ్చట్టి పనివారలలో నొకడు మృతిచెందెను. మరి 14 గురికి గాయములు తగిలెను.

పినుగుపడుట:—గుంటూరుజిల్లా సత్రైపల్లితాలూకా కోడలిక పూడి గ్రామ సమీపమున సొక పల్లెలో ఒక రైతు గత సెల 19-వ తేదీన పొలమునకు పోగా వానిపై పినుగుపడి దేహముకాలి చనిపోయెనట.

జేశరత్నకబలము:—జేశరత్నకబలమునందలి వైదరా బాదు ఫిరంగిదళములలో మొదటిరెండును అక్టోబరు 15 తేదీన చెన్న పట్టణమునకు బయలుదేరెను. దారిలో నొకడు రైలును తప్పిపోగా నతడు భటులతోడ వారివెంట బంపబడెను.

మరణము:—పూనాకోట్ల న్యాయవాదులలో సుప్రసిద్ధులగు రాజన్న లింగుగారు గత సోమవారమురాత్రి తమ స్వగృహమున కీర్తిశేషులైరి. పూనాలో ఆ నేకమైన పాఠశాలలకు వీరు గౌరవ కార్యదర్శులుగ నుండిరి. వీరి పరిచయస్థులు వీరిని ఎల్లప్పుడును అధికమర్కదలతో గౌరవించుచుండిరి.

ఇన్ఫ్యూరెన్సు:—గుంటూరుజిల్లా పొన్నూరులో ఒక వర్తకును 200 రూ॥లకు ఇన్ఫ్యూరెన్సుచేసి మద్రాసు బ్యాంకుకు పంపగా 10 దినములవరకు ఆ సొమ్ము బ్యాంకుకు చేరలేదు. దీనినిగూర్చి పోట్టు అధికారులకు పోట్టుచేయబడెనని పొన్నూరునుండి యొక విలేజర్ వ్రాయుచున్నాడు.

అక్టోబరు 1 వ తేదీన బొంబాయి పురపాలక సంఘము వారిక సభను గావించి మాంజేగుగారు వచ్చునపుడు వారిని గౌరవించుచు లొక సన్మానపత్రము నీయ నుద్దేశించిరి. సంఘమువారు పురపాలకులు గావున రాజకీయ విషయములను గూర్చి సన్మాన పత్రమున దంతగా నుదహరింప గూడదని అభ్యర్థించు పలికెను.

అనిబిసెంటుగారి వర్గంతి:—కోయంబత్తూరు ఈశ్వర జ్ఞానమండలములో గత సెల 30-వ తేదీన యొకసభ జరుపబడి అనిబిసెంటుగారి 70-వ జన్మ దిన మహోత్సవము జరుపబడెను. రావుబహద్దూరు టి. ఎస్. బాలక్రిష్ణ అయ్యగారు ప్రధానికవర్తము వహించిరి.

మరణము తప్పట:—కోయంబత్తూరులో గత ఆదివారము సాయంకాలమున నొక బ్రాహ్మణబాలిక రాజానీధి గుండ బోవుచు నొక జబ్బూరుండి ముందట కాలు జారి క్రింద పడియెను. కొన్ని గాయములు తగిలినవి. ఆచట నుండినవారు కొంచె మశ్రద్ధచేసినచో నాబాలికనై నుండి బండిపోవుటయు ఆమె మరణించుటయు జరిగియుండును. కాని అదృష్టవశమున ఆమెకు మరణము తప్పినది.

కొచ్చి రాజావారు:—బెంగళూరును చూడ వెళ్లిన కొచ్చిరాజావారు. గత సోమవారమున 11 గంటలకు మోటారు బండిపై ఓరుగానునకు వెళ్లిరి. జిల్లాడిప్యూటీ కమిషనరుగారైన వెంకోటరావు గారు రాజావారికి స్వాగత మొనగిరి. పిమ్మట వారు మైసూరుగిరిని చూడ గోరి అచ్చటికి వెళ్లగని మాపరంజెంటు గారిచే స్వాగత మొనగబడిరి. గని యొద్ద చూడదగిన పతలను చూచిన పిమ్మట సాయంకాలము 5 గంటలకు రాజావారు తిరిగి బెంగళూరుకు వెళ్లిరి.

కాంగ్రెసు సమావేశము:—దేశీయసభయొక్క ఆహ్వానసంఘమునందలి యిరుకత్తులకును మైత్రి సెలకొల్పు ప్రియత్నములకు మరల నమాంతరము గలిగినది. ఇకమీద నీ సంక తిని యావచ్చారత దేశీయ సభా సంఘమువారె తీర్మానింపవలసి యుండును.—ఆమృతబజారు పత్రిక.

నృత్యము:—తిరువాన్కూరు మహారాజావారి వచ్చి పూర్తి మహోత్సవము గౌరవాధ్యము తిరువాన్కూరు రెసిడెన్సిలో సొక నృత్యసభ జరుపబడెను. రెసిడెంటుగారును బ్రయిడు ఉద్దుసతిగారును సుమారు 50 మందికి విందు చేసిరి. విందుకు మహారాజావారు కూడ నేతెంచిరి. రెసిడెన్స్ ని యంతయు చక్కగ నలంకరింపబడెను. చీనా దీపములు కందలకొలది వెలిగింపబడెను. నాయరు నైవేద్యము బాండు వారు బాండును వాయిచిరి.

బండిపోటు:—తిరువాన్కూరు దక్షిణభాగములో తొవలాయి తాలూకా విలక్కుకుడు గ్రామములో గత సెల 22-వ తేదీరాత్రి బండిపోటు జరిగినది. సుమారు 36 గురు బండి పోటు దొంగలు కాకడాలతో గూడ గ్రామమందలి యొక ధనికుని యింట ప్రవేశించిరి. ఇంటివారందరకు చెల్లాచెదురుగ పారిపోయిరి. సుమారు 2 వేల కెక్కువయ్యగు యాస్తిని దొంగలు ఎత్తుకుని పోయిరి. బ్రిటిషుపాలనములోనుండు దార్వాడీ రాలీ బండిపోటును గావించిరిని నూచనలు తెలియుచున్నవి.

గుమాస్తా తన కంపెనీ వారిని మోసపుచ్చుట:—కలకత్తాలో డ్యుండ్రూయూలు కంపెనీలో గుమాస్తాగా నుండిన నిషికాంతరాయి అను నతడు చితా ఆవర్ణాలను తప్ప వ్రాసి కంపెనీ వారి రూ॥లలో 12 వేల రూ॥లను అపహరించెను. కంపెనీ మేనేజరు విలియముగన్ గారు గత సెలలో తెక్కులను పరీక్ష చేయగ 12 వేల రూ॥ల దొంగతనము బయటపడెను. విలియము గన్ గారు గుమాస్తాపై కేసు చేసిరి. కేసునిచారణకు వాయిదా వేయబడి 15-వేల జామీనుపై ముద్దాయి విడుదల చేయబడెను.

హాళాంతెన:—గత ఆదివారమునాడు! సాయంకాలమున కలకత్తాలో హాళాంతెనకు సమీపములో నొక ప్రమాదము జరిగెను. కొంతమంది దనుష్యులు ఒకచిన్న పడవలో నదిలో ఒకబిడ్డనుండి రెండవయ్యునకు బోవుచుండిరి. పడవ ఒక తొట్టికి కొట్టుకొనెను. పడవ మునిగిపోవునని కొందరు నీటిలోనికి దుమికి యీడుకొనివెళ్లి కంపెనీనెచ్చెనలపైకి యెక్కిరి. కొంతమంది పడవలోనే యుండిపోయిరి. కొన్ని నిమిషములకు పడవ సరియైన మార్గములో నుంచబడిన పిదప తిరిగి నడుపబడెను. తొట్టిపాదయి పోయినది కాని పడవకు దక్కాతగులలేదు.

దీనాజపూరు కుట్రకేసు:—దీనాజపూరు జిల్లామేజిస్ట్రేటు హలిఫాత్తుగారు నేటిదినము తీర్పుచెప్పిరి. ఇందు 5 గురు బంగారీ యువకు లక్రమజీవితమునకు నేరస్థులుగా నిర్ణయింపబడిరి. మూడుసంవత్సరములవరకును ముద్దాయిలు తమవర్తనములు బాగుగనుండునటుల పోలీసువారి పరీక్షయందుండవలయు ననియు, ఒకొక్కరు రెండేసి వేలరూపాయలకు పూచీకత్తు వ్రాసియియ్యవలయుననియు, అటుల జేయనపుడు వారికి మూడు సంవత్సరముల కారాగృహవాసశిక్ష యొనగబడవలయుననియు, వీరికేమి శిక్షవిధింపబడునదియు రాబోవు సెషన్స్ విచారణ సమయమున తెలుపబడగలదనియు చెప్పిరి.

రాజద్రోహము:—సీడ్లా రెయిల్వేస్టేషను వద్ద నున్న పుష్కముల అంగడిలో పనిచేయుచున్న వార్తాపత్రికల వర్తకు డొకడు, “నాయక్”ను తనదేయపత్రిక విశేషముగ అమ్ముచు పోవుటకుగాను రాజద్రోహపుమాటల గొన్నిటి నాడెనని వానిని పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. సీడ్లా పోలీసు మేజిస్ట్రేటుగారు ఇండియాపిన్సుకోర్టు 505-వ సెక్షను ననుసరించివానినివిచారించెదరు. “నాయక్ రాజా హోలో” ఎంగ్రాజ్ గాథా హోలో (నాయకురాజునది, ఇంగ్లీషువారు గాడిదెయినారు) అనుచు ముద్దాయిస్తేషనువద్ద కేసులు వేయసాగెనట. మరియు ముద్దాయి కోజరచిన పటమొకటి ఆపత్రికయందు ముద్రింపబడెను. అందొక గాడిద అరచుచున్నటులను దానిచుట్టును ఆనేకమంది జను లుండినటులను అందు జూపింపబడెను. ఆ జనులు యూరోపియనులవలె గన్నట్టిరి. ఆచటి స్టేషనుమాస్టరతని బంధీకృతుని జేయించెనట.

పుదుచ్చేరిలో వింత దొంగతనము:—గత ఆదివారమున సొకడు గొప్ప ధనికునివలె వేషమువేసికొని గ్రాండుబజారు రోడ్డుపై పోవుచు, పోలీసుస్తేషనుకు వెలుపల భాగమున సొక నైకిలుబండిని చూచి దానిపై నెక్కి ఒక నగల దురాణము నకు పోయెను. ఆచట దుడ్దుబజార సొకదానిని బేరమాడి తనస్తేషితున కాజతనుచూపి తెచ్చెదనని చెప్పిబండిని అచ్చటనే విడిచిపోయెను, వాడు ఎంతసేపటికిని తిరిగిరానందున నగలవర్తకుడు నైకిలుబండిని పోలీసుస్తేషనుకు దీసుకువెట్టుచుండగ బండిచూజుమాలు దానిని వెదకుచు నగలవర్తకునిని పట్టుకొనెను. అతడుజరిగిన సమాచారమంతయు పోలీసువారికి తెలియపరచెను. పోలీసువారు దొంగవానిని వెదకుచున్నారు.

నిపుణమైన మోసము:—పుదుచ్చేరిలో గ్రాండు బజారునందు ఒకడు పెద్దచునువ్యవసాయ దుడ్దుల వేసికొని పోలీసు స్టేషనునకు వచ్చి, ఆచట నెవ్వనిదో నైకిలు రిత్తగనుండ దాని మీద నెక్కి తిన్నగ నొక నగల దురాణము వద్ద కేతెంచెను. ఆచట రెండు చెవిపుడకల బేరముచేసి ఖరీదు నేర్పాటుచేసి, వానిని పట్టుకొని యిప్పుడే వచ్చెదనని నైకిలును హామీయించి వెదలిపోయెను. ఆచునువ్యవసాయ ఎప్పటికిని రాకుండకుంట జూచి నగల వర్తకుడు అయ్యెమిది ఆ నైకిలును పట్టుకొని పోలీసు స్టేషనునకు బోవుచుండెను. ఇంతలో పోలీసుస్తేషనువద్ద నా నైకిలు నుంచిన యతడు దాని గానక వెదకుకొనుచు వచ్చి మార్గమధ్యమున నగలవర్తకుని గలసికొనెను. అంత నా నగల వర్తకుడు జరిగిన కథంతయు నతనితో జెప్పెను. పిమ్మట చోదని బట్టుకొనుటకు ప్రబల ప్రయత్నములు గావించబడెను. చోరు డింకను పట్టువడలేదు.

అగ్గును బాంకి:—కోయంబత్తూరు జిల్లా అగ్గునబేరు వాటాదారు లందరును గత ఆదివారము మధ్యాహ్నము 4 గంటల కొక సభ గావించిరి. టి. ఎస్. బాలక్రిష్ణ అయ్యరు, బి. ఏ. బి. ఎల్, గారు సభాధిపత్యము వహించిరి. బాంకి 2-వ కార్యదర్శిని నియమించుటయు కొన్ని బేరికి పద్ధతులను చర్చించుటయు జరిగెను. “బాంకి వ్యవహారము ఒక్క కోయంబత్తూరు జిల్లాలోనే గాక గాక నీలగిరి, మలబారు జిల్లాలలో గూడ వ్యాపించి సంవత్సరమునకుసుమారు 6 లక్షల వ్యాపారము జరుగుచున్నది. కావున పనిచూచుట ఒక్క కార్యదర్శికి మిగుల కష్టముగ నుండును. అదిగాక గ్రామాదులందు సొమ్ము బదుల్లిచ్చు సంఘములవారితో వీరు స్వయముగ నూటలాడుచుండవలయును. కాబట్టి రెండవకార్యదర్శి నియమించుట అవశ్యమని సభాసభ్యులు చెప్పిరి. వాటాదార్లు అందఱును సహాయ కార్యదర్శినినియమించుట కంగీకరించిరి.

“న్యాయండియా” “హిందూ” పత్రికలు; బర్మా:—బర్మా దొరతనమువారు వైరెండు పత్రికలను దేశములో పంచివెట్టబడకుండ నాపివేసిరి. ఈసంగతి బర్మాపోస్టు మాస్టరు జనరలుగారికిని, బర్మా రాష్ట్రీయ స్థాయిసంఘ కార్యదర్శినికిని జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల మూలమున విదితమయ్యెను. ఇందునుగూర్చి బహిరంగముగ ప్రకటన గావించవలసినదని; కార్యదర్శికోరెను. ఇండియాదొరతనము చారి క్రిందనుండు అన్ని రాష్ట్రీయములందు; ఈ రెండు పత్రికలును యధేచ్ఛగ తెప్పింపబడుచుండ నీ రాష్ట్రీయ దొరతనము వాటిట్లు చేయుటకు తాను చాల చింతిస్తున్నాడనియు, ఇప్పడైన నా యుత్తరువు నుపసంహరించి మనుపటికలెనే ఆయా చందాదారు లాయా పత్రికల నెప్పటికలెనే ప్రచురింపబడును గాక యని యతడు కోరెను.

“నాయకు” వార్తా పత్రికమీద కేసు:—జాతీయ సభా ఆహ్వాన సంఘకలతలమూలమున “నాయకు” అను భారతీయ వార్తా పత్రిక మీద మా “ప్రావాస చంద్రమిత్ర”గారు మాననస్థ పరిహారాధ్యమ రూ 15000 లకు వ్యాజ్యము తెచ్చెను. క్రిందట 18 వ తేదీ నా పత్రికలో, “ఉద్యోగముచే వంచింపబడుట; జాతీయ సభా కలహ” మను కీర్తి క్రింద ఒక వ్యాసము వ్రాయబడి అందీ క్రింది సంకతులుదహరింపబడెనట. సర్ అనుష్ ముఖర్జీగారు విశ్వవిద్యాలయసభ్యుడుగ నియమింపబడిన వెంటనే మిత్రగారు వాస్తానమున న్యాయమూర్తి పదవిని బడయుటకుగాను సిట్టు పోయిరి. అందువలన వారి రాజకీయ దృక్పథమున మార్పు గలిగినది. వారి తరపున మాస్టరుగారు 1 వ తేదీన కలకత్తా ప్రాకోప్టులో దావాదాఖలుచేసిరి.

స్థానిక వార్తలు

క్రాంతి పక్షిలు:— ఎన్. దశరథ రామయ్యగారు నిన్నటి దినము (2-10-17) హైకోర్టు కళింగ నెన్నుకొనబడిరి

సుకృతలక్ష్మీవిలాససభవారు, సావిత్రి నాటకము:— ఈ సభవారు ఈ నెల 6 వ తేదీ శనివారమునాడు ప్రాతి 9-30 గంటలకు విజ్ఞోరియా పురమందిరమున ఆరవమున సావిత్రి నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

నిన్ను జాత్యుద్ధరణ సంఘము:— ఈ సభవారివారి క సమావేశము ఈ నెల 5-వ తేదీ శుక్రవారమునాడు జాతీ టవును అడ్డాపిల్లభోరి 97-వ గృహమున జరుపబడును. 1916వ సంవత్సరమునకు తెక్కలను నివేదికమును ఆమోదించుట యును కార్యనిర్వాహకులను నియమించుటయును జరుగును.

అశ్రద్ధతో బుడిచినదవులు:— గత ఆగష్టు నెల 24 వ తేదీన జి. డబ్ల్యు. రిచిగారు హంటు ఎస్టేట్ నేడు రోడ్డుపై తమ మోటారు పైకికి బండిని అశ్రద్ధగడపి జల్మి-బండికి తగిలించినందున రిచిగారికి నిన్నటి దినమున రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటుగారు 20 రూ॥ బాల్కనా విధించిరి.

మధుర బిజినసు బాయిసు కంపెనీవారు:— మనోహర నాటక ప్రదర్శనము:— ఈ సమాజమువారు హోమురూలు లీగు నిధికోరట పంపినాదా కళీనాథ తిలం గుగారి అధ్యక్షతక్రింద ఈ నెల 4 వ తేదీ గురువారమునాడు సాయంత్రము 5-45 గం॥ వేళ విజ్ఞోరియా పురమందిరమున ఆరవమున 'మనోహర' నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

ఆల్ ఇండియా కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశ ము:— అలహాబాదులో యీ నెల 6 వ తేదీన జరుపబడు ఆల్ ఇండియా కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశమునకు ఆసినిసెంటు మ్యు, ఎన్. కన్హూ రంగయ్యంగారు జి. అరంజేలు, బి. పి. వాడియా, సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు నిన్నటి దినమున సాయంకాలము మొదలుబండిలో అలహాబాదునకు వెళ్లిరి. ఎల్. పి. గోవిందరావునయ్య, జి. పి. నరేంద్రగౌడ్ నేటి సాయం కాలమున బయలుదేరుదురని తెలియుచున్నది.

ఇండు లెదరువర్కు:— ఈ వర్తకసంఘము చెన్నపురి వాటాబోర్డు 1-48 వ మందిరమునగలను. వీరు శ్రేష్ఠతమములగు నన్ని రకముల కాలిజీర్ణము భారతీయుల కను కూలించునట్లు చుట్టిచి విక్రయించుచున్నారను. వీరి యంత్ర కాలలో సమర్థుల యాజమాన్యమున పని జరుపబడుచున్నదని తెలియుచున్నది. రాజాధిరాజులు మొదలు సామాన్యులవరకు నందరికిని కొనుటకు సాధ్యమగు జోళ్లు వీరిచే విక్రయింపబడు చున్నవి.

కాంగ్రెసుసభ:— అహమ్మదాబాదు గుజరాతీసభ వారు గతనెల 27-వ తేదీన సభగావించి ప్రస్తుతస్థితులలో మహాజనసభను కలకత్తాలోనే జరుపవలెనుగాని మఱియొక స్థలమునకు మార్చునాడని తీర్మానించి తీర్మానమును మహా జనసభాస్థాయిసంఘమువారికి తెలిపిరి.

చెన్నరాజధాని సంఘము:— ఈ నెల 7 వ తేదీ ని ఉదయము 8-గంటలకు కోపు వేంకటాచలయ్యను పీఠి 5వ సంఖ్యగల చట్టాగురుస్వామి శ్రేష్ఠిగారి గృహమున కార్య నిర్వాహక సంఘసభ జరుగును. ఉపసంఘమువారు పంపిన సంఘనిబంధనలను నివేదికమును ఆమోదించుట 21-1860 కాస నముక్రింద సంఘమును నమోదు చేయించుట చిక్కువిజ్ఞప్తి నా మోదించుట ఇతరులు చర్చింపబడును.

యూరోపియను భాగవతరు:— వైద్యనాథ రు చరిత్రము కాలక్షేపము ఈ నెల 5 వ తేదీ శుక్రవారము నాడు సాయంత్రము 6 గంటలకు వెడలి, వేదవివాయకరు రోడ్డు 19 వ గృహమున పశువాకము వెలస్తియును గుడిగో ఈ రోడు వాస్తవ్యులగు రికరెండు హెచ్. పి. పాల్లె భాగ వతులు వైద్యనాథరు చరిత్రమునుగూర్చి కాలక్షేపము గావించెదరు.

చెన్నపురి కార్పొరేషను సభ

(1)

నిన్న సాయంకాలము జే. సి. మొలనీగారి అధ్యక్షత క్రింద కార్పొరేషను సభ జరిగినది. 22 వ కమీషనరులు సభకు వచ్చిరి.

కంకర

రోడ్డుకు కంకరను గనులలోనుండి తీయించుటకు పట్టా లు గావలెను. అనుకొన్నచోట్ల నెచటను పట్టాలు దొరకలేదు రు 18000 ల వెలగల పట్టాలనుపంపవలెనని తాతాస్త్రిలువర్కున్న కంపెనీవారికి వ్రాసితిని. పంపెదరోలేదో తెలియును. ఇదివర కేవిషయమును చెప్పటకు చీలుకలగలేదుగాన నిపుడు చెప్పితి నని అధ్యక్షులునుడిచిరి. సభ్యులంగుల కంగీకరించిరి.

సన్యాస పత్రము.

మాంటాగు మెయ్యుఫర్డు ప్రభువులు చెన్నపురికి వచ్చి నపుడు వారికి స్వాగత మొసంగుట కీ సంఘమువారు తీర్మా నించుచున్నారు. గౌ॥ టి. రంగాచారి, గౌ॥ గాడ్డూ ప్రేభరు గౌ॥ యాహుబహుస్సేను, రావుబహదరు పి.త్యాగరామస్వామి, పి. ఎం. శివజ్ఞానమొదలయ్యారు, జి. పి. నరేంద్రును, సి. పి. రామ స్వామయ్యరు, ఎం. డి. జే వ దా ను, జే. సి. మొ ల నీ ఓస్టర్న గార్డు సన్యాససభ్యులుగా నుండవలె నని జే. సి. జేజి కాచారిగా రుపాదించిరి.

సన్యాసపత్రము కేవల ప్రకంసాసూచకముగ మాత్రమే యుండగలదని నేను తలంతునని త్యాగరామస్వామి గారనిరి.

మీ కేమైన సందియము కలదాయని వి. సి. శేషచారి గారు నెట్టిగారి నడిగిరి.

చిత్తు వ్రాయబడిన పిమ్మట కార్పొరేషనువారి ఆమో దమునకు పంపబడగలదని తలంతునని జి. కే. ఆదికేశవులు నాయుడుగారనిరి.

మాంటాగుగారు చెన్నపురికి వచ్చుటయే సంభవించ దని వాతో నొక కమీషనరుగారు నేడు చెప్పిరి. కాన ఈ తీర్మానము ని రు ప మో గ మ ని ఏ. సి. పార్థసారథి నాయుడుగారనిరి.

మాంటాగుగారు ఇంగ్లాండునుండి బయలుదేరుటయే సమ్యకములేదు. వారు బయలుదేరిన పిమ్మట మనము సంఘ ము నేర్పరుపవచ్చునని జి. మారసనుగారు నుడిచిరి.

సన్యాసపత్రములో కార్పొరేషనుకు సంబంధముగల స్థానిక స్వపరిపాలన విషయము గూడ ను ద హరింపబడదగునని యాహుబహుస్సేను గారనిరి.

ఈ తీర్మానమును వి. సి. శేషచారిగా రనుచుండిరి. తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

కృత్యము.

కార్పొరేషను సిబ్బందిని తగ్గించుటను గూర్చి కమిటీఫోర్టు చర్చింపబడెను.

దీనిని చర్చించుటకు వచ్చియుండిన సభ్యులందరునుకమిటీ గా నేర్పడవలెనని జే. సి. జేజికాచారిగా రుపాదించిరి. శే షచారిగారు వదిలిరి.

చర్చకు లేటువేయరులు వినవచ్చులుగాన రహస్య చర్చ యనవలెనని జి. నారాయణస్వామి నెట్టిగారు నుడిచిరి. జి. పి. నరేంద్రును, టి. రంగాచారిగార్లుగూడ రహస్యలోచనమేన ముచితమనిరి. 10 మంది అనుకూలముగాను 10 మంది ప్రతి కూలముగాను ఓట్లనిచ్చిరి. ఇద్దరు లేటువచ్చును నుండిరి. వారిని గూడ ఓట్లనిచ్చుని అధ్యక్షులడిగిరి. ఇపుడు వారి కధికారము లేదని యాహుబహుస్సేనుగారనిరి. అధ్యక్షులుగూడ కమి టీగా నేర్పడవలెనని ఓ టు ని చ్చు ట చే తీ ర్మా న మంగీకరింపబడెను. పిమ్మట ప్రత్యేక సం ఘ ము నా రి రిపోర్టు చర్చించడెను. 1 ప్రత్యేక కారణము లుండినగాని ప్రభు త్వోద్యోగులను కార్పొరేషను ఉద్యోగులనుగా నియమింప గూడదు. 2 పుడు ఇనస్పెక్టరు ప్లేగునర్సుల పనులు తగ్గింప బడ వలెను. ప్రత్యేక సంఘమువారి నూచనలు వ్యయములను తగ్గించు విషయమున మాత్రమే పాటింపవలెను. ఎడల సంఖ్యగూడ తగ్గించుట కవకాశము కలదు. 3 జీతములను హెచ్చించుపద్ధతిని సిబ్బందిని సవరించుటకు అధ్యక్షు లొక విధానమును నూచింపవలెను అను తీర్మానములు చేయబడినవి. పుడు ఇనస్పెక్టరును నర్సులను ఇదివరకే అనుచుతిని బడయు వాతో తగ్గించెదమని అధ్యక్షులు నుడిచిరి.

ఇండియా పతాకము:— 'అరకుజే ఉత్సవము'న ధరింప బడు బండాలకు భారతీయ పతాకచిహ్న మగు 'ఇండియా స్టారు' గురుతును వేయించవలనని లాహోరునుండి సుభాదేవి మోద రాణిగారు మెయ్యుఫర్డు ప్రభ్యుగారికి వ్రాసిరి. ప్రభ్యుగా రు సలహాను మందన పూర్వకముగ నామోదించి రెడ్డుక్రాసు గురుతుతో గూడ 'ఇండియా స్టారు' గురుతును కూడ బండాల పై వేయించుటకు ఉద్దేశించితిమని సుభాదేవిగారికి వ్రాసి రని తెలియుచున్నది.

అమెరికా నావికాసమరము.

లండను, అక్టోబరు 2:— నావికావర్గమువారు యుద్ధ మున కెట్టియత్నముల గావించుచున్నదియు తెలియజేయుట కు దేనియల్గుగారు వివరములనున్నటిని సంక్రమించు చున్నా రు. ఇందువలన యూరేషియను సముద్రముల మీద అమెరి కానావికాధికారులెట్టి ప్రయత్నముల నెంతవరకు గావించిన దియు సధికారరీత్యా బహిర్గతము కాగలను.

తీవ్రమగు ఫిరంగియుద్ధము.

లండను, అక్టోబరు 2:— నిన్న రాత్రి పరానువా రిక్టు ప్రకటించిరి:— ఏయిను రంగమున తీవ్రమగు ఫిరంగియుద్ధము జరిగినది. మ్యూజునది కుడిభాగమున భయంకరముగ ముట్టడి జరిగిన పిమ్మట జర్మనులు చావుననునకును, బెజువాన్సున కును మధ్యనుండు రంగము నెదిరించిరి. మా ప్రభువు కందక పంట్లలో అతిదారుణముగ పోరు జరిగెను గాని తుదకది మా కనుకూలముగ ముగిసెను. మా పంక్తి పూర్తిగ యధా స్థితికి వచ్చెను.

లండను, అక్టోబరు 2:— మెనహాటేమియాలో బ్రిటి షువారు 13 వేలమంది తురపులను పట్టుకొనిరిని పార్సిగు నుండి తంజి వచ్చుచున్నది.

అచ్చుకాకితములు, పుస్తకములు మొదలగునవి తిప్ప మరియే వస్తువులను స్కాండినేవియా నెదరులందులకు పంప గూడదని నెజెట్టులో ప్రకటించబడినది.

తపాలనాకరల సమ్మెకట్టు:— తపాల నపుకరల సమ్మె కట్టు ముగియక పూర్వమే రిచర్డ్స్ కౌన్సిలానులలో నుమా రు 1000 మంది కూలీలు ఏకగ్రీవముగ తమ కూలీలను హెచ్చించవలెనని చెప్పచు సమ్మెకట్టును కట్టిరి. అన్ని కంపెనీల వారికంజెను ఈకంపెనీవారే మంచిజీ ములను కూలీలకు యిచ్చుచుండినట్లును నెలకొక్కనికి 2 రూ॥ల చొప్పున కరువు భక్త్యముకూడ నివ్వబడుచుండెనయు తెలియుచున్నది. దీనితో తృప్తిపొందక కూలీలు సమ్మెకట్టుకట్టి పనులను మానివేసిరి.

మైసూరుగజలలో మరణము:— మైసూరు గన్మి పంపు మేస్ట్రీ నరసయ్య అనునత డొక నిచ్చెనవై నుండి దిగుచుండగ కాలుబారి నుమారు 20 అడుగుల యెత్తునుండి నేలబడెను. శరీరమునకు కొన్ని గాయములు తగులుటచే నతడు గని ఆసు ప్త్రిలో చికిత్సబొంది ఇంటికిపోయెను. గుండెలో నొప్పి కలిగి నందున మొదట నొక వా ర ము ది న ము లు నపుకరికి నెలవియ్యబడిన పిమ్మట అ త డు ము స లి వా డ ని పని మానిపించబడెను. అతడు గతనెల 27 వ తేదీన గుండె నొప్పిచే హతాశుగ మరణించెను. నిచ్చినవై నుండి క్రిందకు పడుటలో గుండె నెప్పి జబ్బు ప్రవేశించినదనియు, ఆబాధ వలన నతడు మరణించెననియు పంచాయతీదారులు తీర్మానిం చిరి. ఆగనిలో నే పనిచేయుచుండిన హనుమాన్ అను బాలుడు గతనెల 13 వ తేదీన గనిలోనికి గని 9 వ రంధ్రము గుండె దిగుచుండగ నొక రాలిబండ్ల ప్రేలి అతనిపై బడెను. రెండు దినములు గని యాసుప్త్రిలో నతడు చికిత్స సొందిన వెనుక 3 వ దినమున మరణించెను.

ఫోర్టు సెంటు జార్జి గజెటు

అక్టోబరు 2 మంగళవారము.

తంజావూరు కృష్ణస్వామి సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారికి 1-వ తరగతి ఫీమాకంపెనీల రిజిస్ట్రారుపదవియు, యన మండ్ర వేంకటేశ్వరుడు గారికి 6 వ గ్రేసు ఫీమా రిజిస్ట్రారు పదవియు సెనంగబడెను. మొదటివారు తిరునల్వేలి జిల్లా లోను, వేంకటేశ్వరుడుగారు గంబాం జిల్లాలోను పనిచేయుదురు. కృష్ణజిల్లాలో 1-వ తరగతి మేజిస్ట్రేటుగు సి. ఎ. సోటరు వి. సి. యస్ గారు న, గో దా వ రి జిల్లా లో 1-వ తరగతి మే జి స్ట్రే టు మం త్రి ప్రగడ నరసింహం పంతులుగారును స్వహస్తముతో ఇంగ్లీ షుభాషను సాక్షుల వాత్సూలములను తీసికొనుట కనుజ్ఞయియ్యబడినది. సోటరు గారికి జిల్లామేజిస్ట్రేటు అధికారమునిచ్చి సహాయజిస్ట్రేటు మేస్ట్రేటుగా ఆరుమాసములపరకు నియమించిరి.

గుడివాడతాలూకా కౌతరం సబురిజిస్ట్రారుగు గుం టూరు వేంకట సుబ్బరావు గారికి 3-వ తరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికార మీయబడినది. మహమ్మదు మజిబుల్లా ఖాను సాహేబుగారు (డిప్టి కలెక్టరు).

THE GREAT WAR

TELEGRAMS.

Great American War Loan Starts Well

Swedish Cabinet Resigns: King's Request to Ministers

1,300 TURKISH PRISONERS TAKEN IN MESOPOTAMIA

LONDON EXPERIENCES SIX AIR RAIDS: DAMAGE SLIGHT

[Reuter's Agency]

Great Britain

Incidents of the Raid on London.

Effectiveness of Barrage Tactics.

LONDON, October 2. London has never had such a week end. The full moon rose on Sunday evening in an unclouded sky, and there was not a breath of wind, but a slight ground fog. Police whistles conveyed the first warning of the raid, and they were quickly followed by the distant rumbling of guns, and then an aerial barrage opened with a terrific din exceeding Saturday's. It lasted over an hour. The screeching of shells over the housetops was most weird. When firing ceased, the streets in some parts were left full of smoke. A notable feature of the raid was the absolute absence of panic. Everybody took shelter in tubs and cellars in the most orderly way. The severity of the barrage kept the main body of the raiders at bay. Bombs seem to have been dropped in the outskirts of London. Some bombs were dropped in a crowded working class locality, and bombs were also dropped in a similar locality not far from the first. The casualty list cannot yet be ascertained. Bombs were all explosive, not incendiary, and no fires resulted. Telegrams from the Kent coast say that the raiders passed over in couples under incessant fire. One raider was hemmed in by shells over the Thames estuary and flew hither and thither in the ring of fire, like a frightened blue bottle, but eventually escaped. Mr. Lloyd-George, who was spending the day in the country, returned to Downing Street in the evening. In an interview he said: "I must take my share of the hammering." Everything points to the general effectiveness of barrage tactics. The damage is said to be comparatively trifling. It is reported that the commander of Friday's raid descended in Holland and has been interned.

Unofficial Accounts.

It is unofficially estimated that ten bombs were dropped in London district on Sunday night; several fell on waste ground. One fell near a hospital, breaking windows. The raiders were plainly heard and some claim to have seen them. There was sudden cheering at many points in north and south London owing to the impression that some raiders had been brought down on fire.

10 Killed: 38 Injured.

The Press Bureau says: In last night's air raid ten persons were killed and thirty-eight injured. It is officially stated that all our pilots have landed safely during the raids of the last eight days.

DA LY RAIDS ON LONDON.

Another Attack on Monday.

Four Groups of Raiders Take Part.

It is officially announced that a group of aeroplanes crossed the Essex Coast at seven on Monday evening, and proceeded towards London. They were followed after a quarter of an hour by a second group. The first group attacked London from the north-east at 7-45. The majority were turned back, but one or more penetrated our defences and bombed the south-western district. At 8-15 the second group attempted to cross our defences in the north-east and north of London, but without success, until shortly after nine when a few passed over London, and bombs were dropped in the south-eastern district. A third group of raiders crossed the Kentish coast but did not penetrate far westward. They dropped bombs in various places. A fourth group crossed the Essex coast, and approached London shortly before ten, but did not penetrate beyond the north-eastern outskirts where bombs were dropped. Reports of casualties and damage have not been received.

British Reprisals Foreshadowed.

The "Daily Chronicle" understands that ruthless British air raids on German cities are imminent.

Enemy Tactics Altered.

LONDON, October 1st.—The continued success of the air defence of London is reassuring, but the people were startled by the terrific noise of our guns to which they are now getting used. Good hits have been made on many enemy aeroplanes. Our barrage fire defeats squadron work and German tactics have been altered to the use of machines singly and in pairs. Our concentrated fire is most effective.—(C. and M. Gazette's special cable.)

The Sixth Bombardment of London From Air.

LONDON, October 1. London experienced a sixth raid by aeroplanes last night. Firing stopped shortly after ten. Generally the bombardment was not so continuous as on Sunday and Saturday. Lulls in firing were more frequent but barrage when it started seemed heavier and the whole sky was alight with bursts of shrapnel and starshells while frag-

ments of shrapnel whistled overhead. First reports from the coast show that bombs were mostly dropped in open fields.

Serious Explosion.

In an English Explosion Factory.

LONDON, October 2. The Press Bureau says:—A serious fire and explosion have occurred in a munitions factory in the North of England and much damage has been done to the factory. No deaths have yet been reported. A number of workers are injured.

All Exports to Scandinavia Stopped.

LONDON, October 2. The Gazette announces prohibition of exports of all articles to Scandinavia and Netherlands except printed matter.

Enemy Goods.

A Conference.

LONDON, October 2. Reuter is informed that an Inter-Allied Conference, to deal with the treatment of enemy goods in occupied territory will meet in Paris.

Tea Sales.

LONDON, October 2. Only 8171 packages were offered at Indian Tea sales yesterday. The quality was excellent and high prices were obtained for best teas as much as 3/1-½ a pound being paid for Chazzie to which shilling duty must be added.

Australia

Australian Miners and the Government. Differences Satisfactorily Settled.

LONDON, October 2. SYDNEY.—The Southern, Western, and also several Northern Miners' Lodges have practically unanimously accepted the government's terms and general resumption of work is likely on Wednesday.

America

Second Liberty Loan.

Plan to Raise Three Billions Dollars.

LONDON, October 2. WASHINGTON.—The great campaign for the second Liberty Loan began at noon and will last a month. It is planned to raise at least three billion dollars, while the Treasury expect that over-subscriptions will swell the loan to five billions, the largest amount people have ever been asked to absorb.

Mr. McAdoo will tour the country making speeches and enlisting clubs, commercial organisations, schools, and societies. The campaign was ushered in many cities by the ringing of bells and the blowing of factory whistles.

War Loan Starts Well.

LONDON, October 2. NEW YORK.—The loan has started auspiciously with two subscriptions of ten million dollars each by the New York Life Insurance Company and Kuhn Loeb and Company.

The Second American War Bulletin.

Enormous Enemy Losses.

British Superiority Established.

LONDON, October 2. WASHINGTON.—The War department's second official communique commenting on the immense strategic importance of the British thrust on the Menin Road and the futile German counter-attacks says that the superiority of the British over the enemy was conclusively proved during the engagement of the past week which further more showed that the fighting stamina of the Germans has deteriorated. Not that enemy did not display great skill and dogged determination in repeated counter-attacks. The communique adds that the outstanding feature of the fighting on the French front is the enormous wastage of German man power.

American Navy's Work.

A Bulletin to be Issued Every Week.

LONDON, October 2. Mr. Daniels is preparing to issue a weekly communique regarding the progress of the Navy's war preparations which will also disclose officially something of the work done by the American naval forces in European waters.

China & Japan.

Baron Ishii's Speech.

LONDON, October 2. NEW YORK.—Baron Ishii in his speech at the banquet to the Japanese Mission affirmed that the closed door in China had never been all co-operation and competition tending towards the betterment of equal opportunity.

Food Conservation Week.

Great Economy Campaign.

LONDON, October 2. WASHINGTON.—Mr. Hoover appeals to the country to observe a huge Food Conservation Week from the 21st October to the 28th. He emphasises the demands made upon the United States and declares that the Allies are the first line of defence. They must feed, and food will win the war. The movement includes a house-to-house canvass of twenty-two million families.

War Tax Bill Passed.

Further Loan to Britain.

LONDON, October 2. WASHINGTON.—The War Tax Bill raising 2575 million dollars by taxes has been adopted by the House of Representatives without roll call. The Senate is expected to adopt it to-morrow. Further credit of fifty million dollars has been extended to Great Britain. The total thus far is 1240 millions.

Sweden

Swedish Cabinet Resigns.

The King's Request.

LONDON, October 2. A telegram from Stockholm says that the Cabinet has resigned, but the King has requested the Ministers to remain at their posts for the present.

British Front

Powerful Enemy Attacks Defeated.

British Captures During September.

EFFECTIVE AERIAL ACTIVITY.

LONDON, October 2. A British communique says:—The enemy launched a powerful attack on a mile-front northward of the Ypres-Menin road eastward of Polygon Wood, but the infantry which was advancing in three waves was driven back in disorder with heavy casualties. We followed the enemy up taking a few prisoners. The enemy twice strongly renewed the attack during the next three hours and heavy fighting took place but the enemy was repulsed everywhere except opposite the southeast corner of Polygon Wood where he occupied two advanced posts. During September, we took 5,296 prisoners, including 146 officers, eleven guns including three heavy ones, fifty seven trench mortars and 377 machine guns. Visibility improved on Sunday and artillery photograph work and bombing continued without respite day and night. Eleven tons of bombs were dropped on the aerodrome at Gontrode, billets, communications in the battle area, dumps, and headquarters near Cambrai. The enemy carried out many bombing raids at night but did little damage of military importance. A photograph of the results of the bombing of Gontrode aerodrome shows that a shed was hit; also, of three large machines which had landed in a field three miles southward of the aerodrome, two were clearly damaged. A large shed accommodating Gothas is reported to have been set on fire last night. Four German machines were brought down and eight driven down. Five of ours are missing.

Attacks all Complete Failures.

LONDON, October 2. F. M. Sir Douglas Haig's communique this afternoon says:—Yesterday and last night the enemy made five attacks with fresh troops between the Ypres-Menin road and the northeastern corner of Polygon Wood. He also attacked at Zonnebeke. All six attacks ended in complete failure, with the exception of the loss of posts reported yesterday. The enemy suffered heavily and gained no advantage. We repulsed raiders south of Lens.

British Line Advanced.

LONDON, October 2. Reuter's correspondent at the British headquarters says:—The enemy counter-attacked very heavily in the neighbourhood of Tower Hamlets on Monday morning on a front for which they have already fought hard. A bombardment of great intensity preceded the attacks, but our reply was considerably more violent. Mist hampered airmen at the outset but conditions improved. The first attack was launched at 6-16 on a wide front astride the Menin road. The first and second waves were so badly hammered by our artillery that they did not reach us. The third wave got into contact with us but broke and fell back in the face of a steady devastating fire. Simultaneously, a body of our men, cheering, broke forward in pursuit and established themselves a hundred yards in advance of the previous line. A second attack at 8-40 was almost everywhere repulsed, but our posts were slightly bent back at one point. Fighting continues. The operations have been terribly costly to the enemy.

TELEGRAMS.

Intense Artillery Firing.

LONDON, October 2.
A wireless German official communique reports intense artillery firing on the coast and in the Ypres bend.

Naval Aircrafts' Further Work.

LONDON, October 2.
The Admiralty says that naval aircraft on Sunday bombed hangars at St. Denis Western Aerodrome igniting one. The fire was visible for thirty miles. We also bombed Zebrugge Zeckgates. Another raid on St. Denis Western was made at noon on Monday and several direct hits were secured. We also ignited two sheds. The shed hit on Sunday appears to have been completely gutted.

15 Enemy Aeroplanes Destroyed.

LONDON, October 2.
AMSTERDAM.—It is reported that fifteen German Aeroplanes were destroyed in the allied air raid on St. Denis Western Aerodrome on September 30th.

French Front

Lively Artillery Action.

LONDON, October 2.
Last night's French communique reported somewhat lively artillery actions on the Aisne front. On the right bank of the Meuse after a violent bombardment Germans attacked between Chaume Wood and Bezonvaux. Desperate fight ensued in our advanced trenches ending in our favour. Our line was completely restored.

Latest French Report.

LONDON, October 2.
This afternoon's French Communique reports marked reciprocal artillery activity on the whole Aisne front especially in sector of Craonne. Our artillery dispersed enemy forces massing in region northwest of Rheims. Artillery duel was particularly intense on the right of the Meuse during night from Samogneux to Bezonvaux. We stopped two attacks in Beaumont sector inflicting appreciable losses. Enemy aeroplanes very violently bombarded Dunkirk doing serious material damage. There were numerous civilian victims. As reprisal we dropped bombs on Stuttgart, Treves, Coblenz and Frank Pforten. Our bombing machines also dropped over two thousand kilograms of explosives on depots at Roulers, six thousand kilograms on railway stations at Metsulipp and Immeville the Aerodrome at Chumblay, Bivoc at Spicourt, the Tilly munition depot and Longau farm where a violent explosion was observed. We brought down two aeroplanes yesterday.

Russian Front

LONDON, October 2.
The Russian Wireless communique says:—We advanced a mile in the Riga Region in the sector of Kronenbergspitalgrundall.

Mesopotamian Front

British Victory on the Euphrates. An Important Success.

LONDON, October 2.
The Mesopotamia success is considered as the greatest victory won on the Euphrates—the most complete one since the beginning of the Mesopotamia campaign. Additional importance is attached to the victory as the Germans have recently been hunting at an offensive against Bagdad by this very route.

King Congratulates Forces.

The King has sent the following message to Sir Stanley Maude—"I send my best congratulations to you, and all the troops concerned in the capture of the Turkish forces at Ramadie. I fully appreciate the skill in leadership, as well as the spirit and gallantry of all ranks which enabled them to overcome the difficulties of the climate, and the resistance of a stubborn enemy."

3,000 Turks Taken in Mesopotamia.

LONDON, October 2.
A telegram from Paris says that the British have captured thirteen thousand Turks in Mesopotamia.

Egyptian Front

Trench Warfare in Gaza Front.

ALLAHABAD, October 2.
The "Pioneer's" Cairo correspondent writes:—There has been consistent activity in trench warfare in which all arms have been concerned on the Gaza Front. Several encounters have taken place with hostile patrols and have always resulted in our favour. On the 24th August a reconnaissance in force towards Bir Sheba was successfully carried out by our mounted troops and five days later an advance of about 300 yards was effected on a front of one thousand yards, as a result of which we established and consolidated a new line of trenches on the south western outskirts of Gaza. Between 28th and 30th our flying corps carried out various successful operations. They attacked the Turkish railway and camp near Masu, and dropped a hundred bombs on the railway line and building at the latter place and later on a further lot on the camp at Hareira. Allied aeroplane service also during the month brought off a very successful attack on the harbour works of Beyrout where they did considerable damage.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

"Our Day."

Generous Gifts From Calcutta. (Delayed in Transmission.)

SIMLA, October 2.
Two most generous gifts have been received by the Central Executive Committee of "Our Day" from two well-known citizens of Calcutta. The first is the offer to pay for the cost of 5 million Union Jack button-hole flags which have been ordered by the "Our Day" Committee from Home. This has been made by Seth Sukhlall Karnani, a Banker of Calcutta and the Rais of Sirsa in the Punjab who is already well-known for his many philanthropic activities. The second offer is to defray the cost of producing three million special postage seals for "Our Day". The design for this seal was drawn by Mrs. O. T. Amber of Monghyr. It is now being prepared in Calcutta and arrangements for its sale will presently be made through the Post Office in India. The generous donor of these seals is Mr. B. Borocha, of Messrs. B. Borocha, No. 5, Royal Exchange, Calcutta. In each case the gift runs into several thousands of rupees. Her Excellency Lady Chelmsford has sent a personal letter of thanks to each of these Indian gentlemen.

Calcutta

A Newspaper Vender's Seditious.

CALCUTTA, October 1.
A newspaper vender said to be attached to the Railway Bookstall at Sealdah station was sent up for trial before the Police Magistrate of Sealdah for using seditious language so as to effect the sale of his vernacular paper "Nayak", under sec. 505, I. P. O. The accused it was alleged began shouting, "Nayak Raja Holo Angraz Gadhha Holo" (Nayak has become king: English have become asses.) Simultaneously, the accused displayed a cartoon which appeared in the issue of the paper showing a braying ass surrounded by people who were supposed to be Europeans. The Station Master on duty at Sealdah had the man arrested.

Supply of Binoculars Adequate.

CALCUTTA, October 2.
The Calcutta Gazette to-day issues a communique by the Indian Munitions Board which states the supply of binoculars for use in Mesopotamia is now adequate for the present demands. Further orders need not be made by the public.

Punjab

Lahore.

LAHORE, October 2.
The Lahore contingent of the General Service members of the Indian Defence Force left Lahore for Poona on Monday evening.

Bombay

Postmen's Strike not Ended. Strike at Messrs Richardson & Cruddas.

BOMBAY, October 2.
While the Postmen's strike has not seen its end another serious strike is reported from the industrial quarter of the city. About a thousand men from the workshops of Messrs Richardson and Cruddas are out demanding an all round increase in wages. The firm it is stated, pay their men comparatively better wages and before the strike announced a grain allowance of Rs. 2 a head per month. The men not being satisfied with this have struck work. The development is being watched with interest.

Burma

"NEW INDIA" AND "HINDU" IN BURMA.

Protest Against Interception by Government.

RANGOON, October 2.
Certain correspondence has passed between the Secretary, Burma Provincial Congress Committee, and the Government of Burma on the subject of the interception in Rangoon, by the Postmaster-General, Burma, of copies of the "New India" and the "Hindu" published in Madras. The Secretary asked that a public notification be issued if there was anything seditious or of an improper nature rather than to intercept papers without assigning any reasons. The Chief Secretary, Burma Government, has replied stating that the action taken was under the orders of the Local Government and pointing out that the views of the Congress Committee had been noted. The Secretary Burma Provincial Congress Committee, replied regretting the action of the Government in preventing the circulation of these papers in Burma which were circulated free throughout all the other provinces under the Indian Government and suggesting that an announcement be made of the reason of the interception order and that the interception order be cancelled and all subscribers be allowed to have their newspapers as before.

South India

Hyderabad.

HYDERABAD, October 2.
The first two groups of Hyderabad Rifles, Indian Defence Force, left for Madras yesterday. One man who missed the train was arrested and sent later under escort.

The Governor's Return.

PONDICHERRY, October 2.
His Excellency the Governor of French India returned to Pondicherry from tour yesterday.

A Thief's Ruse.

A novel kind of theft was committed two days back in broad daylight in the Grand Bazar section of the town by a man who, attired in a fine dress, came to the Police station and, finding a cycle standing outside, which belonged to a gendarme, who had come on a visit there, went off with the cycle and came straight to a jeweller's shop. Here he inquired about a pair of ear-rings, which he desired to purchase. The price being settled, the man left the shop with the ear-rings leaving the cycle there on the plea of consulting a friend, the cycle being considered a sufficient guarantee for his honesty. The man never appeared again. The jeweller being alarmed while taking the cycle to the police station, met the gendarme on the way who was in search of his cycle. The jeweller related the whole story to the gendarme and a vigorous search followed to catch the man. No clue as to the whereabouts of the thief has yet been obtained.

United Provinces

U. P. Legislative Council.

Principal Wood's Affair.

ALLAHABAD, October 2.
A meeting of the Legislative Council took place at Nainital on the 1st October. A resolution by Pandit Motilal Nehru recommending the Lieutenant-Governor to convey to Mr. Wood, Principal, Thomason College, Rurki, the expression of the Government's strong disapproval of the remarks he is reported to have addressed the Indian students and to ask him to withdraw them publicly was lost by ten votes for it and eighteen against it.

Mr. Wood's Apology.

Sir James Meston in the course of his speech on the subject said Mr. Wood did not say every Indian home was crooked. He did not say every Indian home was permeated by a spirit of intrigue. He did not say all Indian gentlemen were not gentlemen. His Honour did not for one moment defend any general attack on Indian homes or Indian character. As one who had lived so long as His Honour had in the country and as Mr. Wood could have anything but highest admiration and affection and regard for Indian character, the fact remained that many a parent wanted to get his son out of the environment of his home and to get into school or hostel to be brought up on lines in which the parent himself was never fortunate to secure admission. It might perhaps have been irrelevant to bring all that in and Mr. Wood had admitted that and had placed his apology unreservedly before them. There the matter would have ended but after all they were face to face with the broad fact. What Mr. Wood was trying to do was to give best advice to students. He might have drifted into words which afterwards he found it necessary to regret and which he had regretted, but he was pointing out to boys in strong terms the folly and unwisdom of the course of which some of them had been convinced a course which was threatening to disgrace the good name of the college.

Mrs. Besant's Birthday.

Rs. 1000 Offered to Her as Birthday Present.

LUCKNOW, October 2.
A public meeting of the citizens of Lucknow was held yesterday evening under the auspices of the Home Rule League Nawab Zulcader Jung presiding. Dr. M. N. Obedkar moved the first resolution conveying the birthday greeting of the meeting to Mrs. Annie Besant and a birthday offering of Rs. 1000 as a token of reverence. Babu Ramaput Ram seconded and Mr. Bhattachari supported the resolution.

The Case of Mahomed Ali Brothers.

Munshi Azhar Ali moved the next resolution which ran thus:—That this meeting expresses its profound regret and disappointment at the extremely unsatisfactory statement of reasons for the internment of Messrs. Mahomed Ali and Shaukat Ali on behalf of the Government in the Indian Legislative Council on the 26th September indignantly repudiates the unjust allegations made against them which are based on the version of the C. I. D. alone in preference to the trustworthy information supplied by an accredited leader and records its unabated confidence in the interned patriots. It was ably seconded by Babu Ram Chandra who said that the interned Moslem worthies were absolutely innocent and should be released.

Mr. C. S. Ranga Iyer.

Editor of the "Advocate" who further supported said that when Sinn Fin rebels of Ireland who openly revolted against the King were released there was not the least shred of justification in detaining in internment constitutional agitators who believed in Home Rule within the Empire.

Release of the Interned.

The next resolution was moved by Mr. Rundaz Hussain, Barrister-at-Law appealing to the Viceroy and Mr. Montagu for the release of the interned without any further delay and thereby allay the deep concern and alarm which the recent statement has created. Syed Jalib moved, Mr. Zifarah Mulk seconded and Babu Brijnath Sharya supported the resolution requesting the All-India Congress Committee and the Council to take necessary action at the forthcoming Allahabad Conference regarding the release of the interned. After a hearty vote of thanks the meeting dispersed.

A Student Rusticated for Attending Home Rule Meeting.

140 Students go on Strike.

NAGPUR, October 2.
One R. V. Banda a student of the Matric standard of the new English High School on his admission to his Headmaster that he attended a Home Rule meeting was rusticated from school for one year. Upon this a common cause was made and to show sympathy with the rusticated student some 140 students of the Matric classes went on strike since yesterday. The new English High School is a private school with Government grant. The management is dealing with the affair with sobriety.

ఒక్కొక్క సమయమున, ప్రజాసామాన్యము తప్పు ద్రోవల ద్రోకుట సంభవించును. అట్టిసమయమున ప్రముఖులు వారిని సరియగు మార్గమున బెట్టుటకు ప్రయత్నించుట ధర్మమే యయినను, ప్రజాభిప్రాయమును ప్రతిఘటించుటకు బ్రయత్నించుట మాత్రము యవివేకము. తమయభిప్రాయములను వ్యాపింపజేయుటకు, వ్యక్తులకు సాధ్యపడనవును, ప్రజాసామాన్యభిప్రాయమునకు వారు దోసిల్లాగ్గుట కాజనీతి యగును.

కాంగ్రెసునాయకు లింతవరకును జరిపిన యాందోళనమందు పరిస్థితుల గమనించి కార్య విధానమును మార్చుకొను చాకచక్యము సువ్యక్త పడలేదు. రాజకీయాందోళనమార్గములందిపుడిపుడు స్వతంత్రవిధాన మవలంబించబడుచున్నది. బిసెంటుగారి కార్యక్రమ మీ మార్పును వెల్లడిజేసినది. ఆంధ్రులు స్వరాజ్యాందోళనారంభమునందు, కార్యోత్సాహములో గొంత వెనుకంజ వైచినను ఇప్పుడు అపూర్వమయిన దూరదృష్టిని జూపుచున్నారు. హోమురాలు సమస్యకును, ఆంధ్రరాష్ట్రసమస్యకును సామరస్యము గనుబడివి హోమురాలువాదుల సానుభూతిని రాష్ట్రోద్యమము కట్టి బడయగలిగిరి. ఇంతియ గాక, యీ సమయమునందే దేశమునం దలజడిని గలిగింపుచున్న ప్రత్యేక సాంఘికప్రాతినిధ్య సమస్యను దృష్టికరముగ బిమ్మరింపగలిగిరి. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమున కింకను అభ్యంతరముల కెక్కు నాయకులు, దేశపరిస్థితుల గమనించుటలేదనిన అతిశయోక్తి గాదు. జాతి సమస్యనించి, ఏదేశము నందును ప్రాతినిధ్య మింతవరకు నొసగబడని మాట సత్యమే. కాని ఏ దేశమునందును జన్మ నాధారము జేసికొనిన వ్యక్తభేదము గాన్పించదని గూడ, విమర్శకులు గుర్తించవలయును. విశేష సంఖ్యాకులు గల సంఘపు నాయకులు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మవసరమని గోరుచుండ, స్వల్ప సంఖ్యాకు లడ్లుజెప్పుట రాజనీతి గాదు. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి బ్రాహ్మణేతర నాయకులు 1908 వ సంవత్సరమున న్యూఢిలేట్ భావమును గనబరచి యుండినమాట సత్యమే. కాని రాజకీయ నూత్రములు పరిస్థితుల ననుసరించి మారుచుండును. అట్టితరీ, వారికి ప్రాచీనాభిప్రాయములను ముడి బెట్టి, యిక్కటి యభిప్రాయములకును యిప్పటి యభిప్రాయములకును గల యసంగతములను గనుబడియుట ధర్మము గాదు. ఒక సమయమున భారతీయ లందరు నేకజాతివారగుదురను నాశ దేశీయ మహాజనసభవారి నావహించి యుండెను. కుల భేదములు, మతభేదములు, భాషా భేదములు నిర్మూలము గావింపగలుగుదు మని వీరి విశ్వాసము. కాని యిప్పుడా యాదర్శము మారి, సంయుక్తజాతీయతయే సాధ్య మని విశ్వసించబడుచున్నది. ఒక సమయమున, పాలకుల యనుగ్రహముచేతనే, దేశీయుల స్వప్రములు గొట్టెక్కునని దలంపబడినది. కాని యిప్పుడా యభిప్రాయము మారి, జాతీయ మోక్షమును ప్రజల్లే సాధించి కొనవలయునను నభిప్రాయము ప్రబలినది. ఇటులనే తొమ్మిది సంవత్సరములలో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి, యభిప్రాయములు మారుటలో వింత యెద్దియు గాన్పింపదు. ప్రత్యేకాంధ్రసభా సమలు, దూరదృష్టిని ప్రసరింపజేసి, క్షిప్రమగు నీ సమస్యను సాధింపగలిగిరి. కాంగ్రెసు సంస్కరణములకు విముఖులగు కక్షీవారిని ఆంధ్రదేశములో ప్రబలకుండ జేసిరి. దేశీయాశయ ప్రతిఘటనల సేవనమున కాంధ్రులు పాల్పడకుండ, గాపాడిరి. బ్రాహ్మణేతరులు స్వరాజ్యమునుకాత జూసిరి. బ్రాహ్మణులు ప్రత్యేకప్రాతి

నిధ్యమున కంగీకరించిరి. మెయిలుపత్రిక సూచించెడి, ప్రాచీన సాంప్రదాయబద్ధులగు భారతీయులెవరును, ఆంధ్రదేశములో గాన్పింపరని, ఆంధ్రమహాజనసభ స్ఫుటపరచినది. ఇట్టి ఫలితము సమకూడుటకు నొకవంక డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్యగారును, వేరొకవంక రావుబహదురు కూర్మావేంకటరెడ్డి నాయుడుగారును ప్రత్యేకప్రశంసకు పాత్రులు.

ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య తీర్మానమున, అన్ని సంఘముల స్వత్వములును గాపాడబడినవి. ఇట్టి తీర్మానముచే బ్రాహ్మణులకు నష్ట మెద్దియును గాన్పింపదు. స్వపరిపాలనము లభించిన పిమ్మట, సంఘ బలమునుబట్టి, బ్రాహ్మణేతరుల ప్రాతినిధ్య మెక్కుడయి, బ్రాహ్మణుల పలుకుబడి దగ్గిపోవుట నిశ్చయము. వైతీర్మానము ననుసరించి బ్రాహ్మణుల ప్రాతినిధ్యమున కెట్టికొరత రాకుండ గాపాడినది. ఒకవేళ బ్రాహ్మణులకు నష్టము గలుగునని దోచినను, ఐకమత్యము జెడకుండుటకై, బ్రాహ్మణులు స్వార్థత్యాగము జూపుట ధర్మము. స్వపరిపాలనాశయమునకు ప్రతిఘట్యము ఆంధ్రదేశములేదని స్పష్టపడినది. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరుల యైకమత్యము బలపరుపబడినది. వీరి మైత్ర కంఠ్యనినాదము యెట్టిమహాదాశయముల లయినను నెరవేర్చగలదు. సంద్విగ్ధసమయమున, ఆంధ్రులందరు యేకీభావము గనుబడి, భారతీయుల కెల్లరకును మార్గదర్శు లయిరి. ఇందు కనుగుణ్యముగ, ఆంధ్రులు కార్యదీక్షలో బట్టుదల జూపిన, ప్రత్యేక రాష్ట్రమును, స్వపరిపాలనమును బడయగలుగుదురనుటకు సందియముండదు.

ఆంధ్రోద్యమ వ్యాపకము—ధనసహాయము.

సకల ప్రజాత్ముల విజయమునకు ధనసహాయ మక సర మను విషయము సకల జనలకు తెలిసియున్నది. ఆంధ్రోద్యమవ్యాపకమునకు ధన సహాయముగ గావలసియున్న దని కార్యదర్శి కొండ నేంట్లపూర్ణు పంతులుగారు తెలిపి యుండిరి. ఆంధ్రోద్యమవ్యాప్తికై పనిచేయుటలిన యీసమయమందు ద్రవ్యసహాయ మర్హతావసర మైయున్నది. ఈయన సరముగ్రహించి ఆంధ్రదేశాభిమాన లండను ద్రవ్యసహాయమునజేసి యాంధ్రోద్యమమున సఫలముచేయుటకు ప్రార్థితులు. ఈ సందర్భమునందు ఏలూరు వాస్తవ్యులు మొలవరపు తిమ్మయ్యగారు ఆంధ్రోద్యమ వ్యాప్తికి రూ 10 ల నిచ్చుట కంగీకరించిన సంతోష పూర్వకముగ తెలియజేయుచున్నాము. వారి మాగ్యము నాంధ్ర దేశాభిమాన లండను నవలంబించెదరు గాక!

పురాతన శాసనాదులు.

IV
ప్రకృతినిదేశకాయుని వివరింపఁబడిన తక్కిన శాసనములలో క్రీ. శ. 18 - వ శతాబ్ది నాటి వెనుమూరి (గుంటూరు తాలూకాలోనిది) గ్రామమున దొరకినది ప్రత్యేకించి పేర్కొనఁబడినది. ప్రతాపరుద్రదేవ మహారాజు ద్వారాపాలకుఁడు ఎట్లయి రెంకంగారు నాయించిన ఈ శాసనము గల స్తంభము కిక్కిరై గోకన్దేశ్వరాలయము నెదుట పడియున్నది. ఈ స్తంభము మీఁద నొక వైపు భూమి కొలతలందు పతాగించెడి పాగ్గియాడిక ముత్రన మూలంబు చెక్కబడియున్నది. ఇట్టి కొలత ప్రమాణము వీరప్రతాప సదాశివరాయల కాలమునాటి వీరి యొక శాసనముమీఁద కూడ చెక్కబడియున్నది. తంజావూరు వోనుల శాసనములలో తఱచు ముద్రపఱచిన ప్రకాశము, చెక్కబడిన యీ కొలతలు సాధారణముగా అప్పటి రాజుల సంత మున లని యూహించవలసియున్నది. కర్ణాటక శాసనములు మొత్తముమీఁద మిక్కిలి యసమగ్రములుగా నున్నవి, అవి విశేషించి వారి త్ర కాంశములను వెల్లడించుచున్నది. చల్లగోళంబరావలకును చాళుక్య రాజులకును సంబంధించిన పక్షములు లందఱుండు గానవచ్చును. పల్లవకాలంబరాజులు గంగరాజులకు సమకాలికులు. వీరు నుంచిజేయు లనియు తమ గోడజేయుకాండ మరణమునకు వైరము న్యృతినిహములను వెలకొల్పెడివారనియు తోచుచున్నది. 'పూస' యనెడి సెనఁకు యొక యేడుపంపిరి తిలుము కొని పోయి దానితోడి పోరాటములో చనిపోయిన దని వోళంబాధిరాజు న్రాయించిన శాసనము నుపేక్షింప తాలూకా పహలగొల్లపహట్టి యందలి

యొక పాలములో స్థాపితమై యున్న స్తూపముమీఁద చెక్కబడియున్నది. మడకసిర తాలూకాలో దొరకిన శాసనముల వలన నురికొన్ని విశేషాంశములు వ్యక్త మగుచున్నవి. 9-వ శతాబ్దిమొదలు 17-వ శతాబ్ది వఱకును ఆ ప్రాంతములలో గోగ్రహణములు పోరాటములు ముట్టుదులు తఱచు జరగుచుండెడివి. ఇట్టి సందర్భములలో స్వస్థలక్షణాగ్రము పాలు వడిన వీరవరుల దేశభక్తి చెక్కు శాసనములలో ప్రశంసించబడియున్నవి. సమస్థులు భూములు మున్నగువానిని బహుమానముగ మెసంగినట్లుకూడ గలదు. ఇట్టివీరులయొడగల ప్రజాపక్షపాతము స్తోత్రప్రాత్రము. పశ్చిమచాళుక్యరాజులయొక్కయు వారి చోళసామంతుల రాజులయొక్కయు కాలమునకు సంబంధించిన శాసనములలో రెండు ప్రత్యేక ప్రశంసాప్రాత్రములు. ఉరయూరుపురుపు త్రిభువన మల్లి దేశచోళమహారాజు చాళుక్యచక్రవర్తి విక్రమదేవుని సామంతుఁడు. సీర నాడు రాజధాని యగు హేమేశ్వరండుగల బావిని మల్లిదేవుడు 1084-వ శతాబ్దమున వెలుపుచేయించినట్లును ఆ బావిని చోళదేశమందలి కావేతీరవాసి శివకి పెరియాలసెట్టి మొదట త్రవ్వించినట్లును అతడే ఆ బావి సమీపమున అచటి దేశవర్తకుల యనుమతిమీఁద దేశీయరాజయమును ప్రతిష్ఠించి పూజానైవేద్యాదుల నిమిత్తము నిపురు చెలుపుక్రింద కిఖండు గల భూమి మెసంగినట్లును, అనంతపురము జిల్లా యందలి హేమావతీ గ్రామములోని శివాలయముయొక్క పశ్చిమగవాత్మున చెక్కబడియున్నది. అదే దేవాలయముయొక్క దక్షిణద్వారమునొద్ద నున్న యొక స్తంభముమీఁద ఆ దేవాలయమునకును బావిక నే సంబంధించిన మరియొక విశేషముగలదు. నాలుగుభావలను ప్రత్యేకించి మాలాడు దువేదవంశస్థులగు దేశవర్తకులను పట్టణమునందలి నకురులును (నగరమునాదును?) గుట్టములు కన్నాన ఇంకను సరసములు వట్టిజేలు ప్రత్తిములు పూసలు లక్క కళ్ళులు రాలియున్న మైనము బంక నారక రూపము, మంచిగంధము, పట్టు, పులితోట్టు, చీరలు, నత్తు, తగరము మొదలగు విదేశస్తువుల వ్యాపారముమీఁద తమలో తాము పన్నులు విధించుకొని ఆ యాదాయమును పూర్వోక్తధర ప్రతీష్ఠాపనల కిచ్చుట కేవలముకొనినట్లు వై శాసనమున గలదు. ఇందువలన అప్పటి యార్థిక సంపన్నతయు వ్యాపారాభ్యుదయమును స్పష్టపడగలవు. దేశవర్తకుల కట్టుబాటే వీరికి కారణమని గ్రహించవలసియున్నది.

విజయనగర సామ్రాజ్యచరిత్రమునకు సంబంధించిన శాసనము లనేకము లిందు వివరింపబడియున్నవి. ఆంధ్రులు ప్రవిదేశేతరదేశములను జయించిననాటి చరిత్రాంశము తేయోధ్రుని పులకితగాఢ్రు గావింపవు. వాని నన్నిటిని వివరించుట కిది స్థలము కాదు గావున, చరిత్రకారులు ఈ భాగమునకు సంబంధించిన యాంధ్రుల చరిత్రమును విపులముగ వ్రాసి ప్రకటించుట ప్రయోజనకర మని మాత్రము చెప్పగలము. కొన్ని శాసనములవలన సహజినరాయల సామంతుఁడగు మహమండలేశ్వర రామరాజవిల్లలజేమహారాజు తిరువడి అనగా తిరువాన్కూరు రాజ్యమును జయించి దక్షిణము దొక విధమైన స్వాతంత్ర్యము పొంది రాజాధిరాజులగుదము దాల్చి నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. విల్లలజేవుడును అతని సోదరుడు మహమండలేశ్వర రామరాజ చినతిమ్మయ్యజేమహారాజును కలిసి తిరువడి జయించె ననుట కనువుగా ఆ ప్రాంతములకు సంబంధించిన సమిష్టిదానపత్ర మొకటి కలదు. ఈ సోదరద్వయసంబంధమునుమాత్రమే కాక, ఆ కాలమున వర్ణభ్రష్టత యెట్లు క్షింపఁబడినదో కూడ తెలిపెడి శాసన మింకొకటి కలదు. అంబా సమద్రము తాలూకా శర్మాజేవిలోని యొక బ్రాహ్మణుఁడు వర్ణభ్రష్టుఁడు కాఁగా, అతని భూములును విశేషమును అచటి తిరువెంగళనాథుని దేవస్థానము వశము గావింపబడినది. ఈ నేరమును విల్లలజేవుని కార్యక్రమ లిరువురు, నారాయణ చౌహాన్తరుల రణవిజయ వెలుగుపాటి వెంగళదేవమహారాజు, విల్లలజేవుని తమ్ముఁడగు చినతిమ్మయ్య జేవుని కార్యక్రమ, కరణము, విద్వన్మహాజనులు కలిసి విచారించియు తీర్చింపబడియున్నది. మధురనాయకులకును కొండ పిటిసాలకులకును కొటరాజులకును సాగువరాజులకును సంబంధించిన శాసనములు కొన్ని గలవు. చారిత్రకాంశముల ఖని యందగు నీ వివేదికయందు ఆ సంవత్సరము మడకసిరా గుంటూరు తాలూకాలో దొరకిన 181 శిలాశాసనములును 1916-వ సంవత్సరము ప్రతియొక్కఁబడిన 480 శిలాశాసనములును (ఇవి వివిధస్థలములకును సంబంధించినవి) 1916-17 వ దొరకిన 21 తాండ్రశాసనములును వివరింపబడియున్నవి. ప్రభుత్వము దానినిదేకిన విమర్శించుచు, పరిక్షింపబడి ప్రతులు లిఖింపబడిన శాసనముల సంఖ్య క్రిందటిసంవత్సరము 885 నుండి ఈ సంవత్సరము 888 కి తగ్గిన దనియు, సంపాదించబడిన శాసనముల ప్రకటనము సక్రమముగా త్వరపఱుపఱదవలె ననియు ప్రస్తావించిరి. వివిధదేశభావలకును యాచింతప్రాతినిధ్యము గల యుద్ధాగు లెక్కుడుగ నియమింపబడిననే కాని, ఈ కార్యము సాధ్యము కాదని ప్రభుత్వమువారికి విన్నవింపవలసి యున్నది. ప్రతినిదేశభవ ప్రకటన కార్యములకంటె నెక్కువ యవస్థయైన సంపాదన కార్యమునకు తగిన యేర్పాట్లు పత్విరమించ గావింపబడవో, ఇదివఱకే కిక్కిరింపులగుచున్న శాసనాదులు నష్టము లగు నేహాయని వెలంగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి విషయమును ముఖ్యముగ గమనించెదరు గాక!

ఒకానొక జగద్గురువు గారి హితోపదేశములు:— కోల్పోవురమునందలి రాజారాముకళాశాలయొక్క సాంఘికీకవర్ధి
తియుత్పన్ననందర్భమున బాలరకు బహుమతు లొసంగుచు
పూజ్యులైన జగద్గురు శ్రీకార్యురు పీఠ శ్రీశంకరా
చార్యులవారు ప్రాచ్యప్రతిచీ సంబంధావశ్యకతను గూర్చి
గంభీరీపన్యాసమంబు గావించిరి. విద్యాధ్యలను వారు దేశము
యొక్క చిలుత మొగ్గులక వర్ణించిరి. వారు రేపటి పౌరులు.
వారు తమ శక్తివంచన లేక హిందూదేశభిన్నుని కన్నిదితల
పాటుపడుటయే తమవనోభీష్టము. ఆధునికలలో నుత్తములగు
వారికిని సనాతనులలో నుత్తము లగువారికిని ఒక విధమగు
రాజీనామా సంబంధమును గల్పించు తెంతయు నావశ్యకము.
అన్యోన్య సహాయమువలన నెంతలాభ మొనగూడగలుగునదియు
వారు ప్రత్యక్షముగజూడగలరు. ఆధునికక్రమము పూర్వపద్ధతు
ల దృఢత్వమును నశింపజేసిప్రపంచమున నేమిజరుగు
చున్నదియు నా గంభీరాభిప్రాయముల దెలియజేయుచు నది
మానవ జీవితము నత్యంతాభిన్నుని నొందించి జీవితముయొక్క
విజ్ఞాన విధానముల బోధించుచున్నది. ఆంగ్లభాషను, సం
స్కృతభాషను రెంటిని జదువలయు నావశ్యకత గలదు. భార
తీయు లాంగ్లేయుల గుణముల గ్రహించుటనును, ఆంగ్లేయులు
భారతీయ గుణముల గ్రహించుటనును ఈ భాషాద్వయభాష
మెంతయు నావశ్యకము. ఒకరుగాని మరియొకరు గాని ఎవరు
లేమన్నను కార్యము పొడగనేరదు. వీనియందుననే యథాగ
మాత్ర మిమిడియున్నది. పాలకులకు పాలితులును, పాలితుల
ను పాలకులను అన్యోన్యము భాగగు, యథార్థముగ గ్రహింప
గలిగినగాని ఇసుబట్టి ఆనందసౌఖ్యము లభవదనేరదు.

బిరోపామహాసంగ్రహము

(రైతుకు విజయి.)

ఇంగ్లండు

దాడి వివరములు.

లండను, ఆక్టోబరు 1:—ఆదివారమునాడు పూర్వం ద్రుడు నిర్మలాకాశమున వెలుగొందుచుండెను. మంద మారు తము కమ్మగ వీచుచుండెను. ఎచ్చటెచ్చటనో కొంచెము కొంచెముగా పొగచుం చువారిది యుండెను. అంత పోలీసు వారి యాపలు దాడిరాకను నూచించినది. అనంతర మనతి దూరమున భీకరశబ్దములు వినిపించెను. అనంతర మొక ప్రామాణిక దళ మాకస మావరించి భీకర శబ్దముల చెప్పులు గింగురు పడు నట్టాక గంటల కాలము వరకు నగరమును గల గుండు పరచెను. శత ఘ్నుల భీకరరవము శనివారము నాటి రాత్రికంటె పెక్కుముగ నుండెను. గృహపరిభాగముల బడి బాంబులు గలిగించిన భయంకర నిస్వరము నింగి ముట్టుచుండెను. శతఘ్ను యుద్ధామాయత మాగిన వెనుక నింకను కొన్ని పీఠులు మందుగుండు పొగలనిండి నిలిచియున్నవలె యుండెను. ఈ దాడియందు ముఖ్యముగ గమ నింపదగు విషయ మొకటి గలదు. ప్రజలు మాత్ర మదైర్ఘ్యపడి వెఱగందలేదు. అందఱును నెమ్మదిగ గొట్టములందును శరణాల యములందును జొచ్చి హాయిగనుండెను. తుపాకుల నన్నిటి నొక్కచో తేల్చి విశేషముగ గాల్యుటవలన శత్రులు విశేషస్వరూప గల్గింప లేకపోయిరి. లండను సరి ప్రాంతస్థలములలో బాంబులు పడినట్లు గన్పించుచున్నది. ఒకచో కార్మికులు చాలమంది కలసి పనిచేయుచుండగా వారిమీద బాంబులు పేయబడెను. దానికి సమాధుననె యుండు మరణముచోట బాంబులు పడెను. ఎంతయది చనిపోయినదియు నింక తెలియ రాదు. అగ్నిప్రమాదము లెక్కడను గలుగలేదు. ఫిరంగులు నింకెంతయు కాల్యబడుచుండగ శత్రువిమానములు జోడిలుగా మీదనుండి పోయినవని కెంటునుండి తంత్రి వార్తలు వచ్చెను. ఒక శత్రు విమానము ఘోషము నడిముఖ మున ముట్టును ఫిరంగులు కాల్యబడుచుండగ నెటు పోవుటకును దోచక మతివోయినదానివోలె వాని మధ్య నిలువటం దిరుగుచు తుదకెట్లనో తప్పించుకొనిపోయెను. చుట్టుప్రక్కల గ్రామములలో సంచరించుచుండు లాండుకు బార్జిగారు సాయంకాలము సరికి దొనింగు పీఠికి మరలివచ్చెను. మేము శత్రువుల నిలువరించుటకు పన్నిన ఈ సూతన ప్రయత్నము శత్రువిమానముల నన్నిదిశలనుండి ఒక్కమారుగ నెదిరించుట చాల బాగున్నదని నమ్మబడుచున్నది. మునుపటి కష్టములతో బోల్చిచూచిన ఇప్పటికష్టములు చాలస్వల్పముగ నున్నవి. శత్రువారమునాటి దాడినాయకుడు హాలండులో దిగిననియు, అందులకతడు నిష్పందితు డయ్యెననియు సమాచారము తెలియవచ్చెను.

అనధికార వృత్తాంతము.

లండను, ఆక్టోబరు 2:—ఆదివారమునాటి రాత్రి లండ ను మండలమున పదిబాంబులు పేయబడెనని మదింపు చేయబ డెను. వాటిలో ననేకము రిత్తనేలనే పడినవి. ఒక బాంబాక ఆసుపత్రిస్థాపముననేపడి కిటికీలపులు బద్దలు గావించెను. వైమానికులు వచ్చుచున్న సంగతి అందఱికిని స్పష్టముగ బో ధితమయ్యెను. కొంతభంది విమానముల జూచితిమనియు చెప్పు కొనుచున్నారు. లండను నగరమునందలి ఉత్తర భాగమునను, దక్షిణ భాగమునను శత్రువిమానములు నేల గూల్చబడినందుల కు ప్రజల పరిమితిసందదు నొందిరి.

ఆదివారమురాత్రి దాడి

లండను, ఆక్టోబరు 1:—వార్తాసంఘము వారిట్లు ప్ర చురించుచున్నారు. నిన్న రాత్రి జరిగిన వైమానికదాడి వలన పదుగురు మరణించిరి. 38 గురతు బెట్టులుతగిలెను. గత 8 దిన ములనుండియు జేయబడుచున్న దాడులవలన బాధనొందక పోయినవిమానములు సురక్షితముగ నేలకు దిగినవని అధికారులు ప్రకటించిరి.

బ్రిటిషు వైమానికులు మహా కూరముగా జర్మను నగర ములమీద దాడుల నొనరించుచున్నారని డెయిలీ క్రానికలు పత్రికకు తెలియవచ్చెను.

లండను నగరముమీద ప్రతిదినము

దాడుల నొనరించుట

లండను, ఆక్టోబరు 2:—అధికారు లిట్లు ప్రకటించు చున్నారు. సోమవారము నాటి రాత్రి 7 గంటలప్పుడు ఒక విమానముల గుంపు ఎనెక్స్ పీరమును దాటి లండనుదిశ బోయి నది. పావు గంట కాలము గతించిన పిమ్మట మరెయొక గుం పాదిశ నుండియే పోవుచుండె ను. రాత్రి 7-45 గంటలపుడు మొదటిగుంపు ఈశాన్యముల నుండి లండను నగరము నెదిరించెను. వాటిలో ననేకము వెను కకు తరిమిపేయబడినవి. ఒకటి యెట్లనో లాస ప్రవేశించి నై రృతిభాగమున బాంబుల పేసినది. రాత్రి 8-15 గంటలప్పుడు రెండవ గుంపు ఈశాన్య భాగమునుండి మా సురక్షిత పంక్తుల ధేదింపుకొని లానికీబోవ ప్రయత్నించెను. కాని దాని ప్రయ త్నము సఫలముకాలేదు. రాత్రి తొమ్మిదిగంటలప్పుడు కొన్ని విమానములు లండనుమీదినుండి పోవుచు ఆగ్నేయభాగమున కొన్ని బాంబుల వైచినవి. మూడవగుంపువారు కెంటుపీర మును దాటి వచ్చిరి గాని పశ్చిమమున విశేషదూరము పోలేదు. వారనేకప్రదేశములలో బాంబుల వైచిరి. నాల్గవగుంపు ఎనె క్స్ పీరమును దాటిసూర్యు 10 గంటల సమయమప్పుడు లండ నులో ప్రవేశించెనుగాని ఈ శాన్యప్రదేశముల దాటి లానికీ రాలేదు. నష్టములవివరము లింకను తెలియలేదు.

శత్రువులు లెంతయుల మార్పుట.

లండను, ఆక్టోబరు 1:—లండనునగరము గాయకొనుట యందు నిరంతర విజయ మొందుచుంట్ల చాల దైర్ఘ్యకరముగ నున్నది. కాని సురక్షితాధ్యయ గావింపబడిన శతఘ్నుల భీ కరావముల జూచి ప్రజలు విస్తారముగ భయ మొందు చున్నారుగాని క్రమక్రమమున వారిచిహ్నమున కలహాలు పడు చున్నారు. అనేక శత్రువిమానముల మీద పంచి బెట్టులు కొట్టబడెను. మా సురక్షితసన్నాహ శతఘ్ని ఘోషమున శత్రు ప్రయత్నములన్నియు విఫలము లగుటండేసి వారును క్రొత్త యేర్పాటుల జేయవలసిన వారగుచున్నారు. వారిపుడు తమ విమానముల నొంటాంటిగను లేక రెండేసిగను నడుపు చున్నారు. ఒక్కచోటజేరి ఫిరంగుల నొక్కమారుగ గాల్యు మా నూతన సురక్షిత పద్ధతి చాల ఫలవంతముగ నున్నది.

ప్రాస్తు

బ్రిటిషుపంక్తి ముందున కరుగుట.

లండను, ఆక్టోబరు 2:—బ్రిటిషుప్రధాన కార్యాలయ ముకర్షమన్న రైటరుగారి విలేఖకుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు— తామిదివరలోనే విశేషముగ బ్రయత్నించి యుండినట్టి టవరు హెర్బెట్టు కు సమీపమున నుండు రంగ ము మీద సోమవారమునాటి యుద్ధము శత్రువులు తీవ్రముగ ప్రయత్నింప మొనరించిరి. అనంతరమువారు మహాభయంకరముగ నాప్రదేశమును ముట్టడించిరిగాని దానికి మేమొనగినప్రత్యుత్త రము మరలత భయంకరముగనున్నది. ప్రారంభమున పొగ ముందు వైమానికులకు చాల ఆటంకమును గలిగించెను కాని పిమ్మట స్థితిగతులు అనుకూలముగ మారెను. మెనిషు రోడ్డు ప్రక్క సాయంకాలము 8-15 గంటల వర శత్రువులు మొదటి పర్యాయము యుద్ధము నారంభించిరి. రంగము చాల వికాలముగా నుండెను. శత్రుల మొదటిదళమును రెండవ దళ మును మా ఫిరంగిదళము మహా తీవ్రముగ నురుమాడెను. శత్రు వులు మా పంక్తుల జేరకుండగనే చిందనందరగ ఛేదించబడిరి. మూడవదళము ముఖ్యము ముఖాముఖి నెరుచుకొనెను గాని కాలగద్రునివలె నుండు మా ప్రచండ వహ్ని కి తాళజాలక వారు పలాయితులైరి. ఆ సమయమున నె ఆగ్నేదగ్గరెసాన్సాంతములతో మా పైనికులు శత్రుల వెంబ డించుచు పోయి మునుపటి పంక్తిని నూరు గజములు ముందుకి కేగి యచటనిలిచిరి. రాత్రి 8-40 గంటలప్పుడు శత్రులు మన యొక మార్చెత్తి వచ్చిరిగాని వా రన్నిచోట్లను తరిమిపేయ బడిరి. ఒక్కచోటమాత్రము వారు మాపైనికుల వెనుకకు తరిమిరి. యుద్ధమింకను జరుగుచు నేయున్నది. ఈ యుద్ధముల వలన శత్రువుల కపారవస్త్రము స్రాస్తింపెను.

లండను, ఆక్టోబరు 1:—జర్మను అధికారు లిట్లు ప్రక టించుచున్నారు. సముద్రతీరమునను, ఈశ్రమ కంకయందును భయంకరమగు ఫిరంగియుద్ధముజరిగెను.

శత్రులు తీవ్రముగ నెదిరించి పరాజయము లగుట.

లండను, ఆక్టోబరు 2:—బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించు చున్నారు:—పోలిగాను వనమునకు తూర్పుతటము నందున్న ఈ ప్రమమెనిషు రోడ్డునకు త్తర తటముననుకమైలు పొడవు గలరంగమున శత్రులు మహా తీవ్రముగ పోరాటమును సలిపిరి. అయినను మూడు పంక్తులలో ముందున కరుగుచున్న శత్రువుల పదాతి దళములు వెనుకకు తరిమిపేయబడినవి. శత్రుపైనికుల లనేకులు యుద్ధరంగ మున మడిసిరి. వైచీలును పట్టుకొనుచు గూడ మేము శత్రు పైనికుల తరుమ నారంభించితిమి. అనంతరము మూడుగంటలలో శత్రువులు రెండుపర్యాయములు వెనుకకు తిరుగబడి ప్రబలమగు యుద్ధము నొనరించిరి. భయంకరమగు పోరాటము జరిగెను. కాని శత్రు వన్నిచోట్లను వెనుకకు తరిమిపేయబడెను పోలిగాను వనమునకు ఆగ్నేయ దిశనుండు రెండు స్థలములకు మాత్ర మాక్రమించుకొనిరి.

సెప్టెంబరు నెలలో మేము 5,298 గురు వైచీలను పట్టుకొంటిమి. అందు 146రు ఉద్యోగస్థులను 4 తుపాకులను, 8 పెద్దతుపాకులను, 57 కందక ఫిరంగులను, 317 మరఫిరంగు లను కూడ మేము పట్టుకొంటిమి.

ఆదివారమునాడు వెలుతురు బాగుగనుండెను. అందు వలన ఛాయా పటములను దీసికొనుటకు చాల ఆకూలముగ నుండెను. హాయివినుగులేక రాత్రిందినము లట్లనే బాంబులు పేయబడెను. గెంట్రోడువద్దనున్న వైమానికాశ్రయము మీద ను, బిల్లెట్టుమీదను, యుద్ధరంగముననున్న కందకములమీదను, కేంబ్రేయి సమీపముననుండు ప్రధాన కార్యాలయముమీదను, 11 టన్నుల బాంబులను పడవైచితిమి. రాత్రిసమయమున శత్రువులుగూడ వైమానికదాడి నొనరించిరి. కాని ముఖ్యమైన నష్టముల నేమియు గలిగింపలేదు. గెంట్రోతు వైమానికాల యపు ఛాయాపటమును బట్టిచూడ వైమానిక శరణాలయము లలో పెద్దదాని కగ్గి ముట్టినటుల గోచరించుచున్నది. వైమాని కాలయమునకు మూడు మైళ్ళ దూరమున విడసియున్న మూడు పెద్ద విమానములలో రెండింటికి మోపుదలగ బెట్టులుతగిలినవి. గోధా విమానము లనేకముగ నుంపబడిన శరణాలయ మొక దానికి అగ్ని ముట్టింపబడెననియు తెలుపబడియెను. జర్మను విమానములు 4 నేలగూల్చబడియెను. 8 క్రొందికి తరిమిపేయ బడెను. మావిమానములలో నైదు కనిపించుచున్నవి.

శత్రువుల ప్రయత్నములన్నియు

పూర్ణముగ విఘ్న మొందుట.

లండను, ఆక్టోబరు 1:—నర్ డ్వసు హేగుగారు నేటిరాత్రి యిట్లు ప్రకటించిరి:—ఈ ప్రమ మెనిషురోడ్డునకును, పోలిగాను వనముయొక్క ఈశాన్యభాగమునకును మధ్యనుండు ప్రదేశముమీద క్రొత్తదళములతో నిన్నటిదినమునందును రాత్రి యందును శత్రువులయిరుపర్యాయము లెత్తినచ్చిరి. జొన్నీ బెకు మీడికిగూడ వారెత్తినచ్చిరి. ఈ ఆరుప్రయత్నములను పూర్తిగ భగ్గుములయ్యెను. నిన్నటిదినమున వివరింపబడిన రెండుస్థల ములు మాత్రమే మాకు పోయినవి. శత్రువులకు విశేషవస్త్రము గలిగెను. వారి కావంతయు లాభము లేకపోయెను. లెన్సెనకు దక్షిణమున దాడివారులను మేము తరిమివైచితిమి.

టర్కీ-

యూఫ్రటీసునదిమీద బ్రిటిషువారు

విజయ మొందుట.

లండను, ఆక్టోబరు 2:—మెసపొటామియా విజయము యూఫ్రటీసు నదియొడ్డున జరిగిన యుద్ధము లన్నిటియందును ఉత్తమమైనదిగ పరిగణింపబడుచున్నది. మెసపొటామియా యుద్ధ మాంధమైన దానికి నింత పరిపూర్ణవంతమగు విజయ మెన్నడును లభింపలేదు. ఇదివరలో జర్మను లీమాగమున వచ్చి బాగ్దాదుమీద ననగ్గించినను చేసెదరన్నట్లు ఇటీవలనూచింప బడి యుండుటనుబట్టి చూచిన నీవిజయము మరింత ప్రాముఖ్య మును బడయుచున్నది.

రాజుగారు పైనికుల నభినందించుట.

లండను, ఆక్టోబరు 2:—రాజుగారి క్రింది సందేశమును నర్ స్టాన్లీమాడిగారి కంఠిరి. రామెడికర్నాతురుక్కు పైనికుల నందఱిని పట్టుకొనుటలో పనిచేసిన పైనికుల కందఱికిని మీకు ను నాయుత్తమ మనఃపూర్వకాభినందనములు నాయకత్వము న గల సామర్థ్యమును, అగ్నితరగతులందును గల పైనికులం దఱును జూపిన అసమాన దైర్యత్యాగములను నేను పూర్తి గ మెచ్చుకొనినాడను.

అమెరికా

రెండవ స్వేచ్ఛాబుణము.

వాషింగ్టన్, అక్టోబరు 2:—రెండవ స్వేచ్ఛాబుణము కొరకు నేటి మధ్యాహ్నము వాషింగ్టన్ ప్రతివాదము లారంభింపబడినది. ఈ చర్య యింక నొక నెల వరకును జరుగగలదు. అధ్యక్షులు మూడులక్షలకొట్టి దోలరులైన తీయుటకు ఏర్పాటులు చేయబడినవి. చందాల వలన ఋణము రీలక్షల కొట్టవరకును దెరుగగలదని కోశాధికారులు తలచుచున్నారు. ప్రజలదివర కెన్న డింకసామ్యము జరుచేయ గోరబడలేదు.

మెక్ అడూగారు దేశమంతటను తిరిగి ఉపన్యాసముల నిచ్చి ప్రతిసంఘమును గళను, పాఠశాలను, ప్రతిస్థాపనను, అన్నిటిని చందాపట్టికలో చేర్చి ప్రయత్నించెదరు.

ఆహారాధిక వ్యవస్థ.

వాషింగ్టన్, అక్టోబరు 2:—అక్టోబరు 21 వ తేది మొదలు 28 వ తేదివరకును గల వారమున ఆహారకస్తు సామగ్రిని విశేషముగ మిగల్చు నిమిత్తము ప్రజలు సాధ్యమైనంత మితముగ నాహార పదార్థముల నవసరమైనవలెనని వాటిల్లు చెప్పిరి. ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు కోరిక సరఫరా విశేషముగ నన్నది. మిత్రమండలివారు ప్రభుత్వరక్షక పంక్తియందు జేరినవారు. వారిపుడు తగినంత ఆహారమును భుజింపవలయును. ఆహారమే యిప్పుడు యుద్ధమును జయింపగలదు. ఈ యుద్ధము చాల గంభీరముగ నున్నది. ఇంటింటికీ పోవుచు నీ యుద్ధముకాదు 2 కోట్ల 20 లక్షల కుటుంబముల వారిని జూచి ఆహారసామగ్రిని నిలువజేయుదురు.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియాను గనులవారు - దొరతనమువారు

సిడ్నీ, అక్టోబరు 2:—దక్షిణమునను, పశ్చిమమునను గనులవారి సంఘములన్నీయును, ఉత్తరమున నున్న సంఘములలో ననేకములును గలసి ఏకగ్రీవముగ దొరతనమువారి ముఠల కియ్యకొనినవి. బుధవారమునందును తమపని నని యథాప్రారంభముగ నిర్వహించుచును.

అమెరికావారి ద్వితీయ యుద్ధప్రకటనము.

వాషింగ్టన్, అక్టోబరు 2:—మొనిస్ రోడ్డుకర్త బ్రిటిషు వారు గాంచిన కజన ప్రాముఖ్యతను, జర్మనుల విచ్చిన్న ప్రతియుద్ధములను విమర్శించుచు యుద్ధకాఖివారు రెండవ అధికార యుద్ధ ప్రకటనము గావించిరి. అందు వారు బ్రిటిషువారు శత్రువుల కంటె నధిక బలాధ్యులనుమాటను యాభిజేయుట గాక జర్మనుల యుద్ధకక్షిణినినీక్షించుచుండుట కీర్తనో జయము ప్రబల నిదర్శనముగ నున్నదనిరి. పరాసు రంగమున శత్రువులు గావించిన ప్రబల యుద్ధపు ఫలితము తమపై నికుల నేన మేలగ గోల్పోవుటమే యనియు వారందు తెలిపిరి.

గాజారంగము; పరాసువారి యుద్ధసంరంభము

అలహాబాద్, అక్టోబరు 2:—పయోనిరుప్రతిక యొక్క కయికోలితేఖరు డిల్లీ వ్రాయుచున్నాడు—కందక యుద్ధ రంగమున యుద్ధము నిరంతరముగ మహాతీవ్రముగను జరుగుచున్నది. ఇప్పుడా యుద్ధసంరంభము గాజారంగము మీదికి ద్రిప్పబడినది. శత్రువుల కావలిదళములతో ననేక యుద్ధములు జరిగెను. ఆ యుద్ధము లన్నియు మాకనుకూలముగ నుండెను. అగష్టు 21-వ తేదిని మేము విజయ ప్రసంగము బరపేదాదేశ నొక యాశ్చర్యకరమును యుద్ధరంగ స్థితినిజూచుట కంటిమి. అటుపిమ్మట మైదు కోజులకు మేము మూడువంద గజముల వరకు వేయ గజముల పొడవు గల రంగమున ముందున తేగితిమి. దాని ఫలితముగ మేము గాజా వైబులి ప్రాంతముల నుక నూతన కందకపంక్తి నేర్పరచుకొని గాని బలవర్తనము గావించుకొంటిమి. 28-30 తేదిలలో మా వైమానిక దళము లనేకదాడుల విజయవంతముగ గావించెను. మాను సమీపముననున్న తుగ్లూల రెయల్వేకాంతము వా రెదిరించిరి. అచటి రెయల్వేకాంతముమీదను, రెయల్వే కట్టడముమీదను అనేక బాంబుల నేసి అనంతరము వారు హేరై గావర్తనము క్యాంపుమీద గూడ విస్తారముగ బాంబులనేసిరి. గజమానము నందు మిత్రమండలివారు నాని కావర్తనమువారు విజయవంతముగ జేయుట నొకాత్రయము నెదిరించిరి. అచట దానికి ననేకనష్టములు గలిగింపబడినవి.

పత్రికాముఖమున దూషించుట

డి॥ బ॥ కేశవశిల్పగారి ప్రత్యుత్తరము.

దివానుబహద్రుల కేశవశిల్పగారిటుల వ్రాయుచున్నాడు. దక్షిణ హిందూస్థాన ప్రజాసంఘము వారి పత్రికాత్రయమున నన్ను దూషించు లేఖ లనేకములు సంతకములు లేక ప్రకటిత మగుచుండెనని మిత్రులు కొందరు తెలియజేయుచుండిరి. కాని యాపత్రికలు నాకు రాకుండుటచే నాటి యందలి లేఖలను, నేను చదువ లేదు. నన్నీతరున దూషించినందువలన ఫలిత మేమైన యుండిన యెడల తత్ప్రతికాధిపతులకు మేలగు గాక.

నాయభిప్రాయములతో నేకీభవించి, నాకు సహాయ పడుచునని అనుదినమున లేఖ లనేకములు చేరుచున్నవి. రాజధాని వివిధప్రదేశముల నుండి నా కిట్టి లేఖలు చేరుచున్నవి. దక్షిణ హిందూస్థాన ప్రజాసంఘము సభ్యులలో కొందరి నుండి గూడ మైత్రీయన లేఖలు వచ్చి యున్నవి.

కనుక పత్రికాత్రయమున వెలువడు దూషణమును నే సంతక పాటించును. వివేకవంతులగు చదువరు లా దూషణము ను విమర్శించి యందలితత్వానత్యయములను గ్రహింపగలరు. బహిరంగ మగు నిట్టి తుచ్చ పు వ్రాతలతో నీ ప్రతిపక్షులు సంతృప్తిమొందక నన్ను నిట్లుచు దూష్యులగు భావతో నిండియున్న లేఖలను టపాద్వారా నాకు పంపమొదలిడిరి. రాజధాని ప్రత్యేక కాన్ఫరెన్సు మహాసభాధ్యక్షతన వహించి గృహమునకు మరలుకురి కిట్టి లేఖ యొకటి నాకుందెను. లేఖ యందు సంతకములేదు. అత్యంత మణుమాత్రమున లేక తుచ్చుచు గుట్టి ఆనాడునేను లేఖను వ్రాయ మదరాసు వాస్తవ్యుడెవనికి చేయూడినదో వింతయగుచున్నది.

అనంతరమున మరి యొక ఆకాశరామున్న యుత్తర మందెను. సంతకము లేకున్నను, దస్తూరిని కప్పిపుచ్చు నీ లేఖ యందు యత్నములు జరుగలేదు. లేఖయందలి వ్రాత నాకది వరలో పరిచయమైన వ్రాతయే. “అత్తులగు కేశవమగారి”ని నన్ను తడు సంబోధించుచు, “హితబోధకుడ”ని దస్కతు చేసెను. ఈ శ్రేయోభిలాషి చెన్నపురివాస్తవ్యుడని దలంచెద. నిరసనమున నిత డెంత ప్రబుణుడో, వికిరణమున నిత డంత యగ్రగణ్యుడు.

బ్రాహ్మణులను నన్ను మనఃపూర్వకముగ దూషణముతోడ నాతీర్చుడించి, “ఇది మొదటి హెచ్చరిక. నవీన అబ్రాహ్మణసమాజాధ్యక్షుడుగ నుండెదము. దక్షిణహిందూస్థాన ప్రజాసంఘమువారు స్థాపించిన యుద్ధయమును విభాగింప వారు యత్నించుచుండి రని గమనింపు” మని యాతడు వ్రాసెను. మరికొంత దూషించిన పిదప నీతడు “ప్రభువు హెచ్చరిక నొనగుచుండు” నని వ్రాసెను. హెచ్చరికను మన్నింపకుండెన నేమి? ఇంకను దూషించురా లేక బాంబులు వేయదురా? ఇట్టివారలను జూచిన నాలిపుట్టును.

దక్షిణహిందూస్థాన ప్రజాసంఘము పక్షమున 15 వ తేది గోళితీరుండెదమున జరిగినసభలో తన్నాయలు పిగులు గురియించినను ప్రయోజనము లేకపోయెను. 20 వ తేది సభకు వెయ్యిమందికంటె నధికమగు బ్రాహ్మణేతరులు విచ్చేసిరి. శ్రీమంత్ స్వేచ్ఛముగ నభివృద్ధి. సభాసభలలో అబ్రాహ్మణ వర్గపు లేగ లన్నిటి కి చెందినవారు కలరు. పెద్దలగు నాయకులును, ఉత్సాహపూరితులగు యువకులును సభాభవమున క్రిక్కిరిసి యుండిరి. సానుభూతిని తెలియ జేయుచు అబ్రాహ్మణవర్గములు లనేకుల యొద్దనుండి లేఖలు తంత్రవాద్యుల వచ్చియుండెను. ప్రతిపక్షు లెంత దెదరించి నను సభయందు “జస్తిసు” పత్రికా వర్తమనమును మెయిలు పత్రికా సంపాదకులను గల మైత్రీని ఖండింపనివారు లేరు. (చక గ్రామై శ్రేష్ఠి బి.వి.వి.ఎల్, రావుసాహెబు సుబంధము మొదలియారు బి. ఎ. బి. ఎల్, టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలియారు బి. ఎ. బి. ఎల్, డాక్టరు ఎమ్. సి. నంజుండ గావు బి. ఎ. ఎమ్. బి. సి. ఎమ్. మున్నగువారు ప్రసంగములను జూచుచు.)

యూగోపియనులలో నొక తెగవారు, దొరతనము వారి యుద్ధార రాజ్యాంగ పరిపాలనమును ఖండించుచు, ఆ విధానము నిరంకు ఆయను బరిపిన యెడల ముప్పు మూడు నని ఇండియా కార్యదర్శి దొరతనములను దెదరించుచుండిరి. ఆట్టి సందర్భమున ప్రజానాయకులు తమ విధ్యుక్త ధర్మములను నిర్వహింపకుండ నీతరున పన్నాగముల పన్న వ్యవస్థలందురని నమ్మజాలకున్నాను.

తమ దేశీయులలో నొక తెగవారియెడ నిష్టము లేకగాని హోనురాలు కా ర్యాక్రమమునుజూచి వెరగండిగాని, దక్షిణ హిందూస్థాన ప్రజాసంఘమును సంఘము నాత్రయించి యున్న జస్తిసుపత్రికయున్న బద్ధతైరు లగు ఆంగ్లొండియనుల జేర నియ్యకొనిన, చేరనియ్యి. గాని వివేకవంతు లగు దేశభక్తులే పక్షము నాత్రయం ప వల యునో, యిది వర లో నన్ని సంఘము లు ను తీర్మానించి యున్నవి. చెన్నరాజధాని సంఘము, బ్రాహ్మణులు, కాంగ్రెసులీగు సభల సంస్కరణవిధాన మాదిగాగల పక్షమును సమర్థింపవలయునా? లేక స్వదేశీయులగు బ్రాహ్మణులనుండి వేరుపడి ప్రాబుస్థుసభల నణచివేసి ప్రవాసక్షి లాదిగాగల కవితాసన ప్రయోగమును సమర్థించు, దక్షిణ హిందూస్థాన సమాజము, డాక్టరునాయరు, త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగాగ్గ పక్షమును జేర వలయునా? ఈవిషయ మిదివరలోననే వివిధ సంఘములవారిచే పరిష్కరింపబడినది. రెండవ పక్షమువారు విద్యార్థులపై యుద్ధమును ప్రకటించి వైరులగు ఆంగ్లో యిండియనుల పక్షమున జేరి యున్నారు. మాంటెగుగారిని నెడలించి యుద్ధార రాజ్యాంగ పరిపాలనా విధానము నంతమొందింప మదరాసు మెయిలుపత్రిక యూగోపియనుసంఘమును పురికొల్పుచున్నది. బ్రాహ్మణేతర వర్గము లే పక్షమున జేర నిశ్చయించునదియు నాకు విదితము. “జస్తిసు” వర్తమనము వృద్ధులగు దివాను బహద్రుల రాజరత్న మొదలియారు సి.వి.ఇ గారిని తమ పక్షమునకు గొనివచ్చినను ప్రయోజనములేదు. బ్రాహ్మణేతరులలో స్వగౌరము గల నిరుపేదలు సహితము జస్తిసువర్తము నాత్రయింపరు. ఈ వర్తమనము తాము దక్షిణ హిందూస్థానపు ప్రజా నాయకులమని యింతవరకు లోకమును కన్ను మూయుకలిగిరి. ఈ మాయ అచిర కాలముననే విచ్చిపోవును. ఈవిషయ మెట్లుండినను, ఒక యంశమును మాత్రమును జస్తిసు పక్షము వారు గమనింపవలయును. హోము రూలరుల యాంక్షోశనము ప్రమాదకరమనియు సాంప్రదాయవిరుద్ధమనియు జస్తిసువర్తము వారచేపనిగ వాదించుచుండిరి. కాన వీరు తమ కార్యోపక్రమణ మార్గముల యందు న్యాయతలమును వహించి, వీర పురుషోచితముగ పోరాడుదురు గాక!—హిందూపత్రిక.

అయ్యా,

ఆంధ్రపత్రికా రత్నములో ఇండియాపత్రికారికి ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆవశ్యకతను కూడ విన్నవించబడునని ప్రకటించి అందుకు ద్రవ్యము కూడ ఆవశ్యకమని తెలిపితిరి. నేను ఇందుతో పంపిన రు 10 లు ఆతిస్వల్పమే అయినను నాశక్తికొలది పంపితినిగావున దయతో అంగీకరించి కోశాధిపతి ఎకరో వారికి అందజేయ వేడెదను. ప్రతి ఆంధ్రుడును తనశక్తికొలది ద్రవ్యసహాయము చేసి ఆంధ్రరాష్ట్రము సంప్రాప్తగువరకు పట్టుబడువరక ఆంధ్రమాతను పూజించుమా ఆమెను జేష్టపుత్రికై మాతృభక్తి గలిగి ధైర్యశాలియు నిష్కపటియునైన ఆంధ్ర పత్రికారత్నము నందు విశ్వాసము నుంచెదమేని ఆంధ్రరాష్ట్రము త్వరలోనే ప్రాప్తించుటయేగాక ఆంధ్రభావకు అగ్రగణ్యము లభింపవచ్చును.

ఏలూరు

మయిలవరపు తిమ్మయ్య.

హిందూ న్యాయుండియా పత్రికల నందనీకుండ చేయుట

బర్మాలోని చందాదారులకు చెన్నపురినుండి టపాల్లో పంపబడుచున్న హిందూ న్యాయుండియా పత్రికలను చందాదారుల కియ్యవలదని బర్మా దొరతనమువారు హెచ్చు మాటయై జనరలుకు వ్రాసిన విషయము చాల మందికి అసమ్యతముగా నుండక పోదు. ఈ పత్రికలు బర్మా దేశమున వ్యాపింపవచ్చునా కూడదా యనునది జేటుప్రశ్నము. ఎట్టి ప్రకటనమును లేకుండ తపాలాక్షేమవారు చందాదారుల పత్రికలను వారి కందజేయవంతుటచాల వింతకార్యము. ఆఫ్రికాలో ఏదో యొకముల నేడైన నొక చిన్న కరవత్రము ముద్రింపబడినదైనను గూడ నందలి ధోరణి తీవ్రముగ నున్నచో నయ్యది వశపరుచుకొనబడెనని ఇండియా దొరతనము వారు గజెటులో ప్రకటించెదరు. తమ సంచికలు చేర్చుకొరణము చందాదారులకు తెలిసియుండును. అట్లుగాక మున్సిఫ్ జనపత్రికల నెట్టి ప్రకటనమును లేకుండ నిలిపివేయుట అతి సాహసకార్యము. అట్టి రహస్యకార్యములు పూర్వకాలమున రహస్యదేశమునందు జరుగుచుండెనుగాని బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునం దెచటను గూడ నిష్ఠింపవలయు జరుగదగినది కావు. ఇది నిశ్చయముగ ఇండియాదొరతనమువారు కల్పించుకొననలసిన విషయము. (మదరాసు పైమ్ముపత్రిక)

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

(0)

పిఠాపురమునందు రామమోహన వర్గంతి గత నెల 27 వ తేదీన ప్రార్థనా సమాజమువారిచే కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారి ఆధిపత్యముక్రింద జరుపబడినది. వి. ఎల్. రంగయ్యగారు కొన్ని పద్యములను చదివరి. ఆ సేతు బుప స్వసిందిరి.

గ్రంథభాండాగారములకోక లాభము:— వసుదాయ కవికృత గ్రంథములు గ్రంథభాండాగారములకు సగమువెలకే అచ్చెదమని తద్గ్రంథ ప్రచారకులు ప్రకటించిరి. గ్రంథభాండాగార నిగ్మాంతకులు ఆ గ్రంథములను సగమువెలకు వడ్డూరి సుబ్బారాయణుడుగారి ఆంధ్రపండితులు రాజన పేంద్రవరంకళాశాలయొద్ద బడయగలరు.

రాజన్నలింగు అను మునునలి, పూనా న్యాయవాది మొన్నటిరాత్రి స్వస్థుడాయెను. ఇతడు వెన్నెనవత్సరము లనుండి విద్యాసంఘ కలమవారి దేశీయపాఠశాల, ఆంగ్లదేశీయపాఠశాల, ఆల్బర్ట్ ఎడ్యుకేషనల్ పాఠశాల, కోవాన్టీ దేశాభివృద్ధికాలయము మొదలగు అనేక సంస్థాపనలకు గౌరవ కార్యదర్శిగ నుండెను.

విశాఖపట్టణము జిల్లా సర్వేసిద్ధితాలూకా దివిలిహుండా ఎట్టేటకు లేటు ప్రాప్తయిటు బంధువును, భగవద్భక్తులను అగు భాగవతుల చిన్ని కృష్ణ మాధవదాసు అను నామాంతరము గల చిన్న దాసుగారు కడచిన జూలై 6వ తేదీన మరణించినందు వారి ప్రభావిత ఆసేతుకీమాదలను కలదనియు, వారి కిష్టం లనేకులు గలదనియు, దాసుగారు మరణాంతము వఱకు విశాఖపట్టణములో సకలైపు ఎవ్వారెన్ను కంపెనీ ఏజెంటు వి. కృష్ణయ్యగారి యొద్దనుండి రనియు, వి. కృష్ణయ్యగారు వారి కవరకర్మల నన్నిటిని యధావిధిగ జరిగించి రనియు, కృష్ణయ్యగారు వ్రాయుచున్నారు.

బాపట్లతాలూకా గ్రంథాలయసంఘము:—ఈ సంఘ కార్యనిర్వాహక సభ ఆక్టోబరు నెల 18 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు చేబ్రోలు, శ్రీ గాంధీసరస్వతి గ్రంథాలయ కార్యాలయమున జరుపబడును. గ్రంథాలయోద్యమ వ్యాపక త్వమునకు అవలంబింప వలసిన సాధన విధానములను గూర్చియు తాలూకా సంఘమునకు వ్యవహారము కలయు భవమునగూర్చియు మూలబడియుండి పనిచేయుటండిత గ్రంథాలయములలో సొకదానిని చరద్వాండాగారముగా మార్చి విషయమును గూర్చియు అవసరములగు నితర విషయములను గూర్చియు తాలూకాసంఘ కార్యదర్శిగా రీయదలంచిన సహాయమును గూర్చియు చర్చింపబడును.

వెదచెరువూరు (బాపట్లతాలూకా) నందలి శ్రీచిదానంద సరస్వతి గ్రంథాలయ వార్షికోత్సవములు ప్రతిసంవత్సరము మే నెలలో జరుగవలసి యున్నందులకు నీరెండు సంవత్సరములు కొన్ని కారణాంతరములచే మార్పు చెందవలసి వచ్చినది. ఇకముందు ప్రతి మే నెలయందును జరుగునట్లు ప్రయత్నము లొనర్చెదము. ఈవిలు నెలతీయ వార్షికోత్సవము శ్రీయాత్ర టి. కేశవరావుగారి యధ్యక్షతక్రింద సెప్టెంబరు నెల 10 వ తేదీ సాయంకాలము 2 గంటలకు జరుపబడినది. వికచత్వర్యు, గ్రంథాలయోద్యమము, గ్రామచక్రము, విద్య, గానము, రాజభక్తి, అనువిషయములనుగూర్చి అసేతు బుపస్వ సిందిరి. సభకు సుమారు 870 మంది విచ్చేసిరి.

ఒక దానము:—కీర్తిశేఖరుల హాదిరాజు సీతాగా నయ్యగారు ఈచురి (తెనాలితాలూకా) వాస్తవ్యులు. ఆగు నికాంధ్ర కవీశ్వరులు. యూనియన్ థైర్క్యు పదవి నధిష్టించినవారు, శ్రీవివాస సమాజగ్రంథ నిలయమున కధ్యక్షులు. ధార్మికులు, పరోపకారి, మనీషి, వీరుకరుణికునిగి యును క్రూరవ్యాధిచే 9-8-17 తేదీ యువయుము భౌతికమును విడిచి. వీరు తమచరణ కాననమందు మూడువేల రూప్యములు బాలికాపాఠశాలకును, తన్ని వేశన స్థలమునకును, భవనమునకును రెండువేలరూప్యములను, బీదరయితుల ఋణముల యాతిముగ 4 వేల రూప్యముల విసివైచియు, దేయరూప్యములు శ్రీవివాససమాజమునకును కొసంగి యాచంద్ర తారకముగ తమకీర్తిని వెల్లడించిరి. ఇట్టి పరోపకార పరాయణుడు, శేషిష్యురంధ్రుడు భౌతికమును విడుట జూడ ఆంధ్రభావమున కొక లోటు అని తోచెడిది.

ప్రాధేసరు రామమూర్తి నాయుడుగారు:—ఆంధ్రవీర కంఠీరవి ప్రాధేసరు రామమూర్తి నాయుడుగారు గతనెల 29 తేదీ మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు మలయించిలి గ్రామము దయచేయగా సుమారు రెండువేల మంది ఆయనను లైలు స్టేషను వద్ద కలసికొని మిక్కిలి గౌరవముతో వారి నిమిత్తమై ఏర్పాటు చేయబడిన బంగాళాద తిరుకొని వెల్లి ప్రవేశపెట్టిరి. పిమ్మట యీగ్రామంలో సుమారు 8 సం. రమ్యలై స్థాపింపబడిన ఆంధ్రప్రదేశ్ భాండాగారముతరపున కొట్రుకోగావు పంతులు ఆచార్య శివరామయ్యపంతులు ఆకెళ్ల మార్కెనారాయణరావు పంతులు ఆయనవపు నరసింహస్వరావు పంతులు గార్లు శ్రీ ప్రాధేసరుగారికి కారినేమనుటవును హాలులో ఆ సాయంకాలము 5 గంటలకు టీ పార్టీ ఏర్పాటు చేసి శ్రీ ప్రాధేసరు గారిని ఆహ్వానించిరి. ప్రాధేసరుగారు, మృగు మధుర వాక్యములతో కొంచము సేపు ఉపన్యసింది. గ్రామములోని పెద్దలు చాలామంది పుస్తక భాండాగారము విషయమై శ్రద్ధ తీసికొనక పోయినను సభ మిక్కిలి జయప్రదముగా జరిగినది. ప్రాధేసరుగారికి భగవంతుడు ఆయురారోగ్య ఆయుశ్యగౌర్యభివృద్ధి మొసంగు గాక. —ఒక విలేఖరి.

గోదావరిజిల్లా - కొత్తభాగ్యము:—దివాన్ బహదరు దుర్రేటి శేషగిరీరావు పంతులు వి. యే. వి. యల్. గారు దొరకనమువారిచే గోదావరి జిల్లాలోదనకు ప్రసిద్ధింబుగా రియాపింపబడిన సంతోషసందర్భము ననుసరించి 29-9-17 తేదీ సాయంకాలము కాకినాడ తులాయిలతోటలో నొక గొప్ప సుహృదసమావేశము జరిగినది. పట్టణమందలి హైందవాంజ్ఞేయ సహాచ్యుతీయూది సమస్తజాతులవారును మాత్రమే కాక, రాజన పేంద్రవరము, పెద్దాపురము, అచులాపురము పోలవరము, రాయచోడపురము మున్నగు స్థలములనుండికూడ వశేతులు విచ్చేసిరి. శ్రీ పంతులువారు మోటారుకారు గిగగానే కరతాళశబ్దములు విక్రమింపజేయుచుండ గ్రామోహముల యుగళీర్తనముల బాడుముడ నుంత తోరణమున పుష్పవర్షము గురిసెను. ఆనరవిత్ రావుబహద్దరు కొమ్మిరెడ్డి మార్కెనారాయణమూర్తి నాయుడుగారు కర్నూరమాలికలతో శ్రీ పంతులువారి నలంకరించిరి. ఒక మహమ్మదీయమునకును ఆద్యభజనకు మగు బలప్రదనము గావించి యెల్లర నానందింప జేసెను. సాహిత్యులకును దర్శింగల వారికిని గూడ దత్తవచితములగు మధురాహారాను లొసంగబడెను. మా పట్టణవాస్తవ్యులగు మహాకవి కాళ్లమూరి నారాయణరావు కొన్ని పద్యములం బడించిరి. (ఒక విలేఖరి.)

ఈనెల 29వ తేదీన ఉండ్రాజవరం గ్రామమునున్న “మూడొంట్లు సెల్లు ఇంప్రూవింగ్ సొసైటీ” యగు పుస్తక భాండాగారము పతీయన చిలకయ్య వేంకటా చార్యులుగారి ఆగ్రాసనాధి పత్యముక్రింద సొకసభ జరుపబడినది అను వాజిపేయజుల వేంకట సుబ్రహ్మణ్య సోదరుజులుగారు విద్యుతు గూర్చియు, పొట్లచెరువు వీర్రాజు పంతులుగారు పుస్తక భాండాగారములు, వారి యుపయోగములగు గూర్చియు, కె. మూర్తాజుగారు వికచత్వర్యమును గూర్చియు సుపస్వ సిందిరి. నేడు కొంతమంది మాతనమొదల్గు యీ భాండాగారమున జేరిరి. ఆగ్రాసనాధిపతిగారు కొన్ని గ్రంథముల మొసంగదనని వాగ్దానము చేసిరి. (కార్యదర్శి)

ఈ క్రింది ఉత్తరము గుత్తిపాని కొందఱు ఆంధ్రులచే ఆంధ్రప్రకాశికాధిపతికి పంపబడినది.

మీ “ఆంధ్రప్రకాశిక” లో వ్రాయుటకు వ్యాసములం జనున మాకు చాల నుభవముగా నున్నది. మీ రవలంబించు మార్గములవలన జేయువరకు జాల కీ దొనరించుచున్నారని మాదృష్ట యభిప్రాయము. అంగుల్ల మీ రెవరికీ మేలొనరించవలెనని వీరిని స్థాపించినానో వాగలకీ మీరు చాల హాని చేయుచున్నారు. అది యుట్టుండ మేము మీ పత్రికలం దెప్పించి చదువుచుంటువలన, మేమును మీ యభిప్రాయములకు సమ్మతించిప్రాత్యాహ పముచున్నామని, మీరుతప్పగా నెంచెదనకు భావములే, మిమ్ములను ఆ పత్రికను బంపగూడదని ప్రార్థించుచున్నాము. ఇదివఱకు ఇత్యులసిన చందా తెలిపినయెడల మేము పంపించుచున్నాము. మీరు దయచేసి పత్రికను పంపుట లంపవలయును. (సం) సి. ఓ. బి. రెడ్డి. వి.వి. వి. ఎల్., తుమ్మపాచి వాస్తవ్యురెడ్డి.

శ్రీ శ్రీ సోతా ప్రగడ శ్రీ గ్రామము పంతులుగారు:— వీరు ఉత్తరసర్కారులలో యభ్యుపయోగ లగు, పిఠాపురము, నూజివీడు, మేమూరు, గోపాలపురములలో గొప్ప గౌరవముగల్గి, 56 వత్సరములు ప్రభుత్వోద్యోగములు జేసి, అనేకాంధ్రాంజ్ఞేయులచే మెప్పువడసి, సుచ్చి త్యాగ్రాంగ్లేయ భాషా కోవిదులై, తమ 83 వత్సరమున విరేకిగని దెలుప విచారులు గలుగుచున్నది. వారికి తెలియని శాస్త్రములేను. భారత, భాగవత, రామాయణా గ్రంథములలో ప్రతిశ్లోకము పద్యము, వారి జిహ్వోగ్రము నుండు. ప్రస్తుత రాజకీయార్థోజనమునకు పూర్ణానుసూచిప్రాయము నిచ్చిరి. శ్రీ శ్రీ గంగాధర రామారావుగారు బహురామేశ్వరులుగా, శ్రీ శ్రీ బసవరాజు కృష్ణరావుగారు వ్యాపతి సుబ్బారావుపంతులు గారు సురుశేటి శేషగిరీరావుగారు మొరలగు వారు వారి ప్రేమియులు. వృద్ధులయినను మరణమునకు కేరీరవారువ్యము గలిగి యుండిరి. వీరు చుంజుము ఉత్తరసర్కారులలో విచారము కలుగ జేయక మూడురు యొకరిలేఖి వ్రాయుచున్నారు.

అనకాపల్లి పురపాలక సంఘసభ్యులొక రిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—అనకాపల్లి పురపాలక సంఘము గుఱించి మీరు ఆంధ్ర పత్రికలో గొన్ని నాల్గొకదంటి గవియించి యున్నారు. ఛెయిల్వేన్ గాంకిరి, ఇప్పుల్లకులు గల కొన్ని సువస్థుల గూర్చి వాకొని యున్నారు. దీని కంతటికిని కారణము మ్యాని సిపత్ అక్షిసులో నున్న యిప్పటి మేనేజరు కలక్టరుగారు చెప్పగా ఆ మేనేజరుకు పనిలో నుండుట నుంచిని కాదని యాలోచించి తగిన వానికి తగిన జేసుచి మేనేజరుగా నుంచవలెననియు, నిప్పుటి వోవర్షమునకు వీసివైచి పెద్ద తీక్ము వైరి తగిన వానిని దేవలసిన దయు గొందఱు కవుకొనిల్ల సభజేయమని ఛెయిల్వేనుగారి ననుగ వారు నిన్న సభగానించిరి. అందులో నుగొందఱు సెక్రటరీని వేసికొన వలయునని చెప్పగా గాంపయ్యయి నురియు నాలోచించుట కొరకు సభయాపబడెను. అనకాపల్లి చిన్నయూరు. అదియు గాక సెక్రటరీని వేసికొన నాచాము రెండొండ్ల క్రందనే పోయినది. పూపాలన మందు శ్రద్ధ వహించు సభుమున్న చోట సెక్రటరీ యొక్క యవసగ మేమో కాన్పించును. ఈ సంగతులన్నియు కవుకొనిల్ల చింత గామమూర్తి పంతులుగారు సభలో చెప్పినను నెజము దెలియక కనకాల రాజేశ్వరరావుగారు పహించిన సెక్రటరీని వేసికొనవలయునను తీర్మానమే భాయపడినది. అందులకే తగు ప్రయత్నముల గానింపబడునట. ఈయనిసిసాలిటికి సెక్రటరీ యవసరము లేదని చెప్పి గవన్న మెంటు ఆర్డరు రామమూర్తిగారు మాపించు చున్నను తీర్మానము చేయొయెను. ఇక వైసను నుంచినవానిని మేనేజరుగ నుంచి, సభ్యులందఱు తగు శ్రద్ధ చహించిన యెడల సెక్రటరీని వేసికొన నక్కరలేదని తెలిసికొందురు గాక.

ఆంధ్రోద్యమము
మొదటి యై దాండ్రమహాజనసభలయందలి
అధ్యక్షకోసన్యాసములు, తీర్మానములు
చిత్రిపట సమేతము.
ప్రకటింపఁ బడినది
వెల రూ. 1-8-0.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.
7, తంబుశెట్టి వీధి, బాబ్జిటవుకో, మద్రాస్.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

గోవువానిపాలెం. అగ్రహారం.

అయ్యా,

ఈ గ్రామము కృష్ణాజిల్లా నూజివీడు తాలూకా లోని యొక గ్రామము. జనసంఖ్యయందు ఈ గ్రామము పెద్దదిగాదు. ఈ గ్రామములో నాలుగు కులముల వారుండిరి. వీరిలో బ్రాహ్మణేశ్వరులు యెక్కువ. ఈ గ్రామమునందు విశేషముగా భగవంతులు గలరు గాని దేవాలయము లేకయండెను. కొంతకాలమునకు చుట్టుపట్ల గ్రామాదులయందు నివ జాడ్యము లుండటవల్ల కొందరు బాలయ భజన జేయుట తూహలై వట్టిగోడలతో నొక దేవాలయమునుకట్టించిరి. ఆ దేవాలయము ఇప్పుడు అతివృష్టుల కురియుట వల్ల వస్తు కరిగిపోయి గోడల పడిపోవుటకు సిద్ధముగా నున్నది. పలు వలెములకు ఆలయములంద ను. దేవాలయములు ముఖ్యముగానుండవలెను. దేవతా భాధనలేని జీవనము వ్యభిచారులు. హిందువులు ప్రతిప్రదేశమునందును దేవాలయములందట వనము పూర్వమునుండియు జూచుచున్నాము. జీవరాసుల కన్నిటికిని దేవుని పూజించుట ముఖ్యకర్మమై యున్నది. పూర్వమునుండియు వచ్చుచున్న ఆచారమును తీసివేయుట అధర్మము. గాని గ్రామస్థులందఱు కేకేసివించి దేవాలయమును గట్టించి దివ్యదేవుని జరిపించ గలండుట గ్రామస్థులను ప్రార్థించుచున్నాను.

బెజవాడ.

యార్లగెడ్డ వేంకటరామయ్య

II

ఆంధ్రోద్యమవ్యాప్తి.

అయ్యా,

ఆంధ్రోద్యమవ్యాప్తిని గూర్చి పలువురు పలుదెరుగుల పాటుబడుచున్నారు గదా! ఇట్టి ఆందోళనము విశాఖపట్టణము, గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరుమండలములలో పూర్తిగా కలదు. గంజాముండలములో ఉద్యమవ్యాప్తి చాలభాగము తక్కువగా నన్న దని ఆందోళి తెలిసినవయమే. నెల్లూరి మండలములో కొందరు ఏదయో మిషనరీలను భేదాభిప్రాయములు కల్గియున్నను 2 మాజనసంఖ్యకుల ఆభిప్రాయముమీద వన పది గలకుచేయకలసింది గాదు. మహాజనభయంతః కరణ కర్మములు, కడప, కర్ణాట, ఆనంతపురము, చిత్తూరు, ప్రాంతములకు బోవలెడు. ఆంధ్రదేశము ప్రతి మహాజన సభకు కచ్చు ప్రతినిధులు 2 మా స్వల్పసంఖ్యకులయై యు న్నారు. దీనిని ఒట్టిచాడగా ఆచుట ఉద్యమవ్యాప్తి ప్రజల యందు తక్కువ యని చెప్ప నక్కరలేదు. ఇందుకు స్థాయి సంఘమువారిచే యేర్పాటుకావడం ఉద్యమవ్యాప్తి ప్రచార కులు పెద్దదమౌతము చాలదు. వారు సంవత్సరము మొత్తమున యెంత కష్టపడి పనిచేసినను విశాల విస్తీర్ణమండలములలో అయ్యది కొద్దిగా గానింపక పోవదు. ఇందుకు స్థాయి సంఘసభ్యులు ఏమిచేసిరి! వ్యాప్తికి ప్రచారములను మౌతము నియమించిరి. ఏమి చేయచున్నారు! వ్యాప్తి కావలయునని తీర్మానములు మౌతము చేయచున్నారు. ఏమి చేయవలయును! వారలు ఉత్సాహపూరిత మనస్కులయి యుద్యమవ్యాప్తిలో వెనుక పడెనున్న ప్రైమండలములకు వెల్లి ఆంధ్రమాతా నేవ చేయవలయును. స్థాయి సంఘసభ్యులలో పలువురు గాధాభిమాన మనస్కులుగలరు. వారుచేయు చున్న పని వట్టవారీతమని జేవోళ్ల చాటవలసియున్నది. రాబోవు మహాజనసభ కర్మాను మండలమున జరుగనున్నది గదా! ఆ సభకు వై నాల్గమండలములవారి సంఖ్య ఎక్కువగా యుండినగాని లాభములేదు. అందుకు స్థాయిసంఘ సభ్యులు పలువురు ఏదో ఒకానొక స్వల్పకాలము గాక వై ప్రజేతములలో ఉపన్యాస మాలకముగా ఉద్యమ వ్యాప్తి చేయవలయును. గాని, తీర్మానములతో ఎప్పుడును ఉద్యమ వ్యాప్తి గానేరదని స్థాయిసంఘమువారికి విన్నవించుచున్నాడు. గుంటూరు

గరికిపాటి సేతుమాధవరావు.

III

కాకినాడ తాలూకాబోర్డు.

అయ్యా,

నెవ్రెంబరు నెల 26 తేది బుధవారమునాటి మీ పత్రికలో కాకినాడ తాలూకాబోర్డు-వైసుప్రెసిడెంటు-అను కర్త

కతో సాక్షియని సంతకముచేసిన విశేషి వ్రాసినదానిని చూచితిని. అందులోని కొన్ని సంగతులకు సమాధానమువ్రాయుట యుచితమని తోచుచున్నది. సాక్షి తన యుత్తరముయొక్క కడపటిభాగ మిట్లు ముగించెను. "స్వప్రయోజన పరత్వమునకును వివేకమునకు గడు దూరమని సమాధానపరచుకొంటిని." స్వప్రయోజనపరత్వము నెమర్తించు నేమియు, ఆత్మకౌరవము చంపుకొని కల్యాణరూపు మున్నగువారి నాశ్రయించి బోర్డుమెంబర్ గాని ప్రెసిడెంటు వైసుప్రెసిడెంటు మొదలయిన వేమియుగాని సంపాదించుకొనలేదు. అందు నిమిత్తమయి జిల్లాసభ్యులు, స్వరాజ్యసభ్యులు మిలిచి ఆస్సోసియేషన్ మొదలగువానిలో మెంబర్ వరులకొనుట గాని చేరకుండా యుండటంగాని ఏమియు చేయలేదు. నేనట్టి నిర్లభుడను గాన నా కేదయిన హాసరీహస్టు దయచేయించ వలసిదని అధికారులను కేదలేదు. ఏ బోర్డుస్థానము మేల్పురు చేతకయిన నేనువేసిన కొబ్బరితోటలు వస్త్రాలు వైన నూపరువైజు చేయించుకొని వానిచేత చాకిరి చేయించుకొనుటకయి అత డెంత దుర్మార్గుడయినను గ్రామములోని వారి కెంత యిష్టుకు కాకపోయినను ఎన్ని సంవత్సరము లా గ్రామములో నున్నను మరియొకతావును మార్చుకుండా యుండుటకు న న్నాశ్రయించుకొన్నవారికిని ఏవయినను కంట్లాడుటకు మొదలయినని యిప్పించుకొనవచ్చుననే తలంపుతోను ప్రెసిడెంటు వైసుప్రెసిడెంటు మొదలగు హాదాల కెన్నడు నాసింపలేదు. బాలెట్టుపేపర్లు సరిగా నున్నవోలేనో చూచుకొనెద నని నాకుగల హక్కుప్రకారము నేనకుగుట తప్పి లేక నే నట్లు ఎవరిని చూడనివ్వన నామాటయే మీరందరు నమ్మకలసిందే యని ఎవరు చూచిపోతాలో అని హడావిడిగా సంవిలో నీలుతయినా నేయకుండ మామూలుజనులతో అంటించి అదివెట్టినపెట్టె తాళించెనుకాదా వారకదనే యుంచుకొన్న ప్రెసిడెంటుగారిది సరియయిన చర్యయో. చదువరులే యూహించుకొనుదుగాక. వెనుక నొకసారి యిట్లే ఆపట్టిప్రెసిడెంటుగా రగు గంటి సుబ్బారాయుడుగారు ఒక క్యాండిడేటుకు ఆరువోట్లు వచ్చినట్లు లెక్కలేర్చి రెండవ క్యాండిడేటుకును రి వచ్చినట్లు చెప్పి తమ రెండవోటు ఒకతయనకు యిచ్చి వోట్లు పేపర్లు పెట్టెలో పెట్టి బోవుచుండిరి. నే నప్పుడు మెంబరుగా నుండిని. వోట్లు పేపర్లు చూడనియ్యకలసిన దని యడుగగా చూడనిచ్చిరి. అందులో బాలెట్టు లో ప్రకారము నాయభిప్రాయములో చెల్లకాదనిది నాలుగు వోట్లుండెను. అని తీసివేసినయెడల వారికి క్యాండిగు వోటు అధికారము లేకుండెను. వారిది ఒప్పకోకపోయినను అప్పీలులో దిష్టాప్త బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు నాయభిప్రాయముతోనే యేకీభవించి ఆ యలెక్షను రద్దుచేసిరి. వగల గంటి సుబ్బారాయుడుగారు ఆ బాలెట్టు పేపర్లను గాని వ.కర్వనిగాని చూడనియ్యక తాము చెప్పినట్లు నమ్మకలసినదే యనిచో ఆప్పుడు వారిచ్చిన రెండవ వోట్లు ఖాయవయి యలెక్షను రద్దు కాకనేపోవును. కాబట్టి బాలెట్టు పేపర్లు చూచుకొనుట కిష్టపడినవారిని వారిమనస్సంకుప్తికయి చూచుకొనిచ్చుటలోనే ప్రెసిడెంటుగారికి పూచీ తప్పిపోవుటయు అనుమానమునకు పోటు లేకుండనటుల చేయుటయ కలుగును. గడచిన వైసుప్రెసిడెంటు యలెక్షను లోనివి యన్నియు సరియైన బాలెట్టుపేపర్లే అని వారుచెప్పిన మాటయే గాని యిక్కర నిర్లభ్యము లేదు. ఇందులో స్వాధీనరత్నము నాదియో మరి ఎవరిదో తెలియచునేయున్నది.

దుర్గిరాల లక్ష్మీదేవప్రాజు

IV

ఆంధ్రప్రకాశికాధిపతుల కొక విజ్ఞప్తి

అయ్యా,

నేను ఒక పల్లెటూరి రయితను. కృష్ణసాయమే వృత్తిగా గలవాడను. అగుటచే నాకు పంచములతో విశేషపరిచయముగలదు. పంచముల బాగుచేయుకొరకు క్రియాశూన్యమగు వట్టి వాగ్వియము చేయువారలకు నాకు దెలిసినవారి కష్టములను గురించి చెప్పదలచుకొనలేదు. నా స్వసంఘ బీద సోదరులతో పాటు వారికిగల ప్రస్తుతావస్థోద్దేశములను మౌతమే చెప్పవచ్చును. నేను ఆంధ్రప్రతికలకు చదువుట యందు ఆగుర్తా కలవాడ నగుటచే కృష్ణప్రతిక, ఆంధ్రప్రతిక, ఆంధ్రప్రకాశిక మున్నగు నాంధ్రప్రతికల తెప్పించి చదువుచు నాబీదసోదరులకు వినిపించుచుండెడివాడను. వారును ప్రతికల యందు వ్రాయబడుభండెడి బాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర స్వరాజ్య సంబంధములగు వ్యాసములను వినినప్పుడు అప్పుడే తమ కవి

లభించినట్లును, తాము పాలనా సౌకర్యములను విశేషముగా పొందగలిగినట్లును సంతోషించుచుండెడివారు. వారిలో ననేకులు నన్ను చూచినప్పుడంతయు మనకు స్వరాజ్య మెప్పుడు వచ్చునని ప్రశ్నించుచు దానికి వ్యతిరేకాభిప్రాయము గల ప్రకాశికాభిప్రాయములను తదితర పత్రికాభిప్రాయములను తమకు దోచినంతవగకు తరచి ప్రకాశిక నేరగించుచు తదితర పత్రికల నభినందించుచుందురు. అమాయకులగు ప్రజల యోగములును అందుకై వారి సంతసమును గనునప్పుడు, నాకును ఆనందము గలుగుచుండును. స్వరాజ్య ప్రశంస కలుగునప్పుడు వారికంత యుత్సాహము గలుగుటకు కారణము పాలనాసౌకర్యములు ఎక్కువగుటయే ప్రస్తుతపాలనములో నింకను మాకెట్టి సౌకర్యలోపములుగలవో వానినలన మాకెట్టి కష్టములు కష్టగుచున్నవో మేము స్వరాజ్య బాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములను కోరుటకు కారణమేమో యిది యన్నియు నేగొక వ్యాసమున వివరించెదను. అయ్యా, బీద రయితలే లోకమునకు మూలాధారులు. వారి కష్ట నిష్టారములను కేవల పరిచయముచే గమనించి వాని బాప యత్నించువారే వారికి నాయకులగుదురు గాని వారి యుద్దేశములను తమ లాభముకొరకు అధికర్యకల కొరకును మరగుపరచి ప్రజావ్యతిరేకాభిప్రాయమును వారి సదభిప్రాయమనియే అధికారులకు నివేదించి గౌరవమును సంపాదించుకొన గోరు వారెప్పుడును అట్టి ప్రజాబాహుళ్యమునకు నాయకులు గావాలరు. ప్రస్తుతము అట్లు సర్వసంఘ ప్రజల మేలుకొరకు పాటుపడువారు బ్రాహ్మణులులే యై యున్నారు. బ్రాహ్మణేశ్వర సంఘాధిపతులారా! తమ రన్నసో! మీ సంఘబాహుళ్యముతో విశేష పరిచయము లేకనే వారియుద్దేశ్యములను గమనించకయే వారి కష్ట నిష్టారములను విమర్శించకయే తమరి స్వోద్దేశములే ప్రజోద్దేశ్యములని చెప్పి అధికారులకు గూడ ప్రమింపజేయుచు మీ సంఘమునకు కలుగబోవు లాభముల కన్నిటికిని యడ్డుపడు చున్నారు. ఇంకను మా కొరకు తమ సర్వస్వము ధారబోసి కష్టపడుచున్న బ్రాహ్మణ సోదరుల దూషణలలో తమ పాండిత్య ప్రకర్ష యంతయు గనబరచుచున్నారు. ఇదియంతయు చూడ, 'అహమ్మెట్టకు పెట్టెడు' అడుక్కుతిన నిర్లభు ఆరు నట్లున్నది. అయ్యలారా! మీరిట్లుచేయుట సమంజస మగునా? బెబ్బులి కృత్యమగును. బ్రాహ్మణులను తిట్టుటకు పూర్వకాలమున యితర సంఘముల విషయమై వారు చూపిన నిర్లయయే కారణమని చెప్పవచ్చును. పూర్వమెట్లుండెనోగాని ప్రస్తుతము ఇతరసంఘ నాయకులవలె వారు వాక్పూరులుగాక కార్యపూరులై యున్నారు. తమకు చెప్ప మరయొకకారణ మేమనగా బ్రాహ్మణేశ్వర పంచమసంఘముల!క్షీణత. అయ్యా, పనక్షీణతకు నునయక క్షతయు అవివేకమును సోచుతినములే కారణములై యున్నవి. గాని బ్రాహ్మణులు కార్యకులు గారు ఇది యటుండనిండు. మనకన్నులు పంచములలోగలి నున్నారు గదా వారిని బ్రాహ్మణులకన్నను మనమే ముఖ్యముగా బాగు చేయవలసినవారము. అటులుండియు మనమువారి క్షీణతనే కోరుచున్నాము. బ్రాహ్మణులన్ననో, వారిస్వసంఘముతో బాటు సర్వసంఘములను బాగుచేయ పాటుబడుచు ప్రజాప్రేమను బడయుచున్నాను. పోనీ బ్రాహ్మణసంఘమునుక్షీ మనము విడివడుటకు వారిపై మీరే యే యపోమామృతము జెప్పచున్నారో అట్టి కష్టములనుండి మీసోదరుల నుద్ధరించుటకు మీరేమిచేసిరి. బోధతప్ప యిందువలన మీసోదరుల కేమియు మేలుగలుగదు. కాన మీరైనను మీప్రజోద్దేశ్యములను తీర్చు కంకణముగట్టుకొని పాటుబడుచు బ్రాహ్మణసంఘమును వేరు చేయుటకు సరియైన కారణములను చూపుచు అందుల గలుగు ఫలమును మాకు రుచియౌపుచు మీరు మామేలుకొరకై పాటుబడుచుండిన అప్పుడు మీరు మాకు నాకులగుదురు. మాకుండవలయు సామ్రులగుదురు. ఇప్పుడు ప్రకాశికయు తదధిపతులును, తమక క్షి నంతయు నేపనికి నూలిన విష యమునకై యుపయోగించుచున్నారో వానికుండి దురలించి ప్రజాక్షణ కాశ్యమునకు దుపయోగించినయెడల వారియుద్దేశ్యము సులభముగా నెరవేరగలదు ఇంకనైనను మీరు మీ సోదర ప్రజాబాహుళ్యముతో విశేష పరిచయముగలవారై వారియుద్దేశ్యము బాషాప్రయుక్త రాష్ట్రమునకును స్వరాజ్యమునకును విముఖముగాదని దెలిసికొని తాము ఇష్టపడినవో వారికొరకై పాటుబడుదురని తలంచుచున్నాను.

దుర్వూరు సుబ్బ రామిరెడ్డి.

నూతన వలసవిధానము.

(-0-)

ఎమ్. కె. గాంధీగారు.

ఇండియన్ రిఫ్రాన్స్ సెప్టెంబరు సంచిక ఈ క్రింది వ్యాసమునకు గౌరవస్థానము నొసగి ప్రచురణార్థము పత్రికాధిపతులు మాకోక ప్రతి సంపాదకులైనారు. అంతర్జాతీయ కాన్ఫరెన్సు సభనా రిటీవల నెలండన నగరమున సమావేశమైయున్నారు. కాన్ఫరెన్సు సభవారి నివేదికను పొందుపరచుచు నిండియా దొరతనము గతనెల 1 వతేదీన వెలువరించిన తీర్మానమును శ్రద్ధతో పరిశీలించితిని. గత సంవత్సరమున సామ్రాజ్య భాగముల ప్రారంభ సమావేశములలో తమ యుపన్యాసమున శ్రీరాజుపతినిధి బేర్కొనిన దీనిభయని చదువరులు గమనింతురుగాక. సర్వేయి మెన్టను సర్. ఎస్. పి. సింహగార్ల సభక వెళ్లవలసియుండెననియు, తా మిండియా దేశమునకు వచ్చిన వెనుక సభసమావేశమైన కారణమున వీరా సభకు పోజాలకుండెననియు గూడ గమనింపదగును. ఇండియా కార్యదర్శి, అధినివేతముల కార్యదర్శి లిరువు ర తోడ నీమహానీయులు, అంగ్ల అధినివేతనముల కొన్నిటికి భారతీయులు వలసపోవుటకు గూర్చి చర్చించి యుండిరిని వైనివేదికయందుదహరింపబడినది. కాన్ఫరెన్సు సభకుండు, ఇన్స్టిట్యూట్ ప్రభువు, సర్. ఎ. స్టీలు మెయిలు లెండు, నీటను, గ్రండిల్, గ్రీను, మాక్స్ ఫుట్ ను గూర్చి చేయున్నారు. తీర్మానోక్త ప్రకారము, బ్రిటిషుగయానా, ట్రినిడాడు, జమైకా, ఫిజీలకు వలసపోవుటకు సహాయ పూర్వక నూతన వలస విధాన మొందు చర్చింప నీకాన్ఫరెన్సు సభజరిగి యుండెను. గనుక నీ నూతన విధానము స్వప్రతిపాలనాస్వాతంత్ర్యయుతములగు దక్షిణాఫ్రిక, కెనడా, ఆస్ట్రేలియా, మొరిషసు, అధినివేతనములకు వర్తింపదని ప్రజలు గమనింపవలయును. దొరతనమువారి తీరున నేల విభాగ మొనర్చి, తద్విభాగ ప్రాముఖ్యము నీ క్రింది సమాచారము తేటపరచును. దొరతనమువారు వైదిప్రభువంతయు విమర్శింపలేదు. కనుక రిపోర్టులోని విషయములను గూర్చి తమ యభిప్రాయముల నిపుడు వెలువరింపజాలమని వ్రాసియుండుటచే దొరతనమువారు కొంతవరకు కృతజ్ఞతాపాత్రులు.

బంధకవ్రాతపు పద్ధతిని మరల నెత్తివేయనిశ్చయించితిమనియు, అధినివేతనమును కూలీల కంట్రాక్టులంత మగువరకు కొత్త కూలీల నాయధినివేతనమున ప్రవేశపెట్టగూడదనియు పాలకవర్గమువారు ప్రకటించి యున్నారు. ఈ ప్రకటనమునకు భారతవర్షము హృదయపూర్వక మగుస్వాగత మొసగుచున్నది.

నివేదికయందలి యంశములు వెక్కువ సంకసము నొసగుచున్నవిగాని వెనుకటి పద్ధతికి మారుగ నూతన పద్ధతిని వివరపరచుప్రధానభాగ మాభాగమును గూర్చుచున్నది. వాదాంబరమున తొలగించిచూచినచో నూతనపద్ధతి బంధకవ్రాతమునకు దీనిపోదని తేటపడుచున్నది. గాని నూతన పద్ధతి యొకించుక కరుణను జూపుచు, వలసపోవు వారి కనుకూలమగు కొన్ని మరతులను విధించుచున్నది.

భారతీయులగు కూలీల కనుకూలముగ నుండు తీరునగాక, అధినివేతనములలో నుండు యజమానుల సౌకర్యార్థ మొక వలసవిధానము నేర్పరచు నిశ్చయించుకొని కాన్ఫరెన్సు సభ సమావేశమయ్యెనని గమనించుట ప్రాముఖ్యము. ప్రస్తుతమున హైదరాబాదు తమ దేశమును విడవలసిన యావశ్యకత లేదు. ఆవశ్యకమైనను, అనవశ్యకమైనను వైని వివరింపబడిన నాలుగు అధినివేతనములగు భారతీయుల స్వగృహముల నెల కొల్లుకొనుట కవియనుకూలము. నును విషయము వివాదాంశము. సహాయపూర్వక మగువలసవిధాన మెట్టిదియును జరుగకుండుటయొక ఉత్తమోత్తమము. అట్టిసహాయ ముండనియెడల, వలసపోవు వ్యయములును, తన్మూలమున కలుగు ప్రమాదములును వలసపోవు వ్యక్తియే భరింపవలసి యుండును. వలసపోవుట స్వచ్ఛందమగును. ఇట్టి స్థితియందు, దూరదేశములకు పోవుటయొక మూడువంతుల ముష్కము కట్టవడునని గతకాలమునందలి యనుభవమువలన స్పష్టమగుచున్నది. నివేదికామాచిత వలసవిధానము, విదేశగమనమును ప్రోత్సహించును. భారతవర్షపు పరిశ్రమలకు కూలీలు గావలసియున్నారు. భారతవర్షపు సహజసంపద పురోవృద్ధి నొందవలసియున్నది. ఇందులకు కార్మికులూపశ్యకము. స్థితిగతులీ తీరుననుండ, స్వగృహమును వీడ నిచ్చయింపని, భారతీయుని, విదేశములకు పోవుని ప్రోత్సహించుట పిచ్చితనము. బర్మా, సింహళ దేశ

ములకు, బోయిన భారతీయులైన దొరతనమువారు గాని, ఏయితర స్వచ్ఛంద సంఘముగాని పరిరక్షింప నశక్తులై యుండిరి. ఫిజీ మున్నగు దూరదేశములకు బోయిన వారి గతి వేరే బేర్కొన నవశ్యములేదు. గనుక ప్రజానాయకు లెల్లరును, అధినివేతముల కెట్టి వలస విధాన ముండ గూడదని పట్టుదలతో వాదించ వలయును.

అంగ్ల సామ్రాజ్యమున భారతవర్ష మొక భాగమై యున్నది గాన సామ్రాజ్య భాగముల యావశ్యకతలను నీ దేశము చేతీంపరాదనివాదించవచ్చును. గాని తనయందున్న మగు కార్మికవర్గమునంతయు, భారత వర్షమే యపేక్షించియుండ, నీ వాద మనమంజురము. సామ్రాజ్య భాగములకు సహాయ మొనర్చు భారత వర్ష మునకెప్పుడూ గానియుంట్లు సహాయ మొనర్చు సమర్థులగు రాజనీతిజ్ఞులీ సందర్భమున వేరొక కారణమును పొందుపరచవచ్చును. భారతీయు లధినివేతనవాదులతో సమానులు కాక యున్నంతవరకు వీరదేశములకు పోవుట కొనర్చుటకు నెట్టికలసవిధానమునను నైతికముగ భారతీయులకు లాభకారిగూడదు. భారతీయులెల్ల కాలమును హిందూత్వమునండుడవలయునని నియోగింపబడినచో వారెన్నటికిని మానవ సహజ మగు స్థానమును పూర్ణవికాశముతో ననుభవించువారు కాజాలరు. అధినివేతములకుబోయి భారతీయుడు భాగ్యవంతుడైన మొనరించుకొనుట పొర్రాధ్యము గాదు.

నూతనపద్ధతి మొకించుక పరిశీలించుము. భారతీయు లధినివేతనములయందు కాపుర మొనరింప నీసహాయ పూర్వకవలస విధానము ప్రోత్సహించుచున్నది. కొంత కాలము వరకు భారతీయు డాయధినివేతమున పనిచేసి తరిగియెత్తు ఆరును. ఈ నూతన విధానము అధినివేతనముల కత్యావశ్యమగు కార్మిక వర్గమును గూర్చుటకు గూడ నుద్దేశింపబడినదై యున్నది. కనుక అధినివేతనవాదవ్యయము భారతీయుల కొక్క మరతులై లభ్యమగును. ప్రభువున నాతడా యధినివేతనములోన కంట్రాక్టువైని కొంతకాలము పాటుపడవలయును. బంధకవ్రాతమువలె నీకంట్రాక్టులు గూడ వ్యక్తినిబంధించును. ఏ యజమానిక్రింద పనిచేయునదియు వలసపోవు భారతీయుడే నిశ్చయించుకొనవచ్చునుగాని ఏయజమాని క్రింద నీతని నుంచిన నీవ్యక్తి పరిరక్షింపబడును, అట్టివానిని దొరతనమువారే వీని యజమానిగ నియమింతురు. ఈ యజమానియొద్ద వలసపోవువ్యక్తి రిమానములు సేవజేయవలయును. వైయేర్పాటు బంధక వ్రాతపద్ధతిని స్మరింపజేయుచున్నది. కార్మికు మొక యజమానిని కొప్పగింతురేగాని యజమానిని ఎన్నుకొన కూలివానికి స్వేచ్ఛలేదని బంధకవ్రాతమును ఖండించుచున్నది. నూతనపద్ధతిని బట్టి గూడ కార్మికున కీ విషయమున స్వేచ్ఛలేక యున్నది. వాడే యధికారి సేవ యొనర్చుకొనవలసినదియు దొరతనమువారే నిశ్చయించు చున్నారు. వలసపోవు కార్మికుల సంరక్షణమునకై ఈ నూతనవిధాన మేర్పాటుయ్యెనుగాని కార్మికులకు మాత్ర మట్టి సంరక్షణము లభ్యపడదని వేరే చెప్పు నవసరము లేదు. ఇంతియగాక, మొదటి మూడుసంవత్సరముల యందును వ్యవసాయమున నప్రమత్తుడై చరించినచో, కార్మికుడనంతరమున ఆధికమగు బాధములు పొందగలడని ప్రోత్సహింపవలయునని విధింపబడి యున్నది. బంధకవ్రాతమును ప్రోత్సహించుట కీపయిబోధన మొక కారణ మయ్యున్నది. ఇట్టివిధానముల నెన్నిటితో చూచియుంటిని. భారతీయుల విషయమున నిట్టివిధానములు నిర్బంధములని నాతలంపు. అధికవివేకవంతులీ నియములను నిర్బంధములగ వినియోగింపగలరు. కంట్రాక్టు మరతులను ధిక్కరించినవారికి విధించు శిక్షలు వైవిధానమున నేర్పాటులు యుండలేదు.

నూతన వలస విధాన మంగీకృతమైనచో హిందూదేశమున వ్యవస్థ యెట్లుండును? వలసదీపాలి, వలసదీక్షెట్లు మరల వెలయుదురు. వెనుకటికంటె వలస ప్రతిష్ఠాపనములకును, ఉద్యోగులకును గౌరవ మధికమైనదిగాని బంధకవ్రాతము మరల పొడచూపును. వైపిపోలు, వై యుద్యోగులు దేశమున కధికమగు హాని కలుగజేయు సున్నదులై యుండును. రిపోర్టులోని మిగిలిన భాగమంతయు నంత ప్రాముఖ్యమైనదిగాదు.

రిపోర్టునంతయు చదివినవారు నే నభిప్రాయపడిన యట్లే తలంపక మానరు. నూతన విధానము నేర్పరచిన వారు బంధక వ్రాతమున ప్రబలి యుండెడి దురాచారములను తొలగించిరి. అయినను వా రేర్పరచిన విధానము భారతీయుల కంగీకృతమగు నదిగాదు. భారతీయుల కంగీకృతమగు వలసవిధానము నేర్పరచుట సాధ్యముకాదని నావాదము. బంధకవ్రాత మనక తాత్కాలికమగు బానిసత్వ మన్నమాట. ఆపద్ధతి సవరింపదగినది గాదు. దానిని పూర్తిగ నెత్తివేయవలయును. ఎట్టి విధమగు బంధకవ్రాతముగాని, మరల నేర్పడుటకు భారతవర్ష మనుమతింపకుండునుగాక!

రంగూను వార్తలు.

ఈ నెప్టెంబరు గత 19 రోజులలో రంగూనులో వేగు జబ్బు తగిలినవారు 86. చనిపోయినవారు 82.

ఆప్పలాయనూ అను తెనుగుపిల్ల గత నెల 19-న తాగి తన విరావతినదిలో పడిచనిపోయెను. ఇంటినద్ద తల్లిదండ్రులు కోపవరుటవలన యీ పని చేసియుండునని తలంపవడుచున్నది. తనము నదిలో తేలుచుండగా రివర్ పోలీసువారివలన కనుగొనబడి తన పరిష్కారము ఆసుప్రతికి పంపించబడినది.

1917 అక్టోబరు 1 తేదీనుండి రంగూను ప్రేమను నాండి కాతాప్రేమకొక పంపు ఉప్పుడు రైలుచార్జి 190 పీసెలకు రూ 2 ల నుండి రూ 2-8-0 లకు పెంచుదురు. అటులనే గెయిడాంగు, కాడుప్రేమకొకలకు రూ 2-8-9 లకు పెంచుచేయబడును గాని భామొకు తిన్నగ బోవు రైలులో చార్జి మారదు.

గతనెల 20 తేదీ ఆంధ్రమహాజన సంఘములో సంఘ పాఠశాలబాలురకులన విశ్వేశ్వర పూజావింపబడినది. ఆనాటి కగు పూజ ఖర్చుకు గాను రూ 10 లు ము. బాదాల శీతారామ స్వామిగా రొసంగిరి. పిల్లల యుత్సాహము జూచి ము. దొమ్మేటి వెంకటస్వామిగారు రూ 5 ల మిఠాయికొని పిల్లలకు పంచి తెట్టించిరి. (స్వకీయ విశేషం)

తనకల్లు స్వరాజ్యసమితి శాఖ

నేటిదినం సాయంత్రము పర్యవసం వాటి కంకర్రావు గారును, మదనపల్లె. వకీలు, బి. ఆనందరావు గారును మా పురమునకు దయచేసి బీసెంటుమ్యుగారి జన్మదిన మహోత్సవము అతివిభవముతో జరుపుటకు ప్రారంభించగా ఇచ్చట సుమారు 300 మంది సభ్యులు సమావేశమైరి. శ్రీ బీసెంటుమ్యుగారి భార్య పట్టును పుష్పమాలాలంకృతము చేసి వందేమాతర ధ్వజంతో ఊరేగించిరి. ఆ సేవలు కర్పూరహారతులు సమర్పించిరి. తమ దేశమును సుధరించగచ్చిన దేశవయో యన పూజలు సల్పి సామాన్య హృదస్త్రీలు పలువురు పూర్ణ కంఠములతో పాద స్పర్శ పోసిరి. దేశాయి చక్రపురెడ్డి, ఉన్నల వెంకట్రావును గారి ఇంటియందు సభజరిగెను. వాటి కంకర్రావు గారిని అగ్రాసనాధిపతిగా నియమించి మదనపల్లె, బి. ఆనందరావు గారు శ్రీ బీసెంటుమ్యుగారి చరిత్రమును సభ్యులకు కర్ణ పర్వము గారు ఆంధ్రభాషలో మవస్థపించిరి. అమ్మగారి నిర్బంధ వాసము తొలగించినందుకు గవర్న మెంటువారికి వందనములు తెలుపుచు హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యమునకై యెంతయో పాటుపడిన బీసెంటుమ్యుగారికి అభినందనములు తెలియజేయు నట్లును, మన మహమ్మదీయ సోదరలగు మహమ్మదలీ షాక త్ అలీ గాన్లును నిర్బంధము నుండి విముక్తులు చేయునట్లు గవర్న మెంటువారిని కోరవలసినదిగా తీర్మానించిరి. వై తీర్మానము బిమల్ భాక్ సాహెబ్ వక్తరాలు జలపరచి ఆహు దించిరి. — బి. వెంకట్రావు.

గోదావరిమండల గ్రంథాలయ సంఘసభ

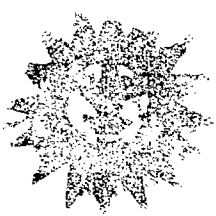
ఈ సంఘముయొక్క ప్రథమ కార్యనిర్వాహక సభ గతనెల 26 తేదీన పీఠికాపురమున శ్రీ మూర్యరాయ పుస్తక భాండాగార మందిరమున జరపబడినది. — తత్సభకు శ్రీ చెలి కానిల చ్చారావుగా ప్రధానసాధిపత్యము వహించిరి. రామహేంద్రవరము, పెద్దాపురము, అన్నవోము, చిత్రాడ మున్నగు ప్రదేశములనుండి ప్రతిభులు నిచ్చేసిరి. ఈదిగుః తీర్మానములు సభ్యులచే నేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడినవి.

తీర్మానములు.

(1) ఈసంవత్సరమునకు రాజ్ లుతాలాకాలలో బయల్పించి తాలూకా సంఘము నేర్పజుచుట. — (2) గ్రంథాలయోద్యమము వృద్ధిపఱచుటకై యొక సమర్థుడగు సంచారకుని నియమించవలెను. (3) మండలగ్రంథాలయ సంఘము ద్వారా జరుగబోవు సంచారకుడు మొదలగు వ్యయముల కన్నిటి ఆగుఖర్చుల విమిత్తము మండలములో గల ప్రతి భాండాగారము సంవత్సరమునకు మొదలయొక తక్కువకాకుండవలెనని నియ్యవలెను. (4) పీఠాపురము తాలూకాకు గాడేపల్లె నూర్యనారాయణ శర్మగారును పెద్దాపురము తాలూకాకి వారణాసి శేషగిరి రావుగారును చాగంటి కామరాజుగారును కాకినాడ తాలూకాకు యాతగిరి వెంకటలక్ష్మీనారాయణ గారును తమతమ తాలూకాలలో గల గ్రంథాలయము యభివృద్ధి క్రమపఱచుటకై వారి సమ్యుతి నే నియమింపబడిరి. (కారంద్రులు)

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు



కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మాన్యదొరకును. కొనువాడు సూర్యమాయును గమనింపుడు. కరస్పాకెన్సు మొదలగునవి ఇంప్రేషన్ వ్రాయవలయును:—

ఎన్. నారాయణ అండు కంపెనీ, (53) 21, హమ్మింగ్ వీధి, బొంబాయి

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో సహా నీసా 1-కి వెల 0-8-0. తలనొప్పుల మాన్పును.

సార్వత్రిక నొప్పుల కొని దోలును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును.

సువాసనగలిగి యుండును

ప్రతియింటనుండదగినది.

వనమూలికలచే హిండు బేళ మందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

నీనిని నిదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

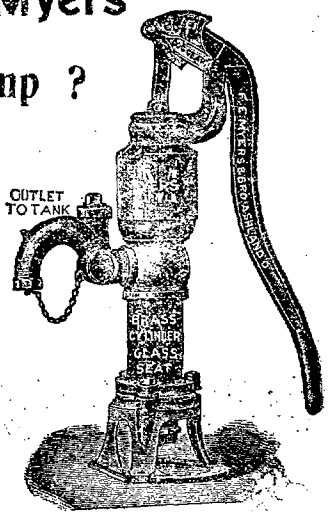
అమృతాంజనము, డిహో, బొంబాయి అండ్ మదరాసు.



What is a Myers PATENTED

Hand Pump ?

A new practicable, reliable and easy working appliance for drawing water from any depth up to 150 feet. Also for farm and stock use and small irrigation purposes. A large assortment of various designs always carried in stock. Write for full particulars and prices.



537

K. B. Joshi & Co.,

321, Hornby Road Fort Bombay.

ఆర్. సి. ఎచ్. హైస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయుడు డా॥ కూచి నాసింహము చే రచించబడిన యీ క్రింది గ్రంథములు, పితాపురములో గ్రంథ కర్తయొద్ద దొరకును. (882)

పోస్టేజికాక వెల

1. శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంసచరిత్రయు బోధములు - పద్యకావ్యము - మొదటికూర్పు (12 ప్రతులు మాత్రమున్నవి) 0-8-0
2. " " రెండవకూర్పు 0-10-0
3. శ్రీ గౌరాంగ (చైతన్యస్వామి) చరిత్రము - పద్యకావ్యము - మొదటిభాగము 1-4-0
4. " " రెండవభాగము 1-4-0
5. రూపలత-నాటకము (క్రొత్తకథ) 0-14-0

బాధాపీడితులకు కృప: బహుదీన సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసదరిల్లా

అపరిమితపు సత్కమలన జనించు బాధ్యులకు కిరీటుకంటి మందు. తునపులను, మచ్చలను, గండమాలలను తొలగిస్తూ, ప్రాంతసోపులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన శక్తికృత్ కాగితం (36)

కనాడ సావంతుని గుణ మిచ్చుట నిస్సంయము, సహజమైనను వర్ణవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కిరీటుకంటి పాదరంగదోషములను, మలబద్ధకమును కాల్చిసంబంధమును పోషలను పోగొట్టి రక్తమును శుద్ధిపరచును. శరీరాకోగ్యమును గలుగజేయును. 18 రోజులవర కుండటకు 4 టోన్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిచరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

వికభాషావిప్రశంస

ఇది కర్నూలులోని అమృతాంజన వరదాసు

కుంకుమ పువ్వు

అమృతాంజనము, 7 తంబుళెట్టి వీధి, మదరాసు.

అంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

విద్యార్థుల కృత్యములకు రాజులింగారెడ్డి గారిచే

ప్రశంస. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తువులను గురించియు, ఉప్పు, ఇనుమువానములు వంపులు వంపులుగ వంచబడిన శీతులు కోణములుగా ఉన్నట్టి ఇనుముకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుపు సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారిలోనే సంగతిసందర్భముల నలహా నాలోచించవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలల కిప్పుటలోను కోరి కుంటే వానిని మూలముతో పరస్పరా కేయటగోను గొప్ప పేరు మోగింపవారు.

విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తపాలపెట్టు నెం 55 కి రు, 389 మదరాసు.

(వై కామోవెర్మక్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక చేరు కూడ నడవరింప గోరుచున్నారు.)

శాకభక్షణము

నిత్యభంజనముల నుండి మన మార్యములు వంకజాలము; "అహింసా పుషాధర్మ" అను నీతి నెఱిగివారు. గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా ముగా పోషాచార్యులు మేనేజరించి పంపుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయుడు.

319 వైద్యశాస్త్రీ యనికంకర్ గోపిందజీ, తలకెట్టి, మధాలయం 383, బ్రహ్మ, మదరాసు

శారదాంబ

ఇది శ్రీ ధర్మబోధిని యను నాటకము.

సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుజూపబడినది. అందరును జదివి తీర వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజీ వేరు.

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుళెట్టి వీధి, మదరాసు



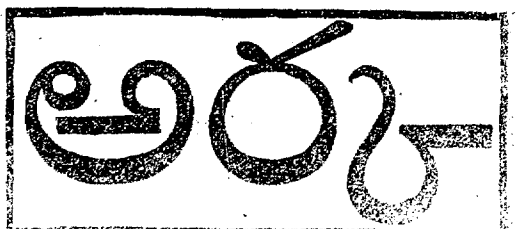
గర్భాశయ రోగనివారణ:— శ్రీలకు గలుగు ఋతుశూల బహిష్టి కావండుట, అకాలబహిష్టి, మెల బాష్టి గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, ఆరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మ వ్యాధులను తుదయ్యను.

పెద్దబుడ్డి రు 3.0-0. చిన్నది రు 1-10-0.



రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ ప్రళములు, శుఖసంకటములు, నిస్సత్తుక, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు లేజమ్మను యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 3.0-0. చిన్నది రు 1-10-0.



జ్వర నివారణ బుడ్డి 1-కి రు. 1.0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద బోషధశాల, 166 9, బందరువీధి, మద్రాసు.

ప్రాంత:— సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.